

Идораи ҳуқуқи Инсон ва
Риояи Қонуният
Bureau of Human Rights and
Rule of Law
Бюро по правам человека
и соблюдению законности

ИНСТИТУТИ «ЧАМЪИЯТИ КУШОДА»
БУНЁДИ МАДАД - ТОҶИКИСТОН

**ТАҲЛИЛИ ДАВРИИ ИҚРОИ
ТАВСИЯҶОИ ДАВЛАТҶОИ УЗВИ ШҶРОИ СММ
ОИД БА ҲУҚУҚИ БАШАР ДАР ДОИРАИ МАРҶИЛАИ ДУЮМИ
ШАРҶИ УНИВЕРСАЛИИ ДАВРӢ
(солҳои 2016-2017)**

**ПРОМЕЖУТОЧНЫЙ АНАЛИЗ ВЫПОЛНЕНИЯ
РЕКОМЕНДАЦИЙ ГОСУДАРСТВ-ЧЛЕНОВ СОВЕТА ООН
ПО ПРАВАМ ЧЕЛОВЕКА В РАМКАХ ВТОРОГО ПЕРИОДА
УНИВЕРСАЛЬНОГО ПЕРИОДИЧЕСКОГО ОБЗОРА
(2016-2017 ГОДЫ)**

**INTERMEDIARY IMPLEMENTATION EVALUATION
RECOMMENDATIONS PROVIDED BY UN HUMAN RIGHTS
COUNCIL MEMBER COUNTRIES DURING
THE SECOND UNIVERSAL PERIODIC REVIEW
(2016-2017)**

Душанбе, 2019

2016 - 2017

Идораи ҳуқуқи Инсон ва Риояи
Қонуният
Bureau of Human Rights and Rule of Law
Бюро по правам человека и
соблюдению законности

ИНСТИТУТИ «ЧАМЪИЯТИ КУШОДА»
БУНЁДИ МАДАД - ТОЧИКИСТОН

ТАҲЛИЛИ ДАВРИИ ИЧРОИ

ТАВСИЯҲОИ ДАВЛАТҲОИ УЗВИ ШҶРОИ СММ ОИД БА ҲУҚУҚИ БАШАР ДАР ДОИРАИ МАРҲИЛАИ ДУЮМИ ШАРҲИ УНИВЕРСАЛИИ ДАВРӢ (солҳои 2016-2017)

Таҳлили мазкур дар доираи лоиҳаи «Мусоидат дар таҳияи ҳисоботи даврӣ ба Шӯрои СММ оид ба ҳуқуқи башар дар чорчӯбаи Шарҳи универсалии даврӣ», ки бо кӯмаку дастгирии молиявии Ташкилоти байналмилалӣ Институти «Чамъияти Кушода» - Бунёди Мадад дар Тоҷикистон татбиқ карда мешавад, анҷом дода шудааст.

© Идораи ҳуқуқи инсон ва риояи қонуният
Ройгон паҳн карда мешавад
320 нусха

Душанбе

2019 с.

ББК 67.91

Т-40

Ҳуҷҷати мазкур дар доираи лоиҳаи «Мусоидат дар таҳияи ҳисоботи даврӣ ба Шӯрои СММ оид ба ҳуқуқи башар дар чорчӯбаи Шарҳи универсалии даврӣ» бо кӯмаку дастгирии молиявии Ташкилоти байналмилалии Институти «Чамъияти Кушода» - Бунёди Мадад дар Тоҷикистон таҳия гардидааст.

Ақида ва нуқтаи назари муаллиф (муаллифон) ва муҳтавои маводҳои мазкур метавонанд бо нуқтаи назар ё ақидаи Ташкилоти байналмилалии Институти «Чамъияти Кушода» - Бунёди Мадад дар Тоҷикистон мувофиқат нақунанд.

Барои ройгон паҳн кардан

Ба мақомот ва ташкилоту созмонҳои зерин, ки дар таҳияи ҳуҷҷати таҳлилии мазкур саҳми худро гузоштанд, изҳори миннатдорӣ менамоем:

Ассосиатсияи банақшагирии оилаи Тоҷикистон

Ваколатдор оид ба ҳуқуқи кӯдак дар Ҷумҳурии Тоҷикистон

Идораи минтақавии ИКОҲИ СММ оид ба Осиёи Марказӣ

Иттифоқи адвокатҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон

Лигаи занони маъюб «Иштирок»

Ташкилоти ҷамъиятии «Ассосиатсияи волидони кӯдакони имконияташон маҳдуд» ш. Душанбе

Ташкилоти ҷамъиятии «Бонувони Хатлон»

Ташкилоти ҷамъиятии «Бунёди Авруосиёи Осиёи Марказӣ - Тоҷикистон»

Ташкилоти ҷамъиятии «Волидони кӯдакони дорои мушкilot дар инкишоф» ш. Хучанд

Ташкилоти ҷамъиятии «Дафтари озодиҳои шаҳрвандӣ»

Ташкилоти ҷамъиятии «Занони ҳуқуқшиноси ҷонибдори тарақиёт»

Ташкилоти ҷамъиятии «Иттиҳоди миллии маъюбони Тоҷикистон»

Ташкилоти ҷамъиятии «Маркази ҳуқуқи инсон»

Ташкилоти ҷамъиятии «Маркази мустақили ҳифзи ҳуқуқи инсон»

Ташкилоти ҷамъиятии «Сафои Конибодом»

Ташкилоти ҷамъиятии «Фемида»

Ташкилоти ҷамъиятии «Хома»

Ташкилоти ҷамъиятии «Чаҳон»

Ташкилоти ҷамъиятии «Шабакаи занони гирифтори ВНМО»

Филиали ГОПА мБХ дар ҚТ/РДВ (Лоихаи «Пешгирии зӯроварии хонаводагӣ»)

Фонди ҷамъиятии «Интиҳоби Шумо»

Фонди ҷамъиятии «Ташаббуси шаҳрвандии сиёсати интернет»

Фонди ҷамъиятии «Ташаббуси ҳуқуқӣ»

Ҳазинаи кӯдакони СММ (UNICEF) дар Тоҷикистон

Шабакаи ташкилотҳои ҷамъиятии оид ба муқовимат бар зидди хариду фурӯши одамон ва ҳифзи ҳуқуқҳои муҳоҷирон «Умед»

Эътилофи иттиҳодияҳои ҷамъиятии «Аз баробарии ҳуқуқӣ то баробарии воқеӣ»

Эътилофи ҷомеаи шаҳрвандии зидди шиканҷа ва бечазой дар Тоҷикистон

Ва ба ҳамаи онҳое, ки дар таҳияи ҳуҷҷати мазкур мусоидат намуданд.

Рӯйхати ибораҳои ихтисоршуда

АНМ	- Агентии назорати маводи нашъаовари назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон
БАҶГ	- Бемориҳои бо роҳи алоқаи ҷинсӣ гузаранда
БОР	- Бонки осоиши рушд
БПНМ	- Бемории пайдошудаи норасоии масъуният
БРСММ	- Барномаи рушди СММ
БШМК	- Бадтарин шаклҳои меҳнати кӯдакон
ВА	- Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон
ВАО	- Воситаҳои ахбори омма
ВКД	- Вазорати корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон
ВКХ	- Вазорати корҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон
ВММША	- Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон
ВМИ	- Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон
ВМКБ	- Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон
ВНМО	- Вирусҳои норасоии масъунияти одам
ВТҲИА	- Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии Ҷумҳурии Тоҷикистон
ВҲИ	- Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон
ДМТ	- Донишгоҳи миллии Тоҷикистон
ДИП	- Дастгоҳи иҷроияи Президент
КБТЗ	- Конвенсия дар бораи барҳам додани тамоми шаклҳои таъбиз нисбати занон
ККЗО	- Кумитаи кор бо занон ва oilаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон
ҚК	- Қонуни конституционӣ
МАРВ	- Терапияи (муолиҷаи) антиретровирусӣ
МИМҲД	- Мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ
МУТ	- Муассисаи олии таълимӣ
НТҶ	- Ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ
ПГ	- Прокуратураи генералӣ
САҲА	- Созмони амният ва ҳамкорӣ дар Аврупо
СБМ	- Созмони байналмилалӣ муҳоҷират
СММ	- Созмони милали муттаҳид
СО	- Суди олии Ҷумҳурии Тоҷикистон
СОИ	- Суди олии иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон
СРИҶҶ	- Сарраёсати иҷроии ҷазои ҷиноятӣ
ТБМ	- Ташкилоти байналмилалӣ меҳнат
ТИК	- Технологияҳои иттилоотӣ-коммуникатсионӣ
ТНМ	- Тавқиғоҳои нигоҳдории муваққатӣ
ТТДТ	- Таҳқиқоти тиббию демографӣ дар Тоҷикистон

ТҚШ	- Ташкилотҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ
ТҚ	- Ташкилоти ҷамъиятӣ
ХНА	- Ҳазинаи нуфузи аҳолии СММ
ҚТ	- Ҷумҳурии Тоҷикистон
ШВЗ	- Шахсони бо вируси норасоии масунияти бадан (ВИЧ) зиндагикунанда
ШУД	- Шарҳи универсалии даврӣ
ЮСАИД	- Агентии ИМА оид ба рушди байналмилалӣ

Муқаддима

Гуруҳи корӣ оид ба шарҳи универсалии даврӣ, ки мувофиқи қатъномаи 5/1 Шӯрои оид ба ҳуқуқи башар таъсис дода шуда буд ҷаласаи бисту панҷуми худро 2-13 майи соли 2016 баргузор намуд. Тафсир доир ба Тоҷикистон дар ҷараёни ҷаласаи нухуми 6 майи соли 2016 баргузор шуд.

Соли 2016 Тоҷикистон марҳилаи дуюми тафсирро дар доираи расмиёти ШУД ба Шӯрои СММ оид ба ҳуқуқи башар гузашт. Аз ҷониби давлатҳои аъзо 203 тавсия пешниҳод карда шуд, ки аз онҳо Тоҷикистон 151 тавсияро қабул намуд.

Нақшаи миллии ҷорабиниҳо оид ба иҷрои тавсияҳои давлатҳои аъзои Шӯрои СММ оид ба ҳуқуқи башар мутобиқи расмиёти Шарҳи универсалии даврӣ (марҳилаи дуюм) барои солҳои 2017-2020 бо фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 7 июни соли 2017, №РП-901 тасдиқ шудааст.

Моҳи декабри соли 2018 аз ҷониби Гуруҳи кории ҳукумати дар рафти мизи мудаввар бо иштироки намоёндагони мақомоти давлатӣ ва ниҳодҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ Гузориши даврии Ҷумҳурии Тоҷикистон доир ба ҷараёни иҷро шудани тавсияҳои давлатҳои аъзои Шӯрои СММ оид ба ҳуқуқи башар, ки дар доираи Шарҳи универсалии даврии Ҷумҳурии Тоҷикистон (марҳилаи дуюм) қабул шуда буданд, муаррифӣ ва мавриди муҳокима қарор дода шуд.

Маълумоти мухтасар:

Ба нақша 33 банд дохил карда шуд, ки дар навбати худ аз 80 зербанд иборат мебошанд.

Аз бандҳои Нақшаи миллий, ки иҷрояшон дар солҳои 2017-2018 ба нақша гирифта шудааст танҳо 3 зербанд иҷро шудааст, 8 зербанд иҷро нашудааст, 4 зербанд қисман иҷро шудааст.

Аз зербандҳои, ки муҳлаташон ҳамчун иҷрои «доимӣ» нишон дода шудааст, 9 зербанд иҷро шудааст, 6 зербанд қисман Иҷро шуда истодааст ва 2 зербанд то ҳол иҷро нашудааст.

Аз зербандҳои, ки муҳлати иҷрояшон ҳамчун «то ҳалли масъала» нишон дода шудааст, 3 зербанд иҷро нашудааст.

Аз зербандҳои, ки муҳлати иҷрояшон дар солҳои 2017-2020 ба нақша гирифта шудааст 10 зербанд дар марҳилаи иҷрошавӣ қарор дорад, 11 зербанд қисман иҷро шуда истодааст, 3 зербанд дар марҳилаи омӯзиш қарор дорад ва 3 зербанд дар лаҳзаи анҷом додани таҳлил иҷро нашуда истодааст.

Як чанд тавсияҳои, ки муҳлати иҷрояшон дар соли 2020 муқаррар гардидааст таҳлили (хуччати) мазкур фаро намегирад.

Тавре, ки таҳлил нишон дод, аз ҷониби мақомоти масъули давлатӣ корҳои дахлдор вобаста ба иҷрои тавсияҳои давлатҳои аъзои Шӯрои СММ оид ба ҳуқуқи башар дар доираи расмиёти Шарҳи универсалии даврӣ иҷро ва иҷро шуда истодаанд. Қисми зиёди ҷорабиниҳо дар якҷоягӣ бо ниҳодҳои ҷомеаи шаҳрвандии Тоҷикистон бо кӯмаку дастгирии ташкилоту созмонҳои донории байналмилалӣ анҷом дода шудаанд. Аммо, на ҳамаи ҷорабиниҳои банақшагирифташуда дар муҳлатҳои муқарраршуда, иҷро шудаанд. Ҷамоҳангсозӣ байни шахсони масъули иҷроқунанда ба таври лозима ба роҳ монда нашудааст ва дар натиҷа, дар иҷрои он на ҳамаи сохторҳои масъули давлатӣ ҷалб карда шудаанд.

Тавсияҳои иҷрошуда:

- 22 марти соли 2018 Конвенсия оид ба ҳуқуқҳои маъҷубон ба тасвиб расонида шуд.
- 20 декабри соли 2017 нақшаи кории Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон вобаста ба татбиқи банди 3 Нақшаи миллии чорабиниҳо доир ба иҷро шудани тавсияҳои давлатҳои аъзои Шӯрои СММ оид ба ҳуқуқи башар мутобиқи расмиёти ШУД барои солҳои 2017-2020 тасдиқ карда шуд.
- Механизми анҷом додани мониторингҳое, ки аз ҷониби гурӯҳи мониторингии назди ВҲИ дар ҚТ амалӣ карда мешаванд, тақвият дода шуд.

Тавсияҳои иҷронашуда:

- Мониторинги татбиқ шудани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи пешгирии зӯроварӣ дар оила» ва Барномаи давлатии пешгирии зӯроварӣ дар оила (ҷиҳати гузаронидани мониторинги Барномаи давлатӣ корҳои омодагӣ анҷом дода шуда истодаанд) анҷом дода нашудааст.
- Ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи кафолатҳои давлатии баробарҳуқуқии мардону занон ва имкониятҳои баробари амалигардонии онҳо» тағйироту иловаҳо ворид карда нашудаанд.
- Механизми мавриди истифода қарор додани қонунгузории ҚТ дар бахши ҳуқуқи шахсони дорои маъҷубӣ ба меҳнат таҳия нашудааст.
- Дар Кодекси ҷиноятии ҚТ мучозот барои истифода кардани шиканча пурзӯр карда нашудааст.
- Стратегия оид ба ислоҳоти системаи иҷрои ҷазои ҷиноятӣ то соли 2025 қабул карда нашуд (лоиҳаи он таҳия шуда дар марҳилаи мувофиқакунонӣ дар Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор дорад).
- Таҳқиқи фарогирии духтарон ба таҳсилоти миёнаи асосӣ ва миёнаи умумӣ, аз ҷумла муайян кардани сабабҳои дур шудани духтарон аз таҳсилот гузаронида нашудааст.
- Нақшаи барномаи таълимӣ барои омӯзгорони муассисаҳои таълимии ғоибона қабул карда нашудааст.
- Санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ доир ба масъалаи таҳсилоти инклюзивӣ (фарогир) қабул карда нашудаанд.

Иҷроиш / иҷро нашудани тавсияҳо

№	Номгӯи тавсияҳо	Номгӯи чорабиниҳо	Муҳлати иҷро	Иҷрокуандагон	Натиҷаҳои иҷроиш
1	2	3	4	5	6
1.	Ҳамроҳ шудан ба Конвенсия дар бораи ҳуқуқи маъюбон ва Протоколи факултативӣ ба он (115.1-115.8, 115.113, 118.1, 118.2, 118.7- 118.9)	<p>1. Ба имзо расонидани Конвенсия дар бораи ҳуқуқи маъюбон</p> <p>2. Аз ҷониби гурӯҳи корӣ оид ба омӯзиши масъалаи ҳамроҳшавии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Конвенсия дар бораи ҳуқуқи маъюбон анҷом додани корҳои омодагӣ барои тасдиқи Конвенсия дар бораи ҳуқуқи маъюбон</p> <p>3. Омӯзиши масъалаи тасдиқ намудани Протоколи факултативӣ ба Конвенсия дар бораи ҳуқуқи маъюбон</p>	<p>2017</p> <p>то ҳалли масъала</p> <p>2020</p>	<p>ВТҲИА, ВҲИ, дигар вазорату идораҳо</p> <p>Гурӯҳи корӣ</p> <p>ВТҲИА, ВҲИ, дигар вазорату идораҳо</p>	<p>Иҷро шуд Конвенсия оид ба ҳуқуқи маъюбон 22 марти соли 2018 ба тасвиб расонида шуд.</p> <p>Дар марҳилаи омӯзиш қарор дорад Гурӯҳи корӣ оид ба омӯхтани имконияти ба тасвиб расонидани Конвенсия оид ба ҳуқуқи маъюбон таъсис дода шуд</p> <p>Дар стратегияи фаъолияти ниҳоди Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар ҚТ барои солҳои 2016-2020 ҳадафи афзалиятнок вобаста ба пешбарии батасвибрасонии КҲМ пешбинӣ карда шуд.</p>

2.	Тасдиқ намудани Протоколи дуҷуми факултативӣ ба Паймони байналмилалӣ дар бораи ҳуқуқҳои шаҳрвандӣ ва сиёсӣ (115.9-115.12, 115.46-115.57, 118.8, 118.9)	1. Ба анҷом расонидани омӯзиши масъалаи тасдиқ намудани Протоколи дуҷуми факултативӣ ба Паймони байналмилалӣ дар бораи ҳуқуқҳои шаҳрвандӣ ва сиёсӣ	то ҳалли масъала	Гурӯҳи корӣ	Дар марҳилаи омӯзиш қарор дорад Аз ҷониби Гурӯҳи корӣ оид ба омӯзиши ҷанбаи иҷтимоӣ-ҳуқуқии имконияти барҳам додани ҳукми қатл нақшаи ҷорабиниҳо таҳия карда шуд, ки омӯзиши таҷрибаи ҷаҳонӣ ва қонунгузори кишварҳое, ки ҳукми қатлро бекор кардаанд, гузаронидани тадқиқоти иҷтимоӣ байни табақаҳои гуногуни ҷомеа, аз он ҷумла омӯхтани имконияти ба тасвиб расондани Протоколи иловагии дуҷум ба Паймонро фаро мегирад.
		2. Омода намудани лоиҳаи санадҳои дахлдор	то ҳалли масъала	Вазорату идораҳо	
3.	Таъмин намудани мутобиқати фаъолияти Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бо Принсипҳои Париж (115.17-115.22, 115.24)	1. Таҳия ва тасдиқи нақшаи ҷорабиниҳо оид ба иҷрои тавсияҳои Зеркумитаи аккредитатсияи СММ	2017	ВҲИ, ДИП, ВА, ВКХ, ГҶ	Иҷро шуд Бо фармони Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон аз 19 октябри соли 2017 таҳти рақами №143 Гурӯҳи корӣ оид ба иҷрои банди 3 Нақшаи миллии ҷорабиниҳо вобаста ба амалигардонии тавсияҳои давлатҳои узви Шӯрои СММ оид ба ҳуқуқи башар мутобиқи расмиёти Шарҳи универсалии даврӣ (ШУД) (марҳилаи дуҷум) барои солҳои 2017-2020 таъсис дода шуд. Гурӯҳи корӣ аз намояндагони Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, ниҳоди Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон, Вазорати қорҳои хориҷӣ ва Вазорати адлия иборат мебошад. 20 декабри соли 2017 нақшаи кории Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон вобаста ба татбиқи банди 3 Нақшаи миллии ҷорабиниҳо доир ба иҷро шудани тавсияҳои давлатҳои аъзои Шӯрои СММ оид ба ҳуқуқи башар мутобиқи расмиёти ШУД барои солҳои 2017-2020 тасдиқ карда шуд.
		2. Омӯзиши қонунгузори дигар давлатҳо, ки фаъолияти ниҳодҳои ҳифзи ҳуқуқро ба танзим мебароранд	2017-2019	ВҲИ, ДИП, ВА, ВКХ	Иҷро шуда истодааст Аз 28 август то 1 сентябри соли 2017 аъзоёни Гурӯҳи корӣ ва мониторингии назди ВҲИ дар ҚТ бо мақсади омӯхтани таҷрибаи кории ниҳоди ҳифзи ҳуқуқ дар Словения ва қонунгузори танзимкунадаи кори ин ниҳод ба Ҷумҳурии Словения сафар доштанд. Аз 17 то 20 октябри соли 2018 аъзоёни Гурӯҳи корӣ ва мониторингии назди Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар ҚТ бо мақсади мубодилаи таҷриба, омӯхтани қонунгузорӣ ва омӯхтани

				<p>кори дафтари Ваколатдори Арманистон ба Ҷумҳурии Арманистон сафар намуданд.</p> <p>Шиносой бо таҷрибаи дигар кишварҳо бо кӯмаку дастгирии ташкилоту созмонҳои донории байналмилалӣ амалӣ карда шуд.</p> <p>Намояндаҳои ниҳоди Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар ҚТ бо мақсади омӯхтани таҷриба ва қонунгузории кишварҳои дигар дар чорабинии зиёде, ки берун аз Тоҷикистон баргузор шуда буданд, иштирок карданд.</p> <p>Аз ҷониби ВҲИ ба аъзоёни Гурӯҳи кории назди ВҲИ ҚТ пешниҳод карда шуд, ки онҳо қонунгузории дигар кишварро омӯзанд, махсусан қонунгузории кишвари Финляндияро вобаста ба фаъолияти ниҳодҳои ҳифзи ҳуқуқ. Воҳӯрии навбатии Гурӯҳи корӣ дар моҳи декабри соли 2018 ба нақша гирифта шудааст.</p>	
		3. Такмили Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон»	2019-2020	ВҲИ, ДИП, ВА, ВКХ	<p>Дар марҳилаи омӯзиш қарор дорад</p> <p>Бо ҷалби коршиноси миллӣ маълумотномаи таҳлилӣ бо пешниҳодҳои ворид кардани тағйироту иловаҳо ба қонунгузории ҚТ (махсусан, ба Қонуни ҚТ «Дар бораи Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» мутобиқи тавсияҳои Зеркумита оид ба аккредитатсияи ниҳодҳои миллии оид ба ҳуқуқи инсон) омода карда шуд. Маълумотномаи таҳлилӣ ба аъзоёни Гурӯҳи кории назди ВҲИ ҚТ барои омӯзиш ирсол карда шуд.</p>
		4. Муҳокимаи лоиҳаи Қонун бо иштироки васеи намояндагони сохторҳои давлатӣ ва ҷамъиятӣ	2020	ВҲИ, ДИП, ВА, ВКХ, ТҶ	
4.	Андешидани тадбирҳо ҷиҳати ҳифзи занону кӯдакон ва дигар аъзои оила аз	1. Дар байни аҳоли гузаронидани корҳои фаҳмондадиҳӣ оид ба муқаррароти Қонуни Ҷумҳурии	2017-2020	ККЗО, ВКД, КДТАҶМ, КҶВС, КТР, МИМХД, ТҶ	<p>Иҷро шуда истодааст</p> <p>Аз ҷониби Кумитаи кор бо занон ва оилаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мунтазам чорабиниҳои гуногун гузаронида мешавад, ки ҷиҳати пешгирии зӯрварӣ дар оила равона гардидаанд: дар якҷоягӣ бо ташкилотҳои ҷомеаи</p>

<p>зӯроварӣ дар оила, пешгирии зӯроварӣ дар оила (115.29, 115.37, 115.63-115.69, 115.86, 118.22, 118.27, 118.31)</p>	<p>Тоҷикистон «Дар бораи пешгирии зӯроварӣ дар оила» ва Барномаи давлатии пешгирии зӯроварӣ дар оила дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2014-2023</p>			<p>шаҳрвандӣ иқдоми «16 рӯз ба муқобили зӯроварӣ дар оила», вохӯриҳо бо донишҷӯён, бо аҳоли ва ғайра.</p> <p>22 сентябри соли 2017 бо қарори Шӯрои машваратии Кумитаи қор бо қарор ва оилаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Стратегияи коммуникативӣ оид ба тағйир додани муносибат нисбати зӯроварӣ дар оила барои солҳои 2018-2022 тасдиқ карда шуд.</p> <p>Аз ҷониби Прокуратураи генералӣ дар муассисаҳои таълимӣ ва дигар муассисаҳои, ки дар онҳо кӯдакон нигоҳу бин карда мешаванд қорҳои фаҳмондадиҳӣ ташкил ва гузаронида шуданд. Бо мақсади иҷрои талаботи Қонуни ҚТ «Дар бораи пешгирии зӯроварӣ дар оила» ва Барномаи давлатӣ оид ба пешгирии зӯроварӣ дар оила барои солҳои 2014-2023 дар нимҳои аввали соли 2018 аз ҷониби қормандони прокуратура дар шаҳрҳо ва ноҳияҳои ҷумҳурӣ 1490 вохӯрӣ ва муқокимаҳо, 199 баромадҳо, 193 мизҳои мудаввар гузаронида шуд. Илова бар ин 149 баромадҳои телевизионӣ, 231 баромадҳои радиои ва 272 мақола дар матбуот нашр карда шуд.</p> <p>Аз ҷониби ташкилоти ҷамъиятии «Занони ҳуқуқшиноси ҷонибдори тарақиёт» дар соли 2018 барои ИТ – мутахассисон Олимпиада (Хакатон) вобаста ба пешгирии зӯроварӣ нисбати қанон гузаронида шуд ва бо кӯмаку дастгирии Сафорати ИМА барномаи махсусро барои телефонҳои мобилӣ омода қард. Истинод (линк) ба барнома: https://play.google.com/store/apps/details?id=tj.domestic.violence</p>
	<p>2. Ҳамоҳангсозии фаъолияти марказҳои ёрирасон, марказҳои бахшҳои офиятбахшии тиббию иҷтимоӣ барои ҷабрдидагонии зӯроварӣ</p>	<p>2017-2020</p>	<p>ККЗО, ВҚД, ВТҲИА, МИМХД, ТҶ</p>	<p>Қисман иҷро шуда истодааст Дар лаҳзаи гузарондани таҳлил муқаррарот оид ба марказҳои кӯмаку дастгириӣ таҳия нашудааст.</p> <p>Ба таври қорӣ ба қорҳо монда нашудани ҳамоҳангсозӣ байни мақомоти давлатӣ оид ба пешгирии зӯроварӣ дар оила (ВҚД, ВТҲИА, ВМИ, ККЗО, мақомоти маҳаллии ҳоқимияти давлатӣ ва ғайра) ба мушоҳида мерасад.¹</p>

¹ Манбаъ: Муқаррароти асосии гузориши даврии сеюми иттиҳодияҳои ҷамъиятии Тоҷикистон доир ба татбиқи Конвенсия дар бораи барҳам додани тамоми шаклҳои таъбиз нисбати қанон, Этилиофи «Аз баробарии ҳуқуқи то баробарии воқеӣ», декабри соли 2017.

				<p>Назди мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳри Душанбе «Маркази худшиносии занон» фаъолият мекунад, ки пурра аз ҳисоби бучети МИХД-и шаҳри Душанбе маблағгузорӣ карда мешавад.</p> <p>Солҳои 2017-2018 бо кӯмаку дастгирии Филиали ГОПА мБХ дар ҚТ/PDV 25 гурӯҳи кории байниҳукумати дар вилояти Хатлон таъсис дода шуд, ки ба фаъолиятҳои ҳамроҳсозии хизматрасониҳои тамоми таъминкунандагон дар соҳаи пешниҳоди кӯмаку дастгирӣ ба ҷабрдидагони ҳолатҳои зӯрварӣ ва офиятбахшии ҷабрдидагон дохил мебошад.</p> <p>Як чанд утокӯҳе, ки барои ҷабрдидагони ҳолатҳои зӯрварӣ бо кӯмаку дастгирии донорҳои байналмилалӣ кушода шуда буданд айни замон аз ҷониби Ҳукумати ҚТ бо кӯмаку дастгирии Филиали ГОПА мБХ дар ҚТ/PDV маблағгузорӣ карда мешаванд. Тамоми марказҳои боқимондаи бухронӣ барои ҷабрдидагони ҳолатҳои зӯрварӣ, асосан аз ҷониби донорҳои байналмилалӣ дар доираи лоиҳаҳои ташкилотҳои ҷамъиятӣ маблағгузорӣ карда мешаванд.</p> <p>Аз ҷониби ККЗО бо ҷалби мутахассисони муассисаҳои давлатии «Маркази рушди ҳаёти солим» ва «Маркази солимии репродуктивӣ»-и назди Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии ҚТ барои 150 нафар кормандони маркази савдои “Садбарг” семинарҳои муштарак дар мавзӯи “Бемориҳои сироятӣ ва пешгирии зӯрварӣ дар оила баргузор карда шуд.</p> <p>Моҳи майи соли 2018 дар шаҳри Леваканти вилояти Хатлон аз ҷониби ҳокимияти иҷроияи маҳаллии шаҳр бо кӯмаку дастгирии Филиали ГОПА мБХ дар ҚТ/PDV утоқи кор бо зӯрварон таъсис дода шуд.</p> <p>Аммо, ҳамроҳсозӣ байни марказҳои кӯмаку дастгирӣ ханӯз ҳам ба таври кофӣ ба роҳ монда нашудааст.</p> <p>Қисми зиёди заноне, ки дар оила мавриди зӯрварӣ қарор</p>
--	--	--	--	--

				<p>гирифтаанд дар мавриди чунин марказҳо маълумот надоранд.</p> <p>Занон ва духтарони маъюб вобаста ба марказҳои кӯмаку дастгирӣ тамоман маълумот надоранд ва наметонанд, ки дар ҳолатҳои дучор шудан бо зӯроварии хонаводагӣ ба кӣ муроҷиат кардан мумкин аст.²</p>
	3. Мониторинги амалигардии Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи пешгирии зӯроварӣ дар оила» ва Барномаи давлатии пешгирии зӯроварӣ дар оила дар Ҷумҳурии Тоҷикистон	2018	ККЗО, ВКД, ТҶ	<p>Иҷро нашудааст</p> <p>Дар лаҳзаи анҷом додани таҳлил мониторинги амалигардонии Қонуни ҚТ «Дар бораи пешгирии зӯроварӣ дар оила» ва Барномаи давлатӣ оид ба пешгирии зӯроварӣ дар оила гузаронида нашуд.</p> <p>Тибқи маълумоти ККЗО қорҳои омодагӣ ҷиҳати анҷом додани мониторинги Қонун ва барномаи давлатӣ оғоз гардидаанд.</p> <p>Аз ҷониби ККЗО аз охири моҳи августи соли 2018 дар якҷоягӣ бо Филиали ГОПА мБХ дар ҚТ/PDV бо ҷалби қоршиноси мустақили масъалаҳои гендерӣ қорҳои омодагӣ ба оғози мониторинги амалигардонӣ (саволномаҳо таҳия карда мешаванд) бурда мешаванд.</p>
	4. Такмили механизми бозравонӣ ва ҳуҷҷатгузории ҳолатҳои зӯроварӣ дар оила	2017-2018	ВКД, ПГ, СО, ВТҲИА, ККЗО	<p>Қисман иҷро шудааст</p> <p>Дар ин самт тадбирҳои мушаххас андешида мешаванд, аммо, механизми офиятбахшии ҷабрдидагон дар сатҳи ҷумҳуриявӣ таҳия нашудааст.</p> <p>Моҳи ноябри соли 2018 назди Қумитаи қор бо занон ва оилаи назди Ҳукумати ҚТ бо кӯмаку дастгирии намоёндагии Иттиҳоди Аврупо Маркази захиравӣ оид ба дастгирии ҷабрдидагони ҳолатҳои зӯроварӣ дар оила ва хати нави тамос барои ҷабрдидагони ҳолатҳои зӯроварии хонаводагӣ (рақами кӯтоҳи ройғони 1313) таъсис дода шуд.</p> <p>Маркази захиравӣ дар доираи лоиҳаи «Беҳтар намудани системаи ҳисоботдиҳӣ ва танзими ҳушунати гендерӣ дар Тоҷикистон» бо кӯмаку дастгирии Қумитаи қор бо занон ва оила ва бо маблағгузории Бунёди Авруосиёи Осиёи Марказӣ – Тоҷикистон таъсис дода шуд.³ Дар Маркази захиравӣ барномаи электронӣ барои саривақт</p>

² Манбаъ: ТҶ «Сафои Конибодом»

³ www.ef-ca.tj

				<p>ва осон чамъоварӣ намудани маълумоту иттилоот, ба даст овардани омори ягона ва коркарди иттилоот чорӣ карда шудааст. Ҳамчунин маҳзани маълумотҳо (база данных) чорӣ карда шуд, ки дар он маълумоту иттилооти муфассал доир ба ҳолатҳои зӯроварии хонаводагӣ чамъоварӣ ва таҳлил карда мешавад.</p> <p>Дар доираи лоиҳаи мазкур барои роҳбарони ҷамъиятӣ, хизматчиёни давлатӣ ва кормандони милитсия дар маҳалҳо доир ба механизми амалигардонии Қонуни ҚТ «Дар бораи пешгирии зӯроварӣ дар оила» тренинги баргузор карда шуд ва дар 9 ноҳия/шаҳр аз ҷониби раисони ноҳияҳо/шаҳрҳо дастурҳо доир ба ҳамкориҳои субъектҳои оид ба пешгирӣ ва эътино ба ҳолатҳои зӯроварии хонаводагӣ қабул карда шуданд.</p> <p>Дастурҳо аз ҷониби намояндаҳои маҳаллии мақомоти ҳокимияти давлатӣ тасдиқ карда шуданд. Дар доираи лоиҳа дар 15 ноҳия ва шаҳрҳои ҚТ барои кормандони милитсия тренинги омӯзишӣ доир ба мавриди истифодаи қарор додани Дастурҳои тасдиқшуда, системаи ҳисботдиҳӣ, аз ҷумла истифодаи муқаррароти ҳимоятӣ аз ҷониби нозирони минтақавӣ гузаронида шуданд. Барои 30 нафар курсантҳои (духтарон) Академияи ВКД ҚТ тренинги дӯрӯза дар мавзӯи «Стандартҳои байналмилалӣ ва миллии оид ба ҳуқуқҳои инсон ва доир ба масъалаи пешгирии зӯроварӣ дар оила» баргузор карда шуд.</p>
	5. Такмили ихтисоси кормандони мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва соҳаи тиб дар самти пешгирии зӯроварӣ дар оила	мунтазам	ПГ, СО, ДИД, АХД, ВТҲИА, ВКД, ККЗО	<p>Қисман иҷро шуда истодааст</p> <p>Дар Академияи ВКД фанни алоҳида «Пешгирии зӯроварӣ дар оила» чорӣ карда шуд, ки аз 36 соати академӣ иборат мебошад, ки дар охири дарсҳо курсантҳои Академия имтиҳон месупоранд.</p> <p>Дар шаҳри Душанбе ва дар минтақаҳои озмоишии (пилотӣ) вилояти Хатлон барои кормандони муассисаҳои тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли тренинги гузаронида шуд, ки дар натиҷа 272 корманди иҷтимоӣ омӯзониданида шуд.</p> <p>Аз ҷониби Ассоциатсияи Банақшагирии Оила дар ҳамкорӣ бо ВТҲИА ва ККЗО бо кӯмаку дастгирии молиявии Ҳазинаи нуфузи</p>

					<p>аҳолии СММ (UNFPA) як қатор чорабиниҳо оид ба баланд бардоштани сатҳи огоҳии мутахассисон ва аҳоли доир ба масъалаи зӯроварии хонаводагӣ анҷом дода шуданд: бо мақсади мубодилаи таҷриба байни мутахассисони ВТҲИА, ККЗО, ВКД ва Прокуратураи генералӣ вобаста ба масъалаи эътиноӣ байниидоравӣ ба зӯроварии хонаводагӣ сафарҳо ташкил карда шуданд; 65 мутахассис аз ҳисоби кормандони ВТҲИА, ККЗО, ВКД ва ТҶШ (ташкilotҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ) дар семинари омӯзишӣ доир ба эътиноӣ байниидоравӣ ба хушунати гендерӣ иштирок карданд; 45 мутахассис аз ҳисоби кормандони ККЗО дар семинар доир ба ҳамкорӣ дар бахшҳои гуногуни соҳаи пешгирии хушунати гендерӣ иштирок карданд; 47 мутахассис аз ҳисоби кормандони ККЗО дар семинар дар мавзӯи баробарии гендерӣ дар доираи тавсияҳои мақомоти байналмилалӣ иштирок карданд; протоколи клиникӣ барои ҷабрдидагони ҳолатҳои зӯроварии шахвонӣ таҳия ва тасдиқ карда шуд; Дастурамал – Расмиёти оперативии стандартӣ ҷузъи эътиноӣ байниидоравӣ ба хушунати гендерӣ барои кормандони соҳаи тандурустӣ мутобиқ ва тасдиқ карда шуд.</p> <p>Аммо, омӯзони кормандони соҳаи тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоӣ ба таври доимӣ ба роҳ монда намешавад.\</p>
5.	Такмили конунгузории ҷиноятӣ вобаста ба пешбинӣ намудани ҷавобгарии ҷиноятӣ барои зӯроварӣ дар оила ҳамчун таркиби	1. Омода намудани лоиҳаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии дахлдор вобаста ба пешбинӣ намудани ҷавобгарии ҷиноятӣ барои зӯроварӣ дар оила ҳамчун таркиби алоҳида	то ҳалли масъала	Гуруҳи корӣ, ПГ, СО, ВКД, ВТҲИА, ККЗО	<p>Дар лаҳзаи гузаронидани таҳлил иҷро нашудааст</p> <p>Бо Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26 феввали соли 2016 гуруҳи корӣ оид ба таҳияи лоиҳаи Кодекси ҷиноятӣ ҚТ дар таҳрири нав таъсис дода шуд.</p> <p>Дар лаҳзаи анҷом додани таҳлил зӯроварии хонаводагӣ ҳамчун намуди ҷинояти алоҳида арзёбӣ нашуда дар Кодекси ҷиноятӣ ҚТ пешбинӣ нагардидааст.</p> <p>Аз ҷониби гуруҳи корӣ масъалаи ворид кардани зӯроварии хонаводагӣ ҳамчун намуди алоҳидаи ҷиноят ба Кодекси ҷиноятӣ</p>

	алоҳида (118.28-118.32)	2. Бо ҷалби олимони соҳаи ҳуқуқшиносӣ ва ҷомеаи шахрвандӣ ташкил намудани омӯзиши лоиҳаҳои санадҳои меъёрии ҳуқуқии дар ин самт таҳияшуда			ҶТ омӯхта мешавад.
6.	Андешидани тадбирҳо ҷиҳати таҳкими сиёсати гендерӣ ва ҳифзи ҳуқуқи занон (115.30, 115.36, 115.39-115.44, 118.22)	1. Баргузории чорабиниҳои иттилоотию маърифатӣ оид ба пешбурди баробарии гендерӣ ва бартарафсозии қолабҳои гендерӣ дар тамоми қишрҳои ҷомеа	мунтазам	ККЗО, КТР, ВМИ, Академияи таҳсилот, КДТАҶМ, ТҶ	<p>Иҷро шуда истодааст</p> <p>Бо мақсади амалигардонии Барномаи давлатӣ оид ба пешгирии зӯрвари хонаводагӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2014-2023 дар соли 2018 аз ҷониби мақомоти давлатӣ дар якҷоягӣ бо ташкилотҳои ҷамъиятӣ зиёда аз 38 семинар, 6 муҳокимаи ҷамъиятӣ, ва зиёда аз 200 корҳои фаҳмондадихӣ дар байни аҳоли гузаронида шуд.</p> <p>Дар якҷоягӣ бо ташкилоти ҷамъиятии «Боварӣ ба фардо» 9 вохӯрии “Эдвокасӣ дар маҳаллаҳо ва мактабҳои шаҳрии шаҳри Душанбе доир ба масъалаи рафъи ақидаҳои гендерӣ ва вобаста ба масъалаи пешгирии зӯрварӣ нисбати занон ва духтарон, монеаҳои сади роҳи ба таълим фаро гирифта шудани духтарон гузаронида шуд.</p> <p>Аммо, дар чорабиниҳои мазкур занон ва духтарони дорои маъюбӣ кам ҷалб карда мешаванд, гарчанде онҳо бештар мавриди таъбиз (аз рӯи нишонаи ҷинсӣ ва маъюбӣ) қарор дода мешаванд.</p> <p>Ҷиҳати ҷалб шудани занон ба хизмати давлатӣ 19 апрели соли 2017 Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ворид намудани тағйиру иловаҳо ба қарори Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 10 марти соли 2016, № 647" қабул карда шуд. Тибқи фармони мазкур дар Муқаррарот оид ба тартиби гузарондани озмун барои ишғоли вазифаҳои маъмурии хизмати давлатӣ барои занон хангоми ба вазифа таъин шуданашон ба онҳо се холи иловагӣ дода мешавад.</p> <p>Тоҷикистон ҳамчун афзалият банди марбут ба тақвият</p>

				бахшидани иштироки занонро ба Стратегияи миллии рушд то соли 2030, Барномаи миёнамуҳлати рушд то соли 2020 ва Барномаи давлатии «Тарбия, интиҳоб ва ҷобачогузории кадрҳои роҳбарикунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҳисоби занону духтарони лаёқатманд» барои солҳои 2017-2022 илова намуд. Ин афзалиятҳо, асосан ҷиҳати зиёд намудани шумораи занон дар хизмати давлатӣ равона гардидаанд.
	2. Такмили Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи кафолатҳои давлатии баробархукукии мардону занон ва имкониятҳои баробари амалигардонии онҳо» ва дигар қонунгузориҳои соҳа	2017-2018	ККЗО, ВА, ММҚ, ТҶ	<p>Иҷро нашудааст</p> <p>Дар лаҳзаи анҷом додани таҳлил ба Қонуни ҚТ «Дар бораи кафолатҳои давлатии баробархукукии мардону занон ва имкониятҳои баробари амалигардонии онҳо» тағйироту иловаҳо ворид карда нашуданд, аммо, ҷиҳати такмили қонунгузорӣ тадбирҳо андешида мешаванд.</p> <p>Бо Фармони Президенти ҚТ соли 2017 гурӯҳи корӣ оид ба такмили қонунгузорӣ вобаста ба масъалаҳои гендерӣ таъсис дода шуд. Гурӯҳи кории мазкур ба се зергурӯҳ ҷудо карда шудааст:</p> <ul style="list-style-type: none"> - оид ба такмили қонунгузорӣ вобаста ба масъалаи рафъи ақидаҳои гендерӣ, ки аз ҷониби ККЗО ҚТ роҳбарӣ карда мешавад; - оид ба такмили қонунгузорӣ вобаста ба масъалаи ҳуқуқҳои занон, ки аз ҷониби вазорати адлияи ҚТ роҳбарӣ карда мешавад; - оид ба такмили қонунгузорӣ вобаста ба масъалаҳои пешгирии зӯрварӣ дар оила, ки аз ҷониби Прокуратураи генералии ҚТ роҳбарӣ карда мешавад. <p>Моҳи декабри соли 2018 ККЗО натиҷаҳои мониторинги амалигардонии Қонуни ҚТ «Дар бораи кафолатҳои давлатии баробархукукии мардону занон ва имкониятҳои баробари амалигардонии онҳо»-ро муаррифӣ намуд. Мониторинг бо ҷалби коршиносӣ мустақил анҷом дода шуд.</p>
	3. Баргузор намудани давраҳои омӯзишӣ ва семинарҳо оид ба масъалаҳои гендерӣ барои кормандони	2018	ККЗО, ДИД, СО, дигар вазорату идораҳо, ТҶ	<p>Қисман иҷро шудааст</p> <p>Дар донишкадаи такмили ихтисоси хизматчиёни давлатӣ курсҳои махсус доир ба масъалаҳои гендерӣ гузаронида мешаванд, аммо, онҳо ба барномаи ҳатмии таълимии такмили ихтисос дохил карда нашудаанд. Дар курсҳои мазкур шумораи маҳдуди хизматчиёни</p>

	вазорату идораҳо, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ			давлатӣ иштирок мекунанд, мансабдорони болоии вазоратҳо чун қоида шунавандагони курсҳои махсуси мазкур намебошанд ⁴ . Тибқи мониторинги татбиқи Қонуни ҚТ «Дар бораи кафолатҳои давлатии баробарҳуқуқии мардону занон ва имкониятҳои баробари амалигардонии онҳо», ки натиҷаҳои он моҳи декабри соли 2018 манзур карда шуданд «Маълум нест, ки оё курсҳои вобаста ба масъалаҳои гендерӣ барои хизматчиёни давлатӣ дар заминаи Институти идоракунии давлатӣ ва институтҳои соҳавии тақмили ихтисос (масалан, Институти тақмили ихтисоси кормандони прокуратура ё Маркази омӯзишии судяҳо ва ғайра) ба таври доимӣ қорӣ карда шудаанд.
	4. Вусъат ва тақвият додани фаъолияти марказҳои иттилоотӣ-машваратии назди ККЗО оид ба расонидани ёриҳои ҳуқуқӣ вобаста ба масъалаҳои гендерӣ	мунтазам	ККЗО, МИМХД, ТЧ	<p>Иҷро нашудааст</p> <p>Дар Ҳисоботи даврии ҚТ доир ба чараҳои амалигардонии тавсияҳои давлатҳои аъзои Шӯрои СММ оид ба ҳуқуқи башар, ки дар доираи ШУД (марҳилаи дуюм) қабул шудааст нишон дода шудааст, ки дар ҚТ марказҳои иттилоотӣ-машваратии назди мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ (110), марказҳои бухронӣ барои офиятбахшии занони мавриди зӯрварӣ қароргирифтаи (18) назди ТҲХ амал мекунанд.</p> <p>Дар ҚТ 33 марказҳои бухронӣ ва 3 филиалҳои онҳо амал мекунанд. Аз ҷониби ВТҲИА ҚТ назди шӯбаҳои таваллуди беморхонаҳои як қатор шаҳрҳо ва ноҳияҳои ҷумҳурӣ утокҳои машваратӣ ва расондани ёриҳои тиббӣ ба ҷабрдидагони ҳолатҳои зӯрварии хонаводагӣ ташкил карда шуд.</p> <p>Дар гузориши даврии шашуми Тоҷикистон ба Кумитаи оид ба барҳам додани тамоми шаклҳои таъбиз нисбати занон, ки моҳи октябри соли 2017 пешниҳод шуда буд шумораи зикршудаи марказҳо нишон дода шуд, ки чунин шумора дар гузориши даврии Гурӯҳи қорӣ дар доираи иҷрои Нақшаи миллии ШУД низ зикр шуда буд.</p> <p>Мутобиқан, миқдори марказҳо тибқи маълумоти пешниҳодшуда наафзудааст.</p> <p>«Қисми зиёди муассисаҳои кӯмаку дастгирӣ аз ҷониби донорҳои байналмилалӣ маблағгузорӣ карда мешаванд. Аксари паноҳгоҳҳо аз тарафи созмонҳои ғайридавлатӣ идора мешаванд. Дар Қонуни ҚТ «Дар бораи пешгирии зӯрварӣ дар оила» аз ҷониби давлат</p>

⁴ Гузориши алтернативии сеюми иттиҳодияҳои ҷамъиятии Тоҷикистон оид ба татбиқи Конвенсияи рафъи тамоми шаклҳои таъбиз нисбати занон. Соли 2018

					маблағгузорӣ шудани паноҳгоҳҳо барои чабрдидагони ҳолатҳои зӯроварии хонаводагӣ пешбинӣ нашудааст. Шумораи марказҳои амалкунандаи бухронӣ ва паноҳгоҳҳо бо назардошти паҳншавии зӯроварии хонаводагӣ дар Тоҷикистон кофӣ нест, аз ҷумла набудани манзил ва паноҳгоҳҳои муваққатӣ». ⁵
7.	Фаъолгардони кӯшишҳо ҷиҳати фароҳам овардани шароити корӣ барои занон, ҷавонон ва маъюбон (115.31, 115.40, 115.43, 115.44, 115.91)	1. Таҳлили санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба меҳнат вобаста ба тақмили онҳо дар самти аз байн бурдани маҳдудият дар истифодаи ҳуқуқ ба меҳнат	2018-2020	ВММША, ВТҲИА, ПГ, СО, ВҲИ, ВА	<p>Қисман иҷро шуда истодааст</p> <p>Моҳи октябри соли 2017 Барномаи давлатии мусоидат ба шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2018-2019 қабул гардид.⁶ Дар Барнома бандҳои алоҳида доир ба мусоидат ба шуғли занон ва ҷавонон пешбинӣ шудааст, аммо, дар он меъёрҳои мусоидат ба шуғли шахсони дорои маъюбӣ пешбинӣ нагардидааст.</p> <p>Дар Барномаи давлатии офиятбахшии маъюбон барои солҳои 2017-2020 ва дар нақшаи чорабиниҳои барнома муқаррарот оид ба мусоидат ба шуғли шахсони дорои маъюбӣ пешбинӣ гардидааст.</p> <p>Тибқи қарори Ҳукумати ҚТ аз 29 октябри соли 2017, №458 Талаботи умумӣ ба омодагии касбӣ, бозомӯзонӣ, тақмили ихтисос ва омӯзиши амалии кормандон дар муассисаҳои давлатӣ тасдиқ шудаанд, ки мутобиқи онҳо «Шахсони маъюби хатмкунандагони муассисаҳои таҳсилоти умумӣ, шаҳрвандони аз муассисаҳои иҷроӣ ҷазои ҷиноятӣ ё таботати маҷбурӣ озодшуда, аз он ҷумла шаҳрвандоне, ки бори аввал ба қор қабул шудаанду таҳассуси кофӣ надоранд, шаҳрвандоне, ки адои хизмати ҳарбӣ кардаанд ва ба сафи аскарони эҳтиётӣ гузаронида шудаанд ба омодагии касбӣ, бозомӯзонӣ, тақмили ихтисос ва омӯзиши амалӣ ҳуқуқи афзалиятнок доранд».</p> <p>Аз ҷониби Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии ҚТ лоиҳаи Барномаи миёнамуҳлати мусоидат ба шуғли шахсони дорои имкониятҳои маҳдуди саломатӣ ва ташаккули гурӯҳҳои худкӯмакрасонӣ барои солҳои 2019-2021 таҳия карда шуд. Айни замон Лоиҳа дар марҳилаи муҳокимашавӣ қарор дорад.</p>

⁵ Манбаъ: <http://notabene.tj/Doc/Kaz/compl/RU-Domestic-violence-in-Taj-March-2017.pdf>

⁶ Бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26 октябри соли 2017, №499 тасдиқ шудааст.

		2. Назорати татбиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ оид ба меҳнат вобаста ба масъалаи мазкур	2017-2020	ВММША, ПГ	<p>Қисман иҷро шудааст</p> <p>Соли 2018 фаъолияти 1741 субъектҳои хоҷагии Ҷумҳурии Тоҷикистон санҷида шуд, ки аз онҳо 1280 санҷишҳои банақшагирифташуда, 394 ғайринақшавӣ, 32 санҷиши такрорӣ ва 35 санҷишҳои иловагӣ буданд.</p> <p>Дар натиҷаи санҷишҳои дар боло зикршуда ошкор гардид: 6178 ҳолати қонуншиканӣ, аз он ҷума, 4919 ҳолати марбут ба масъалаи меҳнат, 847 ҳолати бехатарии меҳнат ва риояи стандартҳо, 129 ҳолати марбут ба муҳоҷират ва 283 ҳолати марбут ба масъалаи шугл.</p> <p>Аз ин шумораи умумӣ 2722 ҳолат ба ташкилотҳо дахлдоранд. 22 ҳолати истифода шудани меҳнати кӯдакон ошкор карда шуд.</p> <p>Дар омили пешниҳодшуда омор доир ба дастрасии қонун, қавонон ва шахсони дорои маъҷубӣ ба меҳнат, аз ҷумла риояи ҳуқуқҳои онҳо дар ҷои кор пешниҳод нашудааст.</p> <p>Ҳамчунин дар омили пешниҳодшуда маълумот доир ба истифода шудани квотаҳо барои шахсони дорои маъҷубӣ ҷиҳати бо ҷои кор таъмин шудан ва мутобиқгардонии ҷойҳои корӣ бо дарназардошти талаботҳои шахсони дорои маъҷубӣ нишон дода нашудааст.</p>
		3. Таҳияи механизми татбиқи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон дар самти ҳуқуқ ба меҳнат аз ҷониби шахсони маъҷуб	2018	ВММША, ПГ, ВТХИА, КА	<p>Иҷро нашудааст</p> <p>Дар лаҳзаи анҷом додани таҳлил механизм таҳия нагардидааст. Системаи квотақунонии ҷойҳои корӣ барои шахсони дорои маъҷубӣ дар ҚТ ниҳоят суғур ба роҳ монда шудааст ва ниёз ба таҳким дорад.</p>
8.	Фаъолгардонии кӯшишҳо ҷиҳати мубориза бо шиканча (115.58-115.62, 118.25, 118.26)	1. Пурзӯр намудани ҷавобгарии ҷиноятӣ барои истифодаи шиканча	2017-2018	ВА, СО, ПГ, ВХИ	<p>Дар лаҳзаи гузаронидани таҳлил иҷро нашудааст</p> <p>Масъалаи мазкур мавриди омӯзиши Гуруҳи корӣ оид ба таҳияи лоиҳаи Кодекси ҷиноятӣ ҚТ дар таҳрири нав қарор дорад.</p> <p>Дар лаҳзаи анҷом додани таҳлил муҷозот барои истифода намудани шиканча дар Кодекси ҷиноятӣ ҚТ пурзӯр карда нашудааст.</p>
		2. Аз ҷониби қонунгузорию мақомоти давлатӣ баланд бардоштани маърифати ҳуқуқии аҳоли	мунтазам	ПГ, ВА, СО, ВКД, ВМИ, ВТХИА, КДАМ, АНМН, АНДММК, ВХИ	<p>Қисман иҷро шуда истодааст</p> <p>Ҷун қоида, огоҳонии аҳоли аз ҷониби қонунгузорию мақомоти давлатӣ ба роҳ монда шуда дар амал татбиқ карда мешавад. Дар ҷорабинҳои мухталиф доир ба огоҳонии аҳоли намоёндогони мақомоти давлатӣ ҷалб карда мешаванд.</p> <p>Масалан, фаъолияти фаъоли огоҳонии аҳоли дар соҳаи мубориза</p>

				<p>бар зидди шиканча аз ҷониби Эътилофи ҷомеаи шахрвандӣ бар зидди шиканча ва бечазой дар Тоҷикистон анҷом дода мешавад.</p> <p>Моҳи июни соли 2017 аз ҷониби Эътилофти ҷомеаи шахрвандӣ бар зидди шиканча иқдоми «Ман зидди шиканча имрӯз, фардо, хамеша!» бахшида ба Рӯзи байналмилалии дастгирии ҷабридағони ҳолатҳои шиканча гузаронида шуд. Дар лавҳаҳои (мониторҳои) калони пойтахт – назди меҳмонхонаи «Тоҷикистон», Телевизиони «Сафина» ва мучассамаи (ҳайкали) Исмоили Сомонӣ навори (видеоролик) порчаҳо аз мурочиати Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон ба мақомоти ҳифзи ҳуқуқ доир ба манъи истифодаи шиканча намоиш дода мешуд.⁷ Дар сабти навор Ваколатдор оид ба ҳуқуқи кӯдак дар ҚТ иштирок намуд.</p> <p>4 майи соли 2018 аз ҷониби Эътилофи зидди шиканчаи Тоҷикистон паҳши мустақими муколамаи интерактивии ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар Кумитаи СММ бар зидди шиканча доир ба иҷрои уҳдадорихо оид ба татбиқи Конвенсияи зидди шиканча ва муносибати бераҳмона ё таҳқиқунандаи шаъну шарафи инсон ташкил карда шуд. Дар чорабинӣ зиёда аз 50 намояндагони мақомоти судӣ, мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва давлатӣ, намояндагони созмонҳои байналмилалӣ ва сафоратҳо, намояндагони ҷомеаи шахрвандӣ ва воситаҳои ахбори омма аз шаҳри Душанбе ва дигар минтақаҳои Тоҷикистон иштирок намуданд.⁸</p> <p>Ба муносибати 70-солагии қабули Эълумияи умумии ҳуқуқи башар аз ҷониби Эътилофи зидди шиканчаи Тоҷикистон иқдом гузаронида шуд, ки дар доираи он дар 12 ноҳияи шаҳри Душанбе баннерҳо бо забори тоҷикӣ бо матни моддаҳои Эълумияи умумии ҳуқуқи башар ва дутоғӣ шарҳ (мулоҳизоти хизматчиӣ давлатӣ ва ҳомии ҳуқуқ) ба ҳар яки онҳо ҷойгир карда шуд.⁹ Шарҳҳо аз ҷониби намояндагони мақомоти давлатии зерин пешниҳод</p>
--	--	--	--	---

⁷ Манбаъ: <http://notorture.tj.org/news/v-tadzhikistane-prohodit-akciya-ya-protiv-pytok-segodnya-zavtra-vsegda>

⁸ <http://notorture.tj.org/news/media-gruppa-yan-var-iyun-2018-akciya-nagrazhdeniya-videorolik>

⁹ <http://notorture.tj.org/news/bannery-pravovye-konsultacii-kalendari-akciya-koaliciya-protiv-pytok-provela-ryad-meropriyatij>

				шуданд: мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳри Душанбе, ВКД, Прокуратураи генералӣ, Суди Олӣ, Вазорати маориф ва илм, Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳоли, Кумитаи кор бо занон ва оилаи назди Ҳукумати ҶТ ва ғайра. Дар иқдом инчунин радиои «Тоҷикистон» иштирок намуд.
	3. Такмили барномаҳои омодагии касбии кормандони мақомоти давлатии марбута вобаста ба масъалаҳои озодӣ аз шиканча, аз ҷумла вобаста ба муқаррароти Протоколи Истанбул	2017-2019	ВҲИ, СО, ПГ, ВА, ВКД, ВМИ, ВТҲИА, КДАМ, АНМН, АНДММК	<p>Қисман иҷро шуда истодааст</p> <p>Аз ҷониби Донишкадаи такмили ихтисоси кормандони мақомоти ҳифзи ҳуқуқ давра ба давра барои кормандони мақомоти ҳифзи ҳуқуқ семинару тренинго доир ба масъалаи озодӣ аз шиканча гузаронида мешавад. Чун қоида, чунин чорабиниҳо дар якҷоягӣ бо ташкилоту созмонҳои ҷамъиятии Тоҷикистон бо кӯмаку дастгирии созмонҳои донорӣ гузаронида мешаванд. Барномаи доимоамалкунандаи омодагии касбӣ дар соҳаи мазкур вучуд надорад.</p> <p>Тибқи маълумоти пешниҳоднамудаи Прокуратураи генералӣ ба нақшаи кории солони Институти оид ба омӯхтани масъалаи қонунӣ будан, тартиботи ҳуқуқӣ, пешгирии ҷинояткорӣ ва такмили ихтисоси (минбаъд дар матн – Донишкадаи такмили ихтисос) кормандони мақомоти прокуратураи ҶТ тренинго доир ба озодӣ аз шиканча ворид карда мешаванд. Дар маҷмӯъ, дар соли 2018 ҳудуди 150 чунин чорабиниҳо гузаронида шуданд.</p> <p>Соли 2017 аз ҷониби Ташкилоти ҷамъиятии «Маркази ҳуқуқи инсон» дар якҷоягӣ бо ВТҲИА ҶТ маводи таълимӣ бо фаро гирифтани стандартҳои Истанбул барои кафедраи криминалистика ва тибби судии факултети ҳуқуқшиносии ДМТ ҶТ таҳия карда шуд. Курси нави дарсҳои лексионӣ доир ба тибби судӣ барои донишҷӯёни факултетҳои ҳуқуқшиносии мактабҳои олии бо назардошти Протоколи Истанбул таҳия карда шуд. Маводи таълимӣ ҷоп шуда ба кафедраи ДМТ дода шуданд. Фаъолияти мазкур дар доираи лоиҳаи «Баланд бардоштани сатҳи маълумотнокии судҳо ва таҳия машғулиятҳои лексионӣ барои кафедраи криминалистика ва тибби судии факултети ҳуқуқшиносии ДМТ ҶТ» бо кӯмаку дастгирии Институти «Ҷамъияти Кушода» - Бунёди Мадад дар Тоҷикистон амалӣ карда шуд.</p>

				<p>Соли 2017 аз чониби Ташкилоти ҷамъиятии «Маркази ҳуқуқи инсон» дар якҷоягӣ бо омӯзгорони ДМТ ҚТ шарҳи Кодекси иҷроӣ қазои ҷиноятии ҚТ бо ворид намудани стандартҳои байналмилалӣ таҳия карда шуд. Маводи мазкур чоп карда шуда ба мақомоти судӣ-тафтишотӣ, СРИҚҚ ВА ҚТ ва дигар вазорату идораҳо супорида шуд. Фаъолияти мазкур аз чониби Вазорати корҳои хориҷии Финляндия ва БРСММ дастгирӣ гардид.</p> <p>30 октябри соли 2017 тибқи фармони Вазири ВТҲИА ҚТ Гурӯҳи кории нав доир ба татбиқи Нақшаи миллии чорабиниҳо оид ба иҷроӣ тавсияҳои давлатҳои аъзои Шӯрои СММ оид ба ҳуқуқи башар тибқи расмиёти ШУД барои солҳои 2017-2020 дар бахши амалигардонии чорабиниҳо доир ба қорӣ намудани стандартҳои Протоколи Истанбул дар фаъолияти муассисаҳои тиббӣ таъсис дода шуд. Ба ҳайати Гурӯҳи қорӣ ҳамчунин намояндаи ҷомеаи шаҳрвандӣ дохил карда шуд.</p> <p>1 майи соли 2018 тибқи Фармони муштараки Вазорати адлияи ҚТ ва ВТҲИА ҚТ таҳти № 40/402 «Тартиби ташкили ёрии ҳуқуқӣ ба шахсоне, ки дар қойҳои маҳрумӣ аз озодӣ адои ҷазо менамоянд ва таҳти ҳабс қарор доранд», ки соли 2015 дар якҷоягӣ бо СРИҚҚ ВА ҚТ ва ВТХМА ҚТ бо кӯмаку дастгирии Вазорати корҳои хориҷии Финляндия ва БРСММ ва дастгирии мутахассисони ТҶ «Маркази оид ба ҳуқуқи инсон» таҳия шуда буду барои мутобики стандартҳои Протоколи Истанбул истифодабарии дохилии кормандони тиббӣ нигаронида шудааст, тасдиқ карда шуд.</p> <p>Соли 2018 аз чониби Донишкадаи тақмили ихтисоси кормандони мақомоти прокуратураи ҚТ тибқи нақшаи қорӣ, дар якҷоягӣ бо ТҶ «Маркази ҳифзи ҳуқуқи инсон» бо кӯмаку дастгирии молиявии Институти «Ҷамъияти Кушода» - Бунёди Мадад дар Тоҷикистон ва Фонди Зигрид Раузинг Траст семинарҳо дар мавзӯи «Тафтишот ва ҳуҷҷатгузориҳои ҳолатҳои шиканча, муносибат ва қазои бераҳмона, ғайриинсонӣ ё таҳқиркунандаи шаъну шарафи инсон мутобики стандартҳои Протоколи Истанбул» гузаронида шуданд. Дар тренинги кормандони мақомоти прокуратураи шаҳри Душанбе, вилоятҳои Хатлон ва Суғд иштирок карданд.</p>
--	--	--	--	---

				<p>19 декабри соли 2018 аз ҷониби Эътилофи ҷомеаи шаҳрвандӣ бар зидди шиканча ва бечазой дар Тоҷикистон бо кӯмаку дастгирии Институти «Ҷамъияти Кушода» - Бунёди Мадад дар Тоҷикистон ва Фонди Зигрид Раузинг Траст мизи мудаввар доир ба натиҷаҳои анҷомёбии лоиҳаи «Таҳияи нусхаи ибтидоии маҷмӯи муқаррароти дохилии муассисаҳои психиатрӣ, таҳкими иқтисодии қормандони мақомоти прокуратура вобаста ба ҳуҷҷатгузори ҳолатҳои шиканча ва дигар намуд муносибати бераҳмона мутобиқи стандартҳои Протоколи Истанбул» баргузор карда шуд.</p> <p>Дар доираи лоиҳа якҷоя бо мутахассисони ВТҲИА ҚТ ва қоршиносони созмони байналмилалии «Духтурон ҳомии ҳуқуқи инсон» таҳлили муқаррароти дохилии муассисаҳои психиатрӣ гузаронида шуда муқаррароти нави мутобиқ ба қонунгузори миллии ва стандартҳои Протоколи Истанбул таҳия карда шуд, ки бевосита ба зарурати арзёбии на танҳо захму ҷароҳатҳои ҷисмонӣ балки инчунин ба арзёбии азобу уқубати маънавӣ ва психологӣ равона гардидааст.¹⁰</p>
	4. Андешидани тадбирҳо вобаста ба амалигардонии тавсияҳои иҷронашудаи Гузоришгари вежа	2017-2019	ПГ, СО, ВА, ВКД, ВМИ, ВТҲИА, КДАМ, АНМН, АНДММК, ВҲИ	<p>Иҷро шуда истодааст</p> <p>Аз ҷониби Раёсати қарорҳои ҳуқуқи инсонии Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон барои муҳокимаи лоиҳаи Нақшаи миллии ҷорабиниҳо барои солҳои 2018-2022 оид ба иҷрои тавсияҳои Қумитаи зидди шиканча аз рӯи натиҷаҳои баррасии гузориши даврии сеюми Тоҷикистон доир ба рафти татбиқи Конвенсияи зидди шиканча пешниҳод карда шуд. Лоиҳа бо ҷалби ҷомеаи шаҳрвандӣ муҳокима мешавад. Ба Лоиҳа банди алоҳида доир ба иҷрои тавсияҳои Гузоришгари махсус оид ба масъалаҳои шиканча илова карда шуд.</p>

¹⁰ Манбаъ: <http://notorturetj.org/news/v-dushanbe-sostoyalas-prezentaciya-rezultatov-analiza-normativno-pravovoyh-aktov-0>

9.	Амали намудани сиёсати давлатӣ дар чодаи хифзи ҳуқуқҳои кӯдакон (115.16, 115.27, 115.30)	Дар байни падару модарон ва кӯдакон гузаронидани корҳои фаҳмондадиҳӣ вобаста ба қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон	мунтазам	ВМИ, ВҚД, ПГ, ВА, МИМХД	<p>Иҷро шуда истодааст</p> <p>Байни аҳоли ва муассисаҳои таълимии кишвар аз ҷониби мақомоти давлатӣ маъракаи фаҳмондадиҳӣ гузаронида мешаванд. Аммо, маъракаи мазкур бо фаҳмондадиҳии муқаррароти Қонуни ҚТ «Дар бораи масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд» маҳдуданд ва умуман қонунгузорию ба хифзи ҳуқуқҳои кӯдак рағбонагардидаро фаро намегиранд.</p> <p>Дар ҳамкорӣ бо ВҚД ҚТ байни ноқолиғон, махсусан қонандағони синфҳои 10-11 қорҳои фаҳмондадиҳӣ қиҳати пешгирии ҳуқуқвайронқуниҳо гузаронида шуданд. Дар идораву шӯъбаҳои шаҳрӣ ва ноҳиявии системаи маориф штаби доимоамалқунанда таъсис дода шуд, ки қиҳати баланд бардоштани сатҳи оғоҳӣ мунтазам бо волидон вохӯриҳо гузаронида мешаванд.</p> <p>Дар муассисаҳои таълимӣ гурӯҳҳои оид ба иҷрои талаботи Қонуни ҚТ «Дар бораи масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд» таъсис дода мешаванд.</p> <p>Дар тамоми шаҳру ноҳияҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мақсади фаҳмондадиҳӣ ва татбиқи қонуни мазкур вохӯриву мусоҳибаҳо бо иштироки раисони вилоятҳо, шаҳрҳо ва ноҳияҳо, бо қумитаҳои падару модарон, қоллективҳои омӯзгорон ва нақояндағони қамоатҳо гузаронида шуданд.</p> <p>Бо Қарори Ҳуқумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 29 июни соли 2017, № 322 Барномаи ислоҳоти низоми адолати судӣ нисбати кӯдакон барои солҳои 2017-2021 ва нақшаи қорабиниҳо ба он тасдиқ қарда шуд.</p>
10.	Пешгирии ақдҳои никоҳи бармаҳал (115.70)	1. Тақмили қонунгузорӣ вобаста ба пешгирии ақдҳои никоҳи бармаҳал	то ҳалли масъала	ПГ, ВМИ, ҚҚЗО, гурӯҳи қорӣ	Дар лаҳзаи гузаронидани таҳлил иҷро нашудааст

		2.Тақвияти корҳои тарғиботӣ дар байни аҳоли вобаста ба пешгирии ақдҳои никоҳи бармаҳал ва фарҳанги оиладорӣ	мунтазам	ПГ, СО, ВМИ, ВФ, ККЗО, ВКД, КТР, КЧВС, КДТАЧМ, ВХИ, МИМХД	Иҷро шуда истодааст Аз ҷониби ниҳодҳои Хадамоти пешгирии ҳуқуқвайронкуниҳо байни ноболиғон ва ҷавонони ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҷумҳурӣ бо мақсади рафъи ақида ва муносибати дорои ҳислати таъбири занон, баланд бардоштани сатҳи огоҳӣ доир ба натиҷаҳои манфии издивоҷи бармаҳал, аз он ҷумла ҷиҳати дар амал татбиқ намудани талаботи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд» саросари ҷумҳурӣ дар муассисаҳои системаи таҳсилоти миёна, касбӣ ва олии зиёда аз 11842 ҷаласаҳо, семинарҳо, маърақаҳои фаҳмондадиҳӣ ва маърифатӣ, баромадҳо дар телевизион ва радио, дар корхонаҳои давлатӣ, коллективҳои меҳнатӣ ва маҳаллаҳо гузаронида шуданд.
		3. Ташаббус намудан оид ба гузаронидани судҳои сайёр бо ин қабил парвандаҳои ҷиноятӣ	мунтазам	СО, ПГ	
11.	Пешгирии зӯроварӣ нисбат ба кӯдакон (115.71, 115.75)	1.Такмил додани қонунгузорӣ вобаста ба манъи бевоситаи истифодаи зӯроварӣ нисбат ба кӯдакон	2018-2020	ПГ, ВМИ, ККЗО	Дар лаҳзаи гузаронидани таҳлил иҷро нашудааст Бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25 январи соли 2017, № 29 Низомномаи комиссияҳо оид ба ҳуқуқи кӯдак тасдиқ карда шуд. Вазифаҳои асосии комиссияҳо оид ба ҳуқуқи кӯдак аз андешидани чораҳо ҷиҳати ҳифзи кӯдак аз зӯроварии ҷисмонӣ, шахвонӣ, равонӣ ва шаклҳои дигари он, ширкат дар ташкили кор баҳри ошкор намудани ҳодисаҳои муносибати бераҳмона бо кӯдак иборат мебошад. Аммо, дар қонунгузори кишвар вобаста ба масъалаи мазкур тағйироту иловаҳо ворид карда нашудааст.
		2. Ташкил ва гузаронидани корҳои фаҳмондадиҳӣ дар муассисаҳои таълимӣ ва дигар муассисаҳои нигоҳдории кӯдакон	мунтазам	ПГ, СО, ВА, ВМИ, ВКД, ВТҲИА, ВММША, ККЗО, МИМХД	Қисман иҷро шуда истодааст Корҳои фаҳмондадиҳӣ инчунин дар муассисаҳои таҳсилоти умумӣ ва байни аҳоли гузаронида мешаванд, аммо, асосан онҳо ҷиҳати пешгирии ҳуқуқвайронкуниҳо байни кӯдакон ва наврасон, аз он ҷумла маълумотонӣ оид ба Қонуни ҚТ «Дар бораи масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд» равона гардидаанд ва қонунгузори ҳифзқунандаи кӯдак аз муносибати

					<p>бераҳмона ва зӯровариро фаро намегиранд.</p> <p>Моҳи июли соли 2018 Хазинаи Кӯдакони СММ (UNICEF) дар Тоҷикистон дар якҷоягӣ бо ташкилотҳои маҳаллии ҷамъиятӣ ба амалигардонии лоиҳаи якунимсолаи «Мусоидат ба пешгирии зӯроварӣ нисбати кӯдакон ва наврасон дар ҷамоатҳои озмоишии (пилотӣ) Тоҷикистон» оғоз намуд. Лоиҳа се ноҳияи озмоиширо (Рӯдакӣ, Бобочон Ғафуров ва шаҳри Панҷакент) фаро мегирад ва бо кӯмаки мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии ноҳияҳои зикршуда амалӣ карда мешавад. Дар доираи лоиҳа 90 оила, аз он ҷумла ба омӯзгорони мактабҳои таҳсилоти умумӣ усулҳои пешгирии зӯроварӣ нисбати кӯдакон ва тағйир додани муносибат нисбати зухуроти мазкур омӯзонида мешавад.</p>
12.	Мубориза бо шаклҳои бадтарини меҳнати кӯдакон ва манъи меҳнати маҷбури (115.72-115.74)	1. Тақвият бахшидани назорати истифодаи меҳнати кӯдак дар доираи қонунгузорӣ ва барҳам додани шаклҳои бадтарини меҳнати кӯдак, истифодаи меҳнати маҷбури	2018-2020	ВММША, дигар вазорату идораҳо	<p>Иҷро шуда истодааст</p> <p>Тибқи маълумоти Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии ҚТ соли 2018 дар натиҷаи гузаронидани санҷиш 22 ҳолати истифода шудани меҳнати кӯдакон ошкор ва бартараф карда шуд, аз ҷумла тадбирҳои зарурӣ андешида шуданд.</p> <p>Моҳи майи соли 2009 назди Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии ҚТ Баҳши мониторинги меҳнати кӯдакон таъсис дода шуд. Тибқи Фармони № 09-ХК аз 25 январи соли 2017 баҳши мониторинги меҳнати кӯдакон ба Агентии меҳнат ва шуғли аҳолии ҚТ супорида шуд.¹¹ Маълумоту иттилоот дар تورнамои миллии ҷойгир карда мешавад: www.no-childlabour.tj</p> <p>Баҳши мониторинги меҳнати кӯдакон бо Шӯрои ҳамоҳангсозӣ оид ба рафъи бадтарини шаклҳои меҳнати кӯдакон ҳамкориҳои зич дорад. 22 ноябри соли 2018 ҷаласаи навбатии Шӯрои ҳамоҳангсозии байниидоравӣ бо иштироки 66 намояндаи вазорату идораҳо, шарикони иҷтимоӣ ва ташкилоту созмонҳои байналмилалӣ баргузор гардид.</p> <p>Тибқи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 03.03.2017, №110 ба Қарори Ҳукумати ҚТ «Дар бораи Рӯйхати корҳои шароиташон зараровар ва хатарнок, ки ба истифодаи меҳнати</p>

¹¹ Манбаъ: <http://no-childlabour.tj/ru/Joint%20efforts%20and%20IPEC/>

				<p>ашхоси аз 18-сола хурд иҷозат дода намешаванд ва ҳадди меъёрҳо ҳангоми дастӣ бардоштан ва кашонидани борҳо» (аз 4 марти соли 2014, № 169) тағйироту иловаҳо ворид карда шуд.</p> <p>Солҳои 2017-2018 аз таҳти истифодаи меҳнати кӯдакон 80 кӯдак бароварда шуд (43 духтар, 37 писар), кӯшишҳои истифода намудани меҳнати кӯдакон нисбати 120 кӯдак пешгирӣ карда шуд (64 духтар, 56 писар).</p> <p>Соли 2017 аз ҷониби Барномаи байналмилалии рафъи меҳнати кӯдакон (ИПЕК) ва Гурӯҳи дастгирии техникӣ оид ба масъалаҳои меҳнати сазовор ва Идораи ТБМ барои кишварҳои Аврупои Шарқӣ ва Осиёи Марказӣ дар якҷоягӣ бо мақомоти асосии давлатӣ Дастурамал оид ба ташкил ва анҷом додани мониторинги меҳнати кӯдакон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия ва нашр карда шуд.</p> <p>Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон шарикӣ асосии ТБМ-ИПЕК аз ҷониби ҳукумат мебошад ва дар рафъи шаклҳои бадтарини меҳнати кӯдакон дар ҚТ саҳми бузург мегузорад.</p>
	2. Такмили механизми истифодаи меҳнати кӯдак дар Тоҷикистон	мунтазам	ВММША, ПГ, дигар вазорату идораҳо	<p>Иҷро шуда истодааст</p> <p>То соли 2018 системаи мониторинги меҳнати кӯдакон, ки воситаи ошкор кардан ва пешгирии шаклҳои бадтарини меҳнати кӯдакони (ШБМК) Ташкилоти Байналмилалии Меҳнат (ТБМ) якҷоя бо ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб мерафт, васеъ шуд ва 12 ноҳияро фаро мегирад: шаҳри Душанбе, Исфара, Хоруғ, Кулоб, Шугнон, Роштқала, Истаравшан, Данғара, аз он ҷумла ноҳияҳои Айни, Восеъ, Рӯдакӣ ва ноҳияи Бобочон Гафуров.</p> <p>Дар давраи солҳои 2017-2018 марҳилаи амалигардонии лоиҳаи дусола таҳти унвони «Рафъи меҳнати кӯдакон ва хариду фурӯши кӯдакон дар кишварҳои Осиёи Марказӣ: аз уҳдадорихо то амал», ки ҷиҳати бо кор таъмин шудани ҷавонон дар Тоҷикистон мусоидат мекунад, идома дошт.</p>

		3. Ташкил ва назорати ичрои пурраи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31 октябри соли 2014, №690	мунтазам	ВММША, ПГ, дигар вазорату идораҳо	Барои арзёбии даври ичро шудан / ичро нашудан маълумот кофӣ нест Дар гузориши даври Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба рафти ичрои тавсияҳои давлатҳои аъзои Шӯрои СММ оид ба ҳуқуқи башар, ки дар доираи ШУД қабул шудаанд вобаста ба зербанди мазкур зикр шудааст, ки «ҳамасола аз ҷониби Комиссияи оид ба ҳуқуқи кӯдаки назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон доир ба рафти татбиқи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Барномаи миллӣ оид ба барҳамдиҳии шаклҳои бадтарини меҳнати кӯдакон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2015-2020» маълумот пешниҳод карда мешавад. Аммо, доир ба тадбирҳои дахлдори андешидашуда маълумот пешниҳод нашудааст.
13.	Мубориза бо савдои одамон, аз ҷумла кӯдакон (115.76, 118.33, 118.34)	1. Қабули санадҳои зерқонунӣ вобаста ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи муқовимат ба савдои одамон ва расонидани кӯмак ба қурбониёни савдои одамон»	мунтазам	ВКД, ПГ, СО, ВА, ВМИ, КДАМ	Дар марҳилаи иҷрошавӣ қарор дорад Тибқи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, № 237 аз 27.07.2016 «Тартиби татбиқи чорабиниҳо дар доираи механизми офиятбахшии ҷабрдидагонии ҳолатҳои хариду фурӯши одамон» тасдиқ карда шуд. Бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 8 июли соли 2017, №340 Комиссияи байниидоравии мубориза ба муқобили хариду фурӯши одамон таъсис дода шуд (http://www.antitip.tj/tj/about.html) Лоихаи Нақшаи миллии чорабиниҳо оид ба мубориза бар зидди хариду фурӯши одамон барои солҳои 2019-2021 таҳия карда шуд, ки ба муҳокимаи он ҷомеаи шахрвандӣ ҷалб карда шуд.
		2. Мониторинги вазъи ичрои қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон вобаста ба мубориза бо савдои одамон	мунтазам	ВКД, СО, ПГ, ВМИ	Иҷро нашудааст Тибқи маълумотҳои мавҷуда, мониторинг гузаронида нашудааст.

		<p>3. Андешидани тадбирхо чихати расонидани кумак ба курбониёни савдои одамон</p>	<p>мунтазам</p>	<p>ВКД, ВА, ВТХИА, ВМИ, ВМ</p>	<p>Қисман ичро шуда истодааст Бо ташаббуси ВКД ҚТ дар якҷоягӣ бо Хадамоти алоқаи назди Ҳукумати ҚТ телефони боварӣ оид ба мубориза бар зидди хариду фурӯши одамон ташкил карда шуд (227-07-07)</p> <p>Дар кишвар Шабакаи ташкилотҳои чамъиятии “Умед” фаъолият мекунад, ки дар соҳаи мубориза бар зидди хариду фурӯши одамон ва расонидани кӯмаку дастгирӣ ба муҳочирони осебпазир ва ҷабрдидагони ҳолатҳои хариду фурӯши одамон (ҚХФО) корхо анҷом медиҳад. Шабакаи мазкур аз 19 ТҒҲ-и шаҳру ноҳияҳои Тоҷикистон иборат аст. Аъзоёни шабака ба ҚХФО кӯмаку дастгирии офиятбахшӣ ва ҳамгиرويро пешниҳод мекунанд. Шабака бо ҳайати (миссияи) Созмони байналмилалӣ муҳочират (СБМ) дар Тоҷикистон, аз ҷумла ВКД, мақомоти прокуратура, Агентии меҳнат ва шугли аҳолии ҚТ ва ғайра ҳамкорӣ мекунад. Комиссияи байниидоравии мубориза бо хариду фурӯши одамон низ бо Шабака ҳамкорӣ мекунад.</p> <p>Аммо, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ва мақомоти худидоракунӣ барои пешниҳод намудани кӯмаку дастгирӣ ба ҚХФО фондҳои буҷетии кофӣ надоранд. Комиссияи байниидоравии мубориза ба муқобили хариду фурӯши одамон бояд дар маҳалҳо комиссияҳои минтақавӣ таъсис диҳад. Фаъолияти мазкур, айни замон суҷ ба роҳ монда шудааст, зеро механизми кори комиссияҳои минтақавӣ дар маҳалҳо ва низомнома оид ба кори комиссияҳо таҳия нашудааст.</p> <p>Аз соли 2017 Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи аҳолии ҚТ ба ташкилоти чамъиятии «Фемида», ки аз ҷониби давлат фармоиши иҷтимоӣ барои дастгирии Маркази будубоши рӯзона барои таъмин намудани хизматрасонии иҷтимоӣ ба ҷабрдидагони ҳолатҳои хариду фурӯши одамон гирифтааст, маблағ ҷудо менамояд.</p> <p>Назди ВТХИА ҚТ инчунин паноҳгоҳ барои ҷабрдидагони ҳолатҳои хариду фурӯши одамон дар шаҳри Душанбе фаъолият мекунад, ки дар он ҳамчунин аз ҷониби ТҶ «Фемида» хизматрасониҳо пешниҳод карда мешаванд. Дар паноҳгоҳ ба ҷабрдидагони ҳолатҳои хариду фурӯши одамон, ҷабрдидагони</p>
--	--	---	-----------------	--------------------------------	--

					<p>зӯровариҳои хонаводагӣ, занони партофтаи муҳочирони меҳнатӣ ва муҳочирони осебпазир ёриҳои офиятбахшӣ (ёриҳои тиббӣ, ҳуқуқӣ, психологӣ, иҷтимоӣ) расонида мешавад.</p> <p>Ба ТҶ «Фемида» дар доираи лоиҳаи Осиеи Марказии ЮСАИД/МБС «Шаъну шараф ва ҳуқуқ» (барои солҳои 2015-2020) кӯмаку дастгирии ҳамгирӣ оид ба фаъолияти даромаднок (таҷҳизотонӣ) ба категорияи шахсони зикршуда (ғайр аз ҷабрдидагонии ҳолатҳои зӯровариҳои хонаводагӣ) расонида мешавад.</p>
14.	<p>Мубориза бо гардиши ғайриқонунии маводи нашъадор (115.77, 115.99, 115.100)</p>	<p>1. Ташкил намудани корҳои огоҳонӣ вобаста ба пешгирӣ намудани нашъамандӣ</p>	<p>мунтазам</p>	<p>АНМН, ПГ, СО, ВА, ВҚД, ВМИ, ВФ, КТР, КҶВС</p>	<p>Иҷро шуда истодааст</p> <p>Бо ташаббуси Агентии назорати маводи нашъаовари назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нақшаҳои ҳамкорӣ бо Вазорати меҳнат, муҳочират ва шуғли аҳолии ҶТ, Кумитаи кор бо занон ва оила, Кор бо ҷавонон, варзиш ва саёҳӣ, аз ҷумла бо мақомоти иҷроияи ҳокимияти ноҳияҳои Сино, Исмоили Сомонӣ ва Фирдавсии шаҳри Душанбе таҳия карда шуданд. Дар асоси ин нақшаҳо қормандони Агентӣ якҷоя бо намояндагонии вазорату идораҳои дахлдор ва мақомоти иҷроияи ҳокимияти шаҳри Душанбе бо мақсади пешгирӣ қардани паҳншавӣ ва хариду фурӯши маводҳои нашъадор байни аҳолии категорияҳои мухталифи ҷамъиятӣ, махсусан, байни ноболиғон ва ҷавонон, хонандагонии мактабҳои таҳсилоти миёна, дар 32 мактабҳои миёнаи пойтахт вохӯриҳо ва мусоҳибаҳо ташкил ва гузаронида шуданд.</p> <p>Дар нимсолаи аввали соли 2018 бо мақсади тарғибу ташвиқи тарзи ҳаёти солим қормандони агентӣ дар якҷоягӣ бо намояндагонии вазорату идораҳои дахлдор 236 вохӯрӣ ва мусоҳиба, 29 семинар, 24 мизи мудаввар ва 43 чорабиниҳои ҷамъиятӣ ва варзишӣ доир ба пешгирии нашъамандӣ байни табақаҳои гуногуни аҳоли баргузор намуданд. Ҳамчунин тариқи ВАО зиёда аз 200 мурочиат интишор карда шуд, аз он ҷумла 101 мурочиат тариқи телевизион ва радио, 38 барномаву гузоришҳо, 61 мақолаву мавод дар нашрияҳои даврӣ нашр гардид. Дар натиҷаи чорабиниҳои анҷомдодашуда 77 маводи иттилоотӣ дар торнамоҳои мухталифи интернетӣ нашр карда шуданд.</p> <p>Бо Супориши Директори Агентӣ 1 октябри соли 2018 ба шаҳри</p>

				<p>Хоруғ гурӯҳи корӣ аз ҳисоби кормандони Дастгоҳи марказии Агентӣ ба сафари хизматӣ фиристода шуд. Аз ҷониби гурӯҳи корӣ бо кормандони соҳаи маориф, тандурустӣ, кор бо ҷавонон ва варзиш, Раёсати кор бо занон ва оилаи ВМКБ, омӯзгорон ва донишҷӯёни Донишгоҳи давлатии шаҳри Хоруғ, аз он ҷумла бо аҳоли доир ба пешгирии гардиши ғайриқонунии маводи мухаддир ва пешгирии нашъамандӣ дар шаҳри Хоруғ суҳбатҳо ва вохӯриҳо гузаронида шуд. Аз ҷониби гурӯҳи корӣ дар якҷоягӣ бо кормандони Раёсати Агентӣ дар ВМКБ 8 октябр дар телевизиони Бадахшон барномаи «Суҳбати рӯз» дар мавзӯи тарғибу ташвиқи тарзи ҳаёти солим, пешгирии нашъамандӣ ва гардиши маводи мухаддир дар ҚТ сабт карда шуд.</p> <p>22 октябри соли 2018 дар бинои Маркази омӯзишии Агентӣ барои кормандони ҷавони шӯъбаҳо ва раёсатҳои Агентӣ бо кӯмаку дастгирии Роҳбари Идораи Раёсати СММ оид ба маводи мухаддир ва ҷинояткорӣ дар Тоҷикистон курсҳои ҳарбӣ-хизматии махсус ташкил карда шуд.</p> <p>Аз ҷониби Шӯрои ҳамоҳангсозӣ оид ба пешгирии нашъамандӣ Нақшаи ҷорабиниҳо барои соли 2018 тасдиқ карда шуд.¹²</p>
	2. Такмили кунунгузорӣ дар самти мубориза алайҳи муомилоти ғайриқонунии воситаҳои нашъадор	то ҳалли масъала	АНМН, СО, ПГ, ВА, КДАМ, ВКД	<p>Дар лаҳзаи гузаронидани таҳлил иҷро нашудааст</p> <p>Ба Қонуни ҚТ «Дар бораи воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо» тағйироту иловаҳо ворид карда нашуданд, аммо, моҳи майи соли 2017 Кодекси тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул карда шуд, ки дар он боби алоҳидаи «Расонидани кӯмаки тиббию иҷтимоӣ ба беморони наркологӣ» пешбинӣ шудааст. Бо қабул шудани Кодекси мазкур Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 8 декабри соли 2003 «Дар бораи ёрии наркологӣ» аз эътибор соқит доништа шуд.</p> <p>Тибкӣ Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3 августи соли 2018, №389 Созишномаи давлатҳои аъзои ИДМ оид ба тартиби супурдани намунаҳои воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳои онҳо тасдиқ карда шуд.</p> <p>Тибки Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28 апрели соли</p>

¹² Манбаъ: www.akn.tj

					2017, №211 Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи Барномаи соҳавӣ оид ба амалигардонии Стратегияи миллии мубориза бар зидди гардиши ғайриқонунии маводи муҳаддир дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2013-2020 (дар таҳрири Қарори Ҳукумати ҚТ аз 20.08.2018, №433) тасдиқ карда шуд.
15.	Андешидани тадбирҳо чиҳати таҳкими мустақилияти ҳокимияти судӣ (115.78-115.81, 118.35, 118.36, 118.67, 118.69)	1. Такмили Қонуни конституцсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи судҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон» ва дигар қонунҳо оид ба масъалаи мустақилияти ҳокимияти судӣ	2017-2020	СО, СОИ, ПГ, ВА	<p>Иҷро шуда истодааст</p> <p>Тули 2 соли охир (моҳи июли соли 2016 (баъди барҳам додани Шӯрои Адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон) ва моҳи феввали соли 2018) ба Қонуни Конституцсионии ҚТ «Дар бораи судҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон» тағйироту иловаҳо ворид карда шуданд, ки асосан ба салоҳияти Суди олии иқтисодӣ (СОИ), суди иқтисодии ВМКБ, судҳои иқтисодии вилоятҳо ва шаҳри Душанбе дар бахши интиҳоб ва таъини судя (моддаи 16), бозхонд ва озод намудани судя (моддаи 18), истеъфои судя (моддаи 19) дахл доштанд, махсусан: судяи суди ВМКБ, судҳои вилоятҳо, шаҳри Душанбе, судҳои ҳарбии гарнизонҳо, судҳои шаҳрҳо ва ноҳияҳо бо пешниҳоди Раиси Суди Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз тарафи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон таъин карда мешаванд, судяҳои суди иқтисодии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, судҳои иқтисодии вилоят ва шаҳри Душанбе бо пешниҳоди Раиси Суди Олии иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз тарафи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон таъин карда мешаванд. Мутобиқи моддаи 53 Раиси Суди Олии иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон ваколат дорад нисбати судяҳои Суди Олии иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон, раисони Суди иқтисодии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, судҳои иқтисодии вилоят ва шаҳри Душанбе, муовинони онҳо ва судяҳои Суди иқтисодии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, судҳои иқтисодии вилоят ва шаҳри Душанбе бо асосҳои дар Қонуни конституцсионии ҚТ «Дар бораи судҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон» пешбинишуда парвандаи интизомӣ оғоз намояд.</p> <p>Инчунин ба тамоми Судҳои шаҳр ва ноҳия, ки парвандаҳои гражданий, оилавӣ, ҷиноятӣ, ҳуқуқвайронкунии маъмурӣ, дарҳост ва пешниҳодҳоро, ки тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба тобеияти онҳо вобаста карда шудаанд, баррасӣ мекунанд ҳуқуқи назорати иҷрои санадҳои судии қабулгардида мутобиқи</p>

				қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дода шудааст.
	2. Арзёбии амалигардии барномаҳои ислохоти судию ҳуқуқӣ ва таҳияи барномаи нав	2017	СО, СОИ, ПГ, ВА	<p>Қисман иҷро шудааст</p> <p>Соли 2017 аз ҷониби гурӯҳи коршиносони иборат аз намояндагони доираҳои академӣ, ниҳоди адвокатура ва ташкилоту созмонҳои ҷамъиятӣ бо кӯмаку дастгирии БРСММ дар Тоҷикистон Таҳлили иҷроӣ се барномаи давлатии қаблии ҶТ дар соҳаи ислохоти судӣ-ҳуқуқӣ анҷом дода шуд.</p> <p>Айни замон Барномаи ислохоти судӣ-ҳуқуқии навбатӣ таҳия мешавад. Аз ибтидо нусхаи пешакии барнома барои солҳои 2019-2023 пешбинӣ шуда буд, вале дар нусхаи баъдина муҳлати муқарраршуда солҳои 2019-2021 мебошад. Мақомоти барои таҳияи барномаи мазкур масъул Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад, ташкилоти ҳамроҳангсоз бошад – Вазорати адлияи ҶТ. Гурӯҳи кории мазкур дар асоси супориши роҳбари ДИП ҶТ аз 4 майи соли 2018 таъсис дода шуд. Ба гурӯҳҳои корӣ мутахассисони мақомоти зерин шомил мебошанд: Суди Олии ҶТ, Суди конститусионии ҶТ, Суди олии иқтисодии ҶТ, Вазорати адлияи ҶТ, Прокуратураи генералии ҶТ, аз он ҷумла профессори факултети ҳуқуқшиносии ДМТ ҶТ, ки бори аввал ба гурӯҳҳои корӣ оид ба таҳияи барномаҳои ислохоти судӣ-ҳуқуқӣ дохил карда шуданд. Ба ҳайати гурӯҳи корӣ намояндагони ҷомеаи шаҳрвандӣ ва Иттифоқи адвокатҳои ҶТ дохил карда нашуданд, аммо намояндагони ҷомеаи шаҳрвандӣ пешниҳодҳо ва тавсияҳои хаттии худро ба гурӯҳи корӣ оид ба таҳияи Барномаи нави ислохоти судӣ-ҳуқуқӣ ирсол намуданд.</p>
	3. Такмили таъминоти моддию техникаӣ, хифзи иҷтимоӣ ва дигар кафолатҳои моддии судяҳо	2017-2020	СО, СОИ, ВА, ВМ, ВРИС, МИМХД	<p>Қисман иҷро шуда истодааст</p> <p>Аз рӯи омор, ки аз ҷониби коршиносон бурда мешавад, дар ҷумҳурӣ зиёда аз 400 судя фаъолият мекунад, ки ба сари 20000 аҳоли – як судя рост меояд.</p> <p>Тавре, ки дар қонунгузорӣ пешбинӣ шудааст ба ҳар як судя дар ин ё он ноҳия ба вазифа таъиншуда, бояд манзили истиқоматии хизматӣ дар муҳлати 6 моҳ аз лаҳзаи ба вазифа таъин шуданаш пешниҳод карда шавад (моддаи 131, қисми 1 ҚК «Дар бораи судҳои ҶТ»). Муқаррароти мазкур на ҳамеша дар амал иҷро шуда истодааст ва судяҳо маҷбур мешаванд, ки аз ҳисоби худ хонаи истиқоматӣ ба иҷора гиранд.</p>

				<p>Тибқи маълумотҳои оморӣ дар Гузориши даври ҚТ оид ба рафти иҷрои тавсияҳои давлатҳои аъзои Шӯрои СММ оид ба ҳуқуқи башар, ки дар доираи ШҮД қабул гардидааст, пешниҳодшуда, дар нимсолаи аввали соли 2018 ба судяҳо 14 манзили истиқоматии хизматӣ ҷудо карда шуд, ки аз онҳо ба 8 судяҳои судҳои ВМКБ.</p> <p>Дар сурати ба рухсатӣ баромадани судя ба ӯ бояд хароҷот барои табобати санаторӣ пардохт карда шавад, ки ин муқаррарот низ на ҳамеша риоя карда мешавад.</p> <p>Масалан, дар шаҳри Душанбе музди меҳнати судяи суди ноҳиявӣ аз 1400 то 2000 сомони ро ташкил медиҳад, ки ин ба мақоми судя мувофиқат намекунад.¹³</p> <p>Тавре, ки дар Қонуни конституционии амалкунанда «Дар бораи судҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон» пешбинӣ шудааст, дар сурати вафот кардани судя дар давраи кор, агар ин ҳодиса дар натиҷаи расидани зарари ҷисмонӣ ё дигар таъсири ҷисмонӣ ба саломатӣ, ки дар натиҷаи иҷрои вазифа ба амал омада бошад, ба ворисони вай - ба андозаи музди меҳнати ҳаштмоҳаи судя маблағи суғуртавӣ пардохт карда мешавад (барои муқоиса – дар ҚК қаблӣ «Дар бораи судҳои ҚТ» аз соли 2001 то ворид гардидани тағйироту иловаҳо аз соли 2012 ҳаҷми маблағи суғуртавӣ дар ҳолатҳои зикршуда ба андозаи музди меҳнати даҳсолаи судя муқаррар шуда буд).</p> <p>Айни замон маблағи суғуртавӣ дар сурати ҳангоми иҷрои вазифа маъҷуб шудани судя ё расидани зарари дигар ба саломатии ӯ, ки имконияти минбаъд ба фаъолияти касбӣ машғул шуданашро ғайриимкон мегардонад – маблағи суғуртавӣ ба андозаи музди меҳнати шашмоҳаи судя пардохта мешавад (дар ҚК қаблӣ «Дар бораи судҳои ҚТ» то ворид гардидани тағйироту иловаҳо аз соли 2012 ҳаҷми маблағи суғуртавӣ дар ҳолатҳои зикршуда ба андозаи музди меҳнати панҷсолаи судя муқаррар шуда буд).</p> <p>Дар сурати озод кардан аз вазифа ва ё бозхонди судя (дар сурати вафот ё дигар таъсири ҷисмонӣ ба саломатӣ), ба оилаи вай кӯмакпулии яқдафъаина ба андозаи музди меҳнати панҷмоҳаи</p>
--	--	--	--	--

¹³ Манбаъ: <http://hrc.tj/pravosudiya/232-vybor-dlya-sudi-malenkaya-zarplata-chestnoe-sudeystvo-ili.html>

					<p>судя дода мешавад (дар ҚК қаблӣ «Дар бораи судҳои ҚТ» ҳаҷми маблағи мазкур ба андозаи музди меҳнати солони судя муқаррар шуда буд).</p> <p>Ба судяҳои судҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳангоми ба нафақа баромадан ба андозаи музди меҳнати семоҳа кӯмакпулии яқдафъаина дода мешавад.¹⁴</p> <p>Дар самти таъминоти моддӣ-техникии судҳо таъмири биноҳои алоҳидаи судҳои ҚТ анҷом дода мешавад, сохтмони биноҳои нав барои судҳо идома доранд.</p> <p>Як қатор судҳо бо 220 компютерҳои замонавӣ бо дастрасӣ ба шабакаи интернетӣ таъмин карда шуданд. Дар 100 адад компютерҳо маҳзани (базаи) марказонидашудаи «Адлия» насб карда шуд.</p> <p>Тибқи Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи тадбирҳои тақвият бахшидани сатҳи ҳифзи иҷтимоии аҳоли ва зиёд намудани маоши амалкунандаи вазифавии хизматчиёни давлатӣ, кормандони муассисаю ташкилотҳои бучетӣ, андозаи нафақа ва стипендия» аз 14 августи соли 2018 маоши вазифавии кормандони техникӣ ва хизматрасони мақомоти судӣ, ки аз бучети давлатӣ маблағгузорӣ мешаванд ба андозаи 15% зиёд карда шуд.</p>
16.	Беҳтар намудани шароити муассисаҳои низоми иҷроӣ чазои ҷиноятӣ, таъмини кафолатҳои ҳуқуқии дастгиршудагону маҳбусон (115.80, 115.82-115.84, 118.37)	1. Қабули Стратегияи ислоҳоти системаи иҷроӣ чазои ҷиноятӣ то соли 2025	2017-2018	ВА, ВМ, ВТХИА, КДАМ	<p>Иҷро нашудааст</p> <p>Дар лаҳзаи анҷом додани таҳлил Стратегия қабул нашудааст. Тибқи маълумоти Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон лоиҳаи Стратегияи ислоҳоти системаи иҷроӣ чазои ҷиноятӣ то соли 2025 таҳия гардидааст, ки дар асоси Супориши Дастгоҳи иҷроияи Президенти ҚТ мавриди марҳилаи тақмилдиҳӣ ва мувофиқакунонӣ қарор дорад.</p> <p>Дар Концепсияи сиёсати ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2018-2028 низ ба масъалаи ташкил намудани системаи самаранокӣ иҷроӣ чазои ҷиноятӣ ва ҳамгироии иҷтимоии воқеии шахсонӣ аз ҷойҳои маҳрумӣ аз озодӣ озодшуда таваҷҷӯҳ зоҳир карда шудааст. Дар концепсия зарурати тақмилдиҳии минбаъдаи</p>

¹⁴ Қонуни Конституционии ҚТ «Дар бораи судҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон (моддаҳои 131, 132)

					системаи ҷазо, ҷараёни тарбия ва ислоҳи шахсони маҳкумшуда дар муассисаҳои ислоҳӣ, ҳамгирии иҷтимоии онҳо баъдӣ аз ҷойҳои маҳрумӣ аз озодӣ озод шудан, зикр гардидааст.
		2. Такмили механизми баргузори мониторингҳо аз ҷониби гурӯҳи мониторингии ВҲИ	2018	ВҲИ, дигар вазорату идораҳо	<p>Иҷро шуда истодааст</p> <p>Механизми анҷом додани мониторингҳо дар амал беҳтар гардиданд. Аммо, ба низомномаи гурӯҳи мониторингӣ тағйироту иловаҳо ворид карда нашуданд.</p> <p>Соли 2018 шумораи муассисаҳои боздидшаванда зиёд ва фарогирии муассисаҳо васеъ гардид (ТНМ Агентии назорати маводи нашъаовари назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон).</p> <p>Гурӯҳи мониторингӣ, бо дастгоҳҳои суратгирӣ, сканерҳои дастӣ, дастгоҳҳои рутубатсанҷ (намнокӣ) ва дастгоҳҳои ҳароратсанҷ таъмин гардид.</p> <p>Аз соли 2019 васеъ намудани ҳайати гурӯҳи мониторингӣ (ҷалб намудани табибон) аз ҷониби ВҲИ ба нақша гирифта шудааст.</p> <p>Соли 2018 шӯъбаи Ваколатдор оид ба ҳуқуқи кӯдак ба анҷом додани чунин мониторингҳо дар муассисаҳои кӯдакона оғоз намуд (10 боздиди мониторингӣ анҷом дода шуд).</p>
17.	Таъмини озодӣ ва мустақилияти фаъолияти адвокатҳо (118.38-118.40)	Баргузор намудани мониторинги амалигардии Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи адвокатура ва фаъолияти адвокатӣ» ва таҳлили мутобиқати он ба стандартҳои байналмилалӣ	2017-2019	ВА, Иттифоқи адвокатҳо, ТҶ	Дар лаҳзаи анҷом додани мониторинг иҷро нашудааст
18.	Баргузор намудани чорабиниҳои омӯзишӣ вобаста ба ҳуқуқи инсон ва ташаккули фарҳанги ҳуқуқи	1. Гузаронидани мизҳои мудаввар бо иштироки кормандони мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва муассисаҳои	2017-2019	ВҲИ, дигар вазорату идораҳо	<p>Иҷро шуда истодааст</p> <p>Дар Стратегияи фаъолияти ВҲИ барои солҳои 2016-2020 яке аз самтҳои афзалиятноки фаъолият барои панҷ сол омӯзиш дар соҳаи ҳуқуқи инсон муқаррар шудааст.</p> <p>Дар доираи амалигардонии марҳилаи дуюми Барнома (барои солҳои 2015-2018) аз ҷониби Шӯрои ҳамоҳангсозии байниидоравӣ 17 барномаи мақсаднок чихати омӯзиши фанни «Ҳуқуқи инсон»</p>

	инсон (115.85, 115.105, 115.109-115.111)	таълимӣ			<p>таҳия карда шуд, ки дар вазорату идораҳои дахлдор самаранок истифода карда мешаванд. Соли 2017 аз ҷониби ВҲИ «Маҷмуи маводҳо барои фанни ҳуқуқи инсон» барои хонандагони синфҳои 10-11 ба забони давлатӣ тарҷума шуда барои нашр омода карда шуданд.</p> <p>Дар доираи амалигардонии марҳилаи дуюми Барномаи омӯзиш дар соҳаи ҳуқуқи инсон барои солҳои 2013-2020 бо кӯмаку дастгирии САҲА «Мақтаби ҳуқуқи инсон» барои тайёр кардани мураббӣ аз рӯи фанни таълимии «Ҳуқуқи инсон» барои омӯзгорони муассисаҳои таълимӣ, марказҳои тақмили ихтисоси назди вазорату идораҳо таъсис дода шуд.</p> <p>Дар заминаи «Мақтаби ҳуқуқи инсон» аз ҷониби ВҲИ ҚТ дар якҷоягӣ бо Дафтари барномаи САҲА дар шаҳри Душанбе 18-22 декабри соли 2017 тренинги омӯзишӣ бо иштироки коршиносони миллӣ ва байналмилалӣ барои 18 кормандони вазорату идораҳои дахлдор гузаронида шуд. Ҳадафи асосии баргузор намудани тренинг аз тайёр кардани мураббӣ барои муассисаҳои таълимӣ ва муассисаҳои тақмили ихтисоси вазорату идораҳои дахлдор ҷиҳати минбаъд аз ҷониби онҳо гузаронида шудани тренинги мақсаднок иборат буд.</p> <p>Аз ҷониби мураббӣ бо иштироки устодон моҳҳои июн-июли соли 2018 барои гурӯҳҳои мақсаднок дар Донишқадаи тақмили ихтисоси Вазорати маориф ва илми ҚТ ва дар Маркази омӯзиши судяҳои Суди Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон тренинги гузаронида шуданд.</p> <p>Тибқи Нақшаи чорабиниҳо оид ба иҷрои марҳилаи дуюми (барои солҳои 2015-2018) амалигардонии Барномаи омӯзишӣ дар соҳаи ҳуқуқи инсон барои солҳои 2013-2020 ва бо мақсади таъмини дастрасии васеи шаҳрвандон ба маълумоту иттилоот доир ба ҳуқуқи инсон дар торнамои ВҲИ ҚТ www.ombudsman.tj саҳифаи алоҳида ташкил карда шуд.</p> <p>Барои донишҷӯёни ихтисосҳои ҳуқуқшиносӣ ва ғайриҳуқуқшиносӣ ва хонандагони синфҳои 10-11-и муассисаҳои таҳсилоти умумӣ дастурамалҳои таълимӣ таҳия карда шуданд.¹⁵</p> <p>Фаъолияти мазкур, асосан аз ҷониби дастгоҳи Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар ҚТ амалӣ карда мешавад. Чун қоида, дигар</p>
--	--	---------	--	--	---

¹⁵ Гузориши Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар ҚТ барои соли 2017

					вазорату идораҳо ба чорабиниҳои мазкур ҳамчун иштирокчи чалб карда мешаванд.
		2. Гузаронидани чорабиниҳои иттилоотӣ якҷо бо воситаҳои ахбори омма	2017-2020	ВҲИ, дигар вазорату идораҳо	<p>Иҷро шуда истодааст</p> <p>Соли 2017 роҳбарият ва кормандони ВҲИ 273 маротиба (дар соли 2016 – 234 маротиба) дар ВАО доир ба масъалаҳои гуногуни марбут ба ҳуқуқи инсон баромад карданд, ки ин ба баланд бардоштани сатҳи огоҳии аҳоли мусоидат намуд.</p> <p>Мутобиқи Нақшаи баромадҳои роҳбарият ва кормандони ВҲИ ҳамкорӣ бо Радиои «Тоҷикистон», «Овози Тоҷик», «Ховар», «Садои Душанбе» ва телевизиони «Чаҳоннамо» идома дода шуд.</p> <p>Соли 2017 аз ҷониби кормандони ВҲИ 225 вохӯрӣ бо аҳоли ва машваратҳои ҳуқуқии сайёр гузаронида шуд, ки дар онҳо 30 000 нафар фаро гирифта шуданд.¹⁶</p> <p>Аз моҳи июл то моҳи августи соли 2018 аз ҷониби Дафтари Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар ҚТ ва ТҶ «Идораи ҳуқуқи инсон ва риояи қонуният» бо кӯмаку дастгирии ташкилоту созмонҳои донорӣ дар як қатор минтақаҳои Тоҷикистон: Файзобод, Лахш, Ашт, Дарвоз, Ховалинг, Балҷувон ва Хоруг чаласаҳои иттилоотӣ бо иштироки намоёндагони мақомоти давлатӣ гузаронида шуд.</p> <p>Чаласаҳои иттилоотӣ ба тавсияҳои моҳи майи соли 2016 қабулнамудаи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи Шарҳи универсалии даврӣ (ШУД), зарурати ба тасвиб расондани Протоколи иловагӣ ба Конвенсияи СММ зидди шиканҷа ва дар Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсис додани Механизми миллии ҷазо (ММҶ), аз ҷумла 70-солагии Эълумияи умумии ҳуқуқи башар бахшида шуда буданд.</p>
19.	Андешидани тадбирҳои ҷиҳати чалби бештари ҷомеа ба ҳаёти сиёсӣ, гуногунандешии сиёсӣ, озодии	1. Чалби ҷомеаи шаҳрвандӣ дар муҳокимаи масъалаҳои ҳуқуқи инсон	2017-2020	ВА, КТР, ВҲИ	<p>Қисман иҷро шуда истодааст</p> <p>Раёсати кафолатҳои ҳуқуқи инсонии Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, дастгоҳи Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар ҚТ фаъолона ҷомеаи шаҳрвандии Ҷумҳурии Тоҷикистонро ба муҳокимаи гузоришҳои миллии ба мақомоти шартномавии СММ, ҳисоботҳо ба Шӯрои СММ оид ба ҳуқуқи башар дар доираи расмиёти Шарҳи универсалии даврӣ,</p>

¹⁶ <http://ombudsman.tj/rus/wp-content/uploads/2015/12/DOKLAD-UPCH-20171.pdf>

<p>муттаҳидшавӣ, фаъолияти ҳизбҳои сиёсӣ ва баён (115.88-115.90, 118.42-118.44, 118.50, 118.61-118.66, 118.68, 118.70)</p>					<p>стратегияҳо, барномаҳо ва нақшаҳои чорабиниҳо оид ба иҷрои уҳдадорӣҳои байналмилалӣ ва ҳуқуқи инсон ҷалб менамоянд. Аз ҷониби Вазорати адлияи ҚТ низ намояндагони ҷомеаи шаҳрвандӣ дар муҳокимаи ислоҳоти судӣ-ҳуқуқӣ ҷалб карда мешаванд, аз ҷумла бо намояндагони ташкилотҳои ҷамъиятии ҚТ вобаста ба фаҳмондадиҳии навгониҳо ва тағйироту иловаҳои ба қонунгузорӣ дар бораи иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ воридмегардида воҳӯриҳо доир карда мешаванд.</p> <p>Намояндагони ҷомеаи шаҳрвандии Тоҷикистон ба ҳайати гурӯҳҳои кории гуногун оид ба такмили қонунгузории ҚТ ҷалб шудаанд.</p> <p>Аммо, тавсияҳо ва пешниҳодҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ на ҳамеша ба назар гирифта мешаванд ва дар ҳуччатҳои ниҳонӣ қабулшаванда дарҷ мегарданд.</p> <p>Ҷомеаи шаҳрвандӣ на ҳамеша ба муҳокимаи масъалаҳои алоҳидаи муҳим, масалан, доир ба ворид гардидани тағйироту иловаҳо ба қонунгузории ҚТ, аз он ҷумла ба Қонуни ҚТ «Дар бораи иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ» ҷалб карда мешаванд.</p> <p>Раванди таҳияи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, аз ҷумла дар соҳаи ҳуқуқи инсон ба принципҳои ошкоро будани ин қараёнҳо ҷавобгӯ нест. Ҷомеаи шаҳрвандӣ на ҳамеша ба раванди таҳияи лоиҳаи қонунҳо ва муҳокимаи минбаъдаи онҳо ҷалб карда мешаванд. Дар қонунгузории ҷумҳурӣ имконияти нашри лоиҳаҳои санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ пешбинӣ гардидааст, на уҳдадорӣ иҷрои ин амал.</p>
	<p>2. Таҳия ва қабули қонун дар бораи фаъолияти иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ</p>	<p>2019</p>	<p>Гурӯҳи корӣ</p>	<p>Дар марҳилаи омӯзиш қарор дорад</p>	<p>Аз ҷониби Вазорати адлияи ҚТ таҳлили Қонуни ҚТ «Дар бораи иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ» анҷом дода шуд, ки он нишон дод, ки Қонуни амалкунанда ба талаботи санадҳои байналмилалӣ эътирофнамудаи ҚТ мутобиқат мекунад ва айни замон ба таҳия ва қабули Қонуни ҚТ «Дар бораи иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ» дар таҳрири нав зарурат нест.¹⁷</p> <p>Аммо, ба қонуни амалкунанда тағйироту иловаҳо ворид карда мешаванд. Масалан, аз ҷониби палатаи болоии Парламенти ҚТ лоиҳаи қонун оид ба ворид намудани тағйироту иловаҳо ба</p>

¹⁷ Гузориши даврии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба қараёни татбиқи тавсияҳои давлатҳои аъзои Шӯрои СММ оид ба ҳуқуқи башар, ки дар қорҷӯбаи Шарҳи универсалии даврии Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул гардидаанд (даврии дуум), соли 2018.

				<p>Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 12.05.2007 «Дар бораи иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ» тасдиқ карда шуд. Тағйиротҳои воридмегардида тағйироту иловаҳои зеринро пешбинӣ менамоянд:</p> <p>1. Дар банди панҷуми моддаи 25 аломати нуқта ба аломатӣ «;» иваз карда шавад. Ба бандҳои шаш, ҳафт ва ҳашти моддаи мазкур матни зерин илова карда шавад:</p> <p>«-ҳар сол дар торнамои худ ҳисоботи молиявӣ бо нишон додани маълумоти муфассал доир ба даромаду хароҷот ҷойгир карда шавад;</p> <p>-маълумот доир ба интиқоли дохилӣ ва байналмилалӣ ба муҳлати на камтар аз панҷ сол баъд аз анҷом ёфтани муносибатҳои корӣ нигоҳ дошта шавад;</p> <p>-маълумот оид ба мақсаду ҳадафҳои фаъолият ва мушаххасоти шахсоне, ки барои доштан, идора ё назорати фаъолияти худ ҳуқуқ доранд нигоҳ дошта шавад, аз ҷумла маълумот доир ба иҷрокунандагон, аъзоёни шӯро ва сарпарастон, инчунин шахсони ваколатдор ва намояндагони онҳо дар мақомоти бақайдгирӣ;»</p> <p>2. Ба моддаи 34 қисми 5 матни зерин илова карда шавад:</p> <p>«5. Мақомоти бақайдгирӣ уҳдадор карда мешавад, ки талаботи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи муқовимат ба қонунигардонии (расмиқунонии) даромадҳои бо роҳи ҷиноят бадастоварда, маблағгузори терроризм ва маблағгузори паҳнкунии силоҳи қатли ом»-ро риоя кунад ва бо мақсади пешгирӣ намудани амалҳои манъи дороиҳо, пинҳон доштан ва содироти маблағҳои ба манфиати террористон ва экстремистон ё ташкилоту созмонҳои террористӣ ва экстремистӣ пешбинишуда ба мақомоти ваколатдор оид ба мубориза бо қонунигардонии (расмиқунонии) даромадҳои бо роҳи ҷиноят бадастоварда, маблағгузори терроризм ва маблағгузори паҳнкунии силоҳи қатли ом маълумот пешниҳод кунад, агар шубҳа ё далелу асосҳои кофӣ вуҷуд дошта бошанд, ки иттиҳодияи ҷамъиятӣ паноҳгоҳи ҷамъовари маблағ барои ташкилоту созмонҳои террористӣ ва экстремистӣ, инчунин воситаи маблағгузори терроризм ва экстремизм мебошад.</p> <p>Баъди аз ҷониби Президенти ҚТ имзо шудан ва расман нашр шудан тағйироту иловаҳо эътибор пайдо мекунанд.</p>
--	--	--	--	--

20.	Таъмини озодии фаъолияти воситаҳои ахбори омма, дастрасӣ ба иттилоот (118.50-118.59, 118.65)	1. Такмили қонунгузорӣ вобаста ба танзими фаъолияти торнамоҳо	2017-2019	ПГ, СО, ВА, ВКД, КДАМ, ММК, ХА, ВҲИ	<p>Қисман иҷро шудааст 10 июли соли 2017 бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон №344 Қоидаҳои умумӣ оид ба сомонаҳои расмии вазорату идораҳо, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ва мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот дар шабакаи интернетӣ тасдиқ карда шуд. Нозири мутассадӣ Маркази технологияҳои иттилоотӣ ва коммуникатсионии дастгоҳи иҷроияи Президенти ҶТ мебошад, ки ба тамоми мақомоти давлатӣ бо дархости мутобиқ гардонидани сомонаҳои худ мактуб ирсол намуд.</p> <p>Моҳи августи соли 2018 ба моддаи 179 (3) Кодекси ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон илова (№1538) ворид карда шуд, ки мутобиқи он даъвати оммавӣ барои содир намудани ҷиноятҳои дорои хислати террористӣ ва (ё) сафедкунии оммавии фаъолияти террористӣ, ки бо истифода аз воситаҳои ахбори омма ё шабакаи интернет содир карда шудаанд ҷазо дода мешавад.</p>
		2. Гузаронидани таҳлил ва такмили қонунгузориҳои соҳаи воситаҳои ахбори омма, анҷом додани корҳои фаҳмондадиҳӣ	2017-2020	ВФ, ПГ, СО, ВА, КТР, ВҲИ	<p>Қисман иҷро шудааст Аз ҷониби Кумитаи телевизион ва радиои назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон 26 сентябри соли 2017 қарори (№47) дар бораи таъсис додани Гурӯҳи корӣ бо мақсади дар амал татбиқ намудан Консепсияи давлатӣ дар бахши рушди паҳши рақамӣ то соли 2025 қабул карда шуд. Ба гурӯҳи корӣ инчунин намояндагони ҷомеаи шаҳрвандӣ дохил карда шуданд.</p> <p>Аз ҷониби Кумитаи телевизион ва радиои назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон 18 июли соли 2018 лоиҳаи Барномаи давлатии рушди телевизиони рақамӣ дар ҶТ барои солҳои 2019-2023 ба Дастгоҳи иҷроияи Президенти ҶТ ирсол карда шуд. Айни замон лоиҳаи барнома ба Вазорати адлияи ҶТ барои арзёбӣ шудан фиристода шудааст.</p> <p>Соли 2018 аз ҷониби коршиносони САҲА (дар таҳлил коршиносии ТҶ «Хома» иштирок дошт) бо дархости парламенти Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳлили қонунгузорӣ бинобар таҷдиди назар гардидани қонунгузориҳои амалкунанда ва таҳия намудани заминаи ҳуқуқӣ барои гузариш ба паҳши рақамӣ анҷом дода шуд. Аз ҷониби Кумитаи оид ба корҳои хориҷӣ, муносибатҳои ҷамъиятӣ ва иттилоотии Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии</p>

					<p>Ҷумҳурии Тоҷикистон хабар дода шуд, ки «Дар асоси таҳлили аз ҷониби коршиносони САҲА анҷомдодашуда, кумита то охири соли ҷорӣ (2018) таҳияи лоиҳаи қонун дар бораи ворид намудани тағйироту иловаҳо ба қонунгузорӣ оид ба ВАО-ро ба нақша гирифтааст, ки ҷихати гузариш ба паҳши рақамии мутобик ба стандарт ва принципҳои САҲА заминаи ҳуқуқии мусоид фароҳам меорад».¹⁸</p> <p>Дар лаҳзаи анҷом додани таҳлили мазкур таҳлили қонунгузорӣ дар самти гузариш ба паҳши рақамӣ гузаронида шуд.</p> <p>Инчунин аз ҷониби Гурӯҳи корӣ зарурати қабул намудани Кодекси иттилоотии ҚТ баррасӣ карда мешуд.</p> <p>Дар қонунгузорию марбут ба фаъолияти ВАО тағйироту иловаҳо ворид карда нашуданд.</p>
21.	Мубориза бо камбизоатӣ, баланд бардоштани сатҳи зиндагӣ ва некӯаҳолии аҳоли (115.92-115.95, 115.116)	Андешидани тадбирҳои ҷиддӣ ҷихати амалигардони Барномаи миёнамуҳлати рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2016 – 2020 ва Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030	2020	ВРИС, дигар вазорату идораҳо	
22.	Такмили механизми дубора ҳамгиро намудани муҳоҷирони меҳнатӣ ба иқтисодиёти милли (115.115)	Гунонгунсamt намудани раванди муҳоҷирати меҳнатӣ (аз ҷумла ба кишварҳои хориҷаи дур)	2020	ВММША, дигар вазорату идораҳо	

¹⁸ Манбаъ: <https://www.osce.org/ru/programme-office-in-dushanbe/400262>

23.	Таъмини дастрасии аҳоли ба оби тозаи ошомиданӣ (115.96, 115.97)	Идома додани корҳо оид ба амалӣ намудани Барномаи беҳтар намудани таъмини аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо оби тозаи нӯшокӣ барои солҳои 2008-2020	2020	ХМК, ВТҲИА, дигар вазорату идораҳо	
24.	Андешидани тадбирҳо чиҳати мубориза бо доғи нанг ва табъизи шахсони мубталои бемориҳои сил, ВНМО ва рӯҳӣ (115.45, 115.98)	1. Амалӣ намудани Барномаи миллий оид ба муковимат бо эпидемияи ВНМО дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2017-2020 ва дар амал татбиқ намудани санадҳои меъёрии ҳуқуқии дар ин самт қабулгардида	2017-2020	ВТҲИА	<p>Қисман иҷро шуда истодааст</p> <p>Нисбати шахсони гирифтори ВНМО ва бемории сил тадбирҳо андешида мешаванд. Аммо, ҳуччатҳои қабулшаванда шахсони гирифтори бемориҳои равониро (психикӣ) фаро намегиранд.</p> <p>Таҳқиқоти ТТДТ соли 2017¹⁹ нишон медиҳад, ки дар Тоҷикистон то айни замон доир ба гузаштани ВНМО баъзе иштибоҳҳо вучуд доранд. Масалан, 13% занони синни 15-49 иброз намуданд, ки ВНМО метавонад тавассути газидани магасҳо ба инсон гузарад. 9% пурсидашудагон иброз менамоянд, ки ВНМО метавонад ба инсон ҳангоми якҷоя бо шахси гирифтори ВНМО хӯрок хӯрдан гузарад. Ин ду иштибоҳи маъмули байни аҳолии кишвар доир ба ВНМО паҳншуда мебошад.</p> <p>Фарогирии санчишҳо аз рӯи муайян кардани ВНМО назар ба ТТДТ соли 2012 нисбатан беҳтар шудааст. Фоизи занони аз санчиши ВНМО гузашта ва гирифтаи натиҷаҳои худ, аз 13% дар соли 2012 то 19% дар соли 2017 зиёд шуд. Бо вучуди ин, фоизи заноне, ки санчиши ВНМО-ро гузаштаанд хулосаи худро давоми 12 моҳи охир гирифтаанд, аз 5% то 9% дар тули ҳамин давра афзудааст.</p> <p>Мутобиқи қарори вобаста ба таҳияи нақшаи арзёбӣ ва мониторинги барномаҳо ва бо қарори Кумитаи ҳамохангсозии миллий оид ба пешгирӣ ва мубориза бо ВНМО (ВИЧ/СПИД), бемории сил ва вараҷа дар ҚТ аз 30 августи соли 2017 №40 нишондиҳандаҳои таҳия карда шуданд, ки имкони анҷом додани таҳлили сифати иҷро шудани тадбирҳо ва натиҷаҳои бадастовардари фароҳам меоранд.</p>

¹⁹ Метавонед дастрас намоед аз: [http://stat.wv.tj/storage/TjDHS%202017%20KIR%2004Apr2018%20\(RUS\).pdf](http://stat.wv.tj/storage/TjDHS%202017%20KIR%2004Apr2018%20(RUS).pdf)

				<p>Гуруҳи корӣ оид ба таҳияи Нақшаи миллии кам кардани сатҳи таъбиз нисбати шахсони гирифтори ВНМО таъсис дода шуда фаъолияти худро оғоз намудааст.</p> <p>Дар заминаи марказҳои ВНМО ва ЗОЖ Утоқҳои дӯстона барои гуруҳҳои осебпазир фаъолият мекунанд, ки дар онҳо одамон аз муоинаи махфӣ мегузаранд ва доир ба ВНМО машварат мегиранд. Дар заминаи ТФХ низ санчиши ВНМО аз рӯи усули санчиши оби даҳон байни гуруҳҳои осебпазир ва шарикони онҳо гузаронида мешавад.</p> <p>Дар доираи амалӣ намудани Барномаи миллии оид ба муқовимат бо эпидемияи ВНМО дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2017-2020 санаи 9 ноябри соли 2017 бо Фармони Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии ҶТ Дастроурамал оид ба ташхиси лаборатории сирояти вируси норасоии масунияти одам дар Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда шуд.</p> <p>Ба Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31.07.2018 №363 ба Низомномаи Кумитаи миллии ҳамоҳангсозии мубориза бар зидди бемориҳои пайдошудаи норасоии масуният, сил ва вараҷа дар Ҷумҳурии Тоҷикистон баъзе тағйироту иловаҳо ворид карда шуданд, аз он ҷумла ҳайати Шӯрои миллии аз 22 нафар то ба 26 нафар бо илова намудани намояндагони ташкилотҳои ҷамъиятӣ васеъ карда шуд.</p> <p>Сарфи назар аз як қатор ҳуҷҷатҳои қабулмешуда ва тадбирҳои андешидамешуда, ҳуҷҷатҳои қабул карда мешаванд, ки шахсони бо вируси норасоии масунияти бадан (ВИЧ) зиндагикунандаро мавриди таъбиз қарор медиҳанд.</p> <p>Мутобиқи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25.09.2018 №475 «Дар бораи Номгӯи бемориҳои, ки ба шахсони гирифтори онҳо ҳуқуқ намедиханд дар муассисаҳои таълимии тиббӣ таҳсил кунанд» ба шахсони гирифтори ВНМО дар муассисаҳои таълимии тиббӣ таҳсил кардан манъ карда шудааст.</p>
--	--	--	--	--

		2. Баррасии масъалаи таҳияи санади маҷмӯӣ дар соҳаи ҳифзи солимии равонпизишкӣ аз нигоҳи ҳифзи ҳуқуқ	2017-2020	ВТҲИА	Дар лаҳзаи гузаронидани таҳлил иҷро нашудааст
25.	Беҳсозии вазъи хизматрасониҳои тиббӣ (115.101-115.103, 115.117)	1. Коҳиш додани сатҳи фавти модару кӯдак	мунтазам	ВТҲИА	<p>Қисман иҷро шудааст</p> <p>Мувофиқи маълумотҳои таҳқиқоти тиббию демографии²⁰ соли 2017, ҳамагӣ 88%-и таваллудҳо дар муассисаҳои тиббӣ рӯи медиҳанд, ҳамин тавр қисми назарраси таваллудҳо дар хона сурат мегиранд. Дар маҳалҳои шаҳрӣ ҳиссаи таваллудҳо дар муассисаҳои тиббӣ, нисбат ба таваллудҳо дар хона андаке бештар аст (94% то 87%, мутобиқан).</p> <p>Таҳқиқоти тиббию демографии соли 2017²¹ нишон медиҳад, ки сатҳи фавти кӯдакони то синни 5-сола дар 10-14 соли охир аз 51 ҳолати фавт ба 1000 нафар зиндатоваллудшудагон дар давраи 10-14 соли то таҳқиқот (солҳои 2003-2007) то 33 ҳолати фавт ба 1000 нафар зиндатоваллудшудагон дар давраи 0-4 соли қабл аз таҳқиқот (солҳои 2013-2017) пасттар шудааст.</p> <p>Вале, агар давраҳои солҳои 2013-2017 ва солҳои 2008-2012 муқоиса намоем, он гоҳ аз рӯи баъзе нишондиҳандаҳои фавти бармаҳали кӯдакон (кӯдакони то яксола) ба андозаи 4 ҳолат зиёд шудааст, нишондиҳандаи фавти умумии кӯдакон ба андозаи 1 ҳолат афзоиш ёфтааст, нишондиҳандаи фавти кӯдакони то 5-сола дар сатҳи пештара боқӣ мондааст – 33 ҳолат ба 1000 нафар зиндатоваллудшудагон.²²</p> <p>Агар нишондиҳандаҳои соли 2017 ва соли 2018-ро муқоиса кунем, он гоҳ коэффитсиенти (зариби) фавти модарон дар 9 моҳи соли 2018 ба 100 000 нафар занони таваллудкарда 25,4-ро ташкил дод (дар соли 2017 – 24,6). Сатҳи фавти модарон дар муқоиса бо соли 2017 ба андозаи 0,8 андаке афзоиш ёфт.</p> <p>Сатҳи фавти кӯдакон ба 100 000 кӯдак (кӯдакони то 1-сола) дар</p>

²⁰ Дар ин ҷо дастрас аст: [http://stat.wv.tj/storage/TjDHS%202017%20KIR%2004Apr2018%20\(RUS\).pdf](http://stat.wv.tj/storage/TjDHS%202017%20KIR%2004Apr2018%20(RUS).pdf)

²¹ Таҳқиқоти тиббию демографии Тоҷикистон

²² Дар ин ҷо дастрас аст: [http://stat.wv.tj/storage/TjDHS%202017%20KIR%2004Apr2018%20\(RUS\).pdf](http://stat.wv.tj/storage/TjDHS%202017%20KIR%2004Apr2018%20(RUS).pdf)

				<p>соли 2017 16,3 ҳолат ва дар 9 моҳи соли 2018 14,6 ҳолатро ташкил дод.</p> <p>Сатҳи фавти кӯдакони то 1-сола то 1,7 ҳолат паст карда шуд.²³</p> <p>Қисми зиёди ҳолатҳои фавти модарон ва фавти неонаталӣ дар муддати 48 соати баъди таваллуд рӯй медиҳанд. Бинобар ин, муоинаи саривактӣ баъди таваллуд ҳам барои модар ва ҳам барои кӯдак аҳамияти муҳим дорад. 92% занон изҳор намуданд, ки онҳо дар давоми ду рӯзи аввали баъди таваллуд аз муоинаи саривактӣ баъди таваллуд гузаштаанд. 8% занон изҳор намуданд, ки онҳо дар давоми давраи тавсияшаванда (баъди ду рӯзи таваллуд) аз муоинаи саривактӣ баъди таваллуд нагузаштаанд.</p> <p>Дар маҷмӯъ, тамоюл дар соҳаи ҳифзи саломатии модар байни таҳқиқотҳои тиббию демографии соли 2012 ва соли 2017 хеле тағйир ёфтааст. Фоизи заноне, ки аз кормандони ихтисосманди тиббӣ кӯмаки антенаталӣ гирифтаанд, аз 79 фоиз дар соли 2012 то 92% дар соли 2017 афзоиш ёфтааст. Ҳиссаи заноне, ки кӯдакони онҳо дар муассисаҳои тиббӣ таваллуд шудаанд, аз 77% дар соли 2012 то 88% дар соли 2017 афзоиш ёфтааст. Ҳиссаи заноне, ки таваллуди онҳоро кормандони ихтисосманд қабул кардаанд, аз 86% то 95% барои ҳамон давра афзоиш ёфтааст.</p>
	2. Таъмини дастрасии муолиҷа ва пешгирӣ аз ВНМО	мунтазам	ВТҲИА	<p>Қисман иҷро шуда истодааст</p> <p>Терапияи (муолиҷаи) антиретровирусӣ ба шахсони бо вируси норасиоии масунияти бадан (ВИЧ) зиндагикунанда ройгон пешниҳод карда мешавад. Вале, ҳангоми гирифтани табобат шахсони бо вируси норасиоии масунияти бадан (ВИЧ) зиндагикунанда ба марказҳои СПИД-и маҳалли қайди онҳо «вобаста» мебошанд, ки ин ҳолат метавонад боиси маҳдудияти дастрасӣ ба табобат дар маҳалли буду боши воқеӣ гардад.</p> <p>Шахсони бо вируси норасиоии масунияти бадан (ВИЧ) зиндагикунанда аксар вақт гирифтори чунин бемориҳои оппортунистӣ (ҳамроҳ), ба монанди гепатити В ва С мегарданд.</p> <p>Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии Ҷумҳурии Тоҷикистон санади меъёрӣ қабул намуд, ки дар он номгуӣ бемориҳои табобаташон ройгон зикр карда шудааст. Гепатити В ва С ба ин</p>

²³ Маълумотҳои Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон

				<p>рӯйхат дохил карда нашудаанд. Флюорографияе, ки бояд шахсони бо вируси норасоии масунияти бадан (ВИЧ) зиндагикунанда ҳар се моҳ бо мақсади пешгирии бемории сил аз он гузаранд, ҳамчунин пулакӣ мебошад.</p> <p>Воситаҳои пешгирии ҳамл, санчишҳо (тестҳо) барои вируси норасоии масунияти бадан ва доруҳо барои терапияи антиретровирусӣ аз ҳисоби маблағҳои донорӣ харидорӣ карда мешаванд, ки дар оянда, вақте ки донорҳо аз кишвар мераванд, хавф ба вучуд меорад.²⁴</p> <p>Мутобиқи таҳқиқоти тиббию демографӣ дар Тоҷикистон дар соли 2017²⁵, дар байни пурсишшудагони синни 15-49 қисми зиёди занон (79%) ягон вақт бо санчиш (тест) барои вируси норасоии масунияти бадан/СПИД фаро гирифта нашудаанд. 19 фоиз занони пурсидашуда боре санчиш шудаанд ва натиҷаҳои санчиши охирини худро гирифтаанд.</p>
	3. Баланд бардоштани сатҳи маърифатнокии аҳоли дар соҳаи солимии репродуктивӣ	мунтазам	ВТҲИА	<p>Қисман иҷро шуда истодааст</p> <p>Дар чорҷӯбаи иҷроӣ Нақшаи татбиқи барномаи саломатии ҷинсӣ ва репродуктивӣ, саломатии модар, кӯдакони навзод, кӯдакон ва наврасон дар доираи Стратегияи миллии саломатии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи солҳои 2016-2020 Ассотсиатсияи банақшагирии оилаи Тоҷикистон дар ҳамкорӣ бо Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии ҚТ ва Кумитаи қор бо занон ва оилаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, бо дастгирии молиявии Фонди нуфузи аҳолии СММ (UNFPA) як қатор чорабиниҳо оид ба баланд бардоштани сатҳи огоҳии (дониши) мутахассисон ва аҳоли гузаронида шуданд: гурӯҳи корӣ оид ба таҷдиди назар намудани барномаи таълимии факултаи момодоягии (акушерии) коллеҷи тиббӣ таъсис дода шуд; китоби дарсӣ оид ба масъалаҳои банақшагирии оила барои пешниҳодкунандагони хизматрасониҳо ва омӯзгорони коллеҷи тиббӣ ба забони тоҷикӣ тарҷума карда шуд; нақшаи чорабиниҳо оид ба омодагӣ ба ҳолатҳои фавқулодда дар соҳаи саломатии репродуктивӣ таҳия карда шуд; маводҳои иттилоотӣ оид ба</p>

²⁴ Гузориши алтернативии мавзӯи оид ба татбиқи Конвенсия оид ба барҳам додани тамоми шаклҳои таъбиз нисбати заноне, ки бо вируси норасоии масунияти бадан зиндагӣ мекунанд..., Шабакаи тоҷикистони заноне, ки бо вируси норасоии масунияти бадан зиндагӣ мекунанд, соли 2018.

²⁵ Дар ин ҷо дастрас аст: [http://stat.www.tj/storage/TjDHS%202017%20KIR%2004Apr2018%20\(RUS\).pdf](http://stat.www.tj/storage/TjDHS%202017%20KIR%2004Apr2018%20(RUS).pdf)

				<p>масъалаҳои банақшагирии оила таҳия ва паҳн карда шуданд; ярмаркаҳои саломатӣ дар ҷамоатҳои дурдасти вилоятҳои Хатлон ва Суғд ва ноҳияҳои водии Рашт ташкил карда шуданд. Ба зиёда аз 1000 нафар занон хизматрасониҳо оид ба саломатии репродуктивӣ пешниҳод карда шуданд; ба 28 нафар омӯзгорони коллеҷҳои тибии вилоятҳои Хатлон ва Суғд масъалаҳои алтернативии самарабахши нигоҳубин омӯзонида шуданд; ба 40 нафар духтурон аз ҷумлаи момодояҳо гинекологҳо ва момодояҳо (акушерҳо) масъалаҳои эклампсия ва преэклампсия, инчунин масъалаҳои пешгирии хунравии баъди таваллудкунӣ омӯзонида шуданд; чорабиниҳои иттилоотӣ оид ба пешгирии саратони гардани бачадон дар ноҳияҳои Ҷаббор Расулов ва Бохтар гузаронида шуданд. Зиёда аз 50000 нафар занон дар ноҳияҳои Ҷаббор Расулов ва Бохтар бо скрининги саратони гардани бачадон фаро гирифта шуданд; дар ноҳияҳои вилоятҳои Хатлон ва Суғд чорабиниҳо оид ба саломатии репродуктивӣ гузаронида шуданд. Зиёда аз 1000 нафар занон оид ба масъалаҳои банақшагирии оила, аз ҷумла воситаҳои пешгирии ҳамл хизматрасонии ройгон гирифтанд ва машварат гирифтанд; барои 22 нафар духтурони саратоншинос (онколог) оид ба системаи бақайдгирӣ ва раҳнамоӣ семинар гузаронида шуд; 25 нафар духтурон бо тренинг оид ба беҳтарсозии сифати хизматрасониҳо дар сатҳи таваллудхонаҳо фаро гирифта шуданд; 56 нафар омӯзгорони коллеҷҳои тиббии вилоятҳои Хатлон ва Суғд, НТМ ва ш. Душанбе омӯзонида шуданд; барои директорони марказҳои саломатии репродуктивии вилояти Суғд тренинг оид ба логистикаи воситаҳои пешгирии ҳамл ташкил карда шуд; 40 нафар мутахассисони омили тиббӣ бо семинарҳои омӯзишӣ оид ба беҳтарсозии сифати ҷамъоварии маълумотҳо ва гузаронидани дигар чорабиниҳо фаро гирифта шуданд.</p> <p>Дар Тоҷикистон ва Қирғизистон эҳтиёҷоти ғайриқаноатбахш ба воситаҳои пешгирии ҳамлро амалан ҳар панҷумин зан эҳсос мекунад, ки сабаби ин қисман хизматрасониҳои маҳдуд дар соҳаи банақшагирии оила (хусусан дар ноҳияҳои деҳот), маҷмӯи маҳдуди намудҳои пешгирии ҳамл, арзиши зиёд ва имкониятҳои</p>
--	--	--	--	---

				<p>маҳдуди қабул кардани қарор оид ба истифодаи воситаҳои пешгирии ҳамл мебошад.²⁶</p> <p>Натиҷаҳои таҳқиқоти тиббию демографӣ²⁷, ки соли 2017 гузаронида шуда буд, гувоҳӣ медиҳанд, ки аз соли 2012 фоизи занҳои шавҳардоре, ки воситаҳои замонавии пешгирии ҳамлро истифода мекунанд, қариб тағйир наёфтааст, вале эҳтиёҷоти банақшагирии оила дар байни занони шавҳардор ханӯз ҳам хеле зиёд аст. Таҳқиқот оид ба масъалаи банақшагирии оила дар байни занони шавҳардор гузаронида шудааст, бинобар ин маълум нест, ки эҳтиёҷот дар банақшагирии оила дар байни занони бешавҳар чӣ гуна аст.</p> <p>Занон ва духтарони дорои маъюбӣ ба хизматрасониҳои вобаста ба ҳифзи саломатӣ ва иттилоот дар бораи банақшагирии оила ва гигиенаи шахсӣ дастрасии маҳдуд доранд. Аксари биноҳои марказҳои саломатӣ, машваратхонаҳои занон, тавваллудхонаҳо, беморхонаҳо ва дармонгоҳҳо (клинिकाҳо) монеаҳо доранд ва аз ҷиҳати ҷисмонӣ дастрас намебошанд. Таҳлили генетикӣ ва дигар усулҳои таҳхис гаронарзиш буда, барои аксарияти аҳоли дастрас намебошанд.</p> <p>Дар кишвар қонунгузорӣ ва ҳуҷҷатҳои барномавӣ дар соҳаи саломатии репродуктивӣ қабул карда мешаванд. 25 феввали соли 2017 бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Барномаи кафолатҳои давлатӣ оид ба таъмини аҳоли бо қўмаки тиббию санитарӣ дар ноҳияҳои таҷрибавии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2017-2019» тасдиқ карда шуд, ки ба он ҳамчунин хизматрасониҳо оид ба машваратдиҳии ройгон дар соҳаи саломатии репродуктивӣ ва банақшагирии оила, инчунин машваратдиҳии маҳрамона (беунвон) оид ба масъалаҳои вирусӣ норасонии масунияти бадан/СПИД ва бемориҳои бо роҳи алоқаи ҷинсӣ гузаранда ворид карда шудаанд.</p>
--	--	--	--	---

²⁶ Манбаъ: https://tajikistan.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/SWP2018-RUSSIAN-web_0.pdf

²⁷ Таҳқиқот аз ҷониби Агентии омили назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон гузаронида шудааст, матни русӣ дар ин ҷо дастрас мебошад: [http://stat.wv.tj/storage/TjDHS%202017%20KIR%2004Apr2018%20\(RUS\).pdf](http://stat.wv.tj/storage/TjDHS%202017%20KIR%2004Apr2018%20(RUS).pdf)

					<p>30 майи соли 2017 Кодекси тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул карда шуда буд, ки он амали Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи саломатии репродуктивӣ ва ҳуқуқҳои репродуктивӣ»-ро бекор кард. Боби 13 Кодекси мазкур пурра ба масъалаҳои саломатии репродуктивӣ ва ҳуқуқҳои репродуктивии аҳоли бахшида шудааст.</p> <p>Дар кишвар марказҳои миллӣ, вилоятӣ ва шаҳрии саломатии репродуктивӣ амал мекунанд, ки онҳо ба аҳоли хизматрасониҳои машвартӣ пешниҳод мекунанд. Воситаҳои пешгирии ҳамл ба таври ройгон тақсим карда мешаванд. Дар заминаи Муассисаи давлатии «Маркази ҷумҳуриявии генетикаи тиббӣ» муоинаи тиббии занони ҳомила гузаронида мешавад.</p> <p>Дар доираи созишнома оид ба кӯмаки грантӣ байни Ҳукумати Япония ва Фонди нуфузи аҳолии СММ (ЮНФПА), ки ба тақвиятбахшии системаи тандурустӣ дар Тоҷикистон равона карда шудааст, ба Донишкадаи миллии илмию таҳқиқоти гинекологияи акушерӣ (момодоягӣ) ва педиатрияи Ҷумҳурии Тоҷикистон таҷҳизоти тиббӣ ва ашёҳои зарурати аввалия дар соҳаи саломатии репродуктивӣ супурда шуд.²⁸</p>
		4. Зиёд кардани маблағгузориҳои соҳа	мунтазам	ВТҲИА	<p>Иҷро шуда истодааст</p> <p>Маблағгузориҳо, ки барои тамоми соҳаи тандурустӣ ҷудо карда мешавад, дар маҷмӯъ зиёд карда шудааст.</p> <p>Дар бучети соли 2017 барои соҳаи тандурустӣ 1440782 ҳазор сомонӣ, барои соҳаи суғуртаи иҷтимоӣ ва ҳифзи иҷтимоӣ 3249339 ҳазор сомонӣ ҷудо карда шуда буд.</p> <p>Дар бучети соли 2018 барои соҳаи тандурустӣ 1550944 ҳазор сомонӣ, барои соҳаи суғуртаи иҷтимоӣ ва ҳифзи иҷтимоӣ 3357910 ҳазор сомонӣ ҷудо карда шуда буд.</p> <p>Дар соли 2018 маблағгузориҳои соҳаи тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоӣ, дар маҷмӯъ, дар муқоиса бо соли 2017 218733 ҳазор сомонӣ зиёд карда шуд.²⁹</p>
26.	Таҳкими ҳуқуқ ба	1. Таҳияи нақша,	2017-2018	ВМИ	Иҷро нашудааст

²⁸ Манбаъ: <https://tajikistan.unfpa.org/ru/news/>

²⁹ Қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи бучети давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соли 2017» ва «Дар бораи бучети давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соли 2018»

таҳсилот. Мусоидат ба фарогирии занону духтарони деҳот бо таҳсилот (115.28, 115.104, 115.106-115.108, 115.117)	барномаҳои таълимӣ ва роҳнамо барои омӯзгорони муассисаҳои таҳсилоти ғоибона			Бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28 июли соли 2017, №357 «Барномаи давлатии рушди системаи тақмили ихтисос ва бозомӯзии касбии кормандони соҳаи маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2018-2022» ва нақшаи амалҳо ба он тасдиқ гардидааст, вале, ҳуҷҷатҳо дар соҳаи таҳсили ғоибона қабул карда нашудаанд.
	2. Гузаронидани таҳқиқот оид ба фарогирии духтарон ба таҳсилоти миёнаи асосӣ ва миёнаи умумӣ, инчунин ошкор намудани сабабҳои аз таҳсил дур мондани духтарон	2017	ВМИ, ККЗО, МИМХД	Иҷро нашудааст Таҳқиқот гузаронида нашудааст.
	3. Дар ҳамкорӣ бо вазорату идораҳо, ҷомеаи шаҳрвандӣ чалб намудани хонандагон, махсусан занону духтарон аз деҳоти дурдаст барои гирифтани таҳсил	мунтазам	ВМИ, ККЗО, МИМХД	Қисман иҷро шуда истодааст Аз соли 1997 дар Ҷумҳурии Тоҷикистон амалияи (таҷрибаи) Квотаҳои президентӣ барои дохилшавӣ ба муассисаҳои таҳсилоти олии барои хатмкунандагони мактабҳо аз минтақаҳои дурдасти деҳот бо тақсимот ба ноҳияҳо татбиқ карда мешавад. Мувофиқи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28 ноябри соли 2015 «Дар бораи Нақшаи қабули донишҷӯён ба муассисаҳои таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқи квотаҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2016-2020», аз соли 2016 инҷониб квотаҳои ҳарсола барои духтарон ва ҷавонписарон, аз он ҷумла аз ноҳияҳои дурдасти деҳот барои дохилшавӣ ба мактабҳои олии муқаррар карда шудаанд. Квотаҳои ҳарсола барои духтарон 625 адад ва барои ҷавонписарон 596 ададро ташкил медиҳанд. Маркази миллии тести назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон барои довталабон аз ноҳияҳои дурдасти Ҷумҳурии Тоҷикистон коэффитсиентҳои иловагӣ пешниҳод менамояд. ³⁰ Шумораи муайяни духтарон аз ноҳияҳои дурдасти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар Маркази давлатии таълимии «Чароғи Ҳидоят»

³⁰ Манбаъ: http://ntc.tj/Downloads/RD-2018/22_komu-predostavlayutsya-lgoti.pdf

				<p>(соли 2008 бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар назди Кумитаи кор бо занон ва оилаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсис дода шудааст) таҳсил мекунад.</p> <p>Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон якҷоя бо БОР ва ТҶ «Бонувони Хатлон» лоиҳаи «Тақвиятбахшии таҳсилот ва омӯзиши касбии техникаи»-ро татбиқ менамояд, ки дар он унсури (чузъи) муҳим «Баробарии гендерӣ – рафъи монеаҳо» қорӣ карда шудааст. Лоиҳа чорабиниҳоеро пешбинӣ менамояд, ки ба беҳтарсозии ҷалби бештар аз 2330 нафар духтарон ба таълиму тарбияи касбии техникаи равона карда шудаанд. Манфиатгирандагони лоиҳа ҳамчунин онҳое мебошанд, ки муҳоҷирони меҳнатии бозгаштаю сафаркунанда ва ҷавонони бекоранд.</p> <p>Вале, механизми бештар таъсирдошта Квотаҳои президентӣ боқӣ мемонанд, дигар чорабиниҳои қонунгузорӣ ва амалӣ барои беҳтарсозии вазъ, дар айни ҳол, андешида нашудаанд.</p>
	4. Табдили мақоми муассисаҳои таълимӣ бо мақсади фарогирии духтарон	мунтазам	ВМИ, МИМХД	<p>Иҷро шуда истодааст</p> <p>Аз ҷониби Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи тағйир додани мақоми муассисаҳои таҳсилоти умумӣ дар деҳаҳои дурдасти қуҳии кишвар супориш дода шудааст. Дар натиҷа 40 мактаби таҳсилоти ибтидоӣ ба мактаби таҳсилоти асосӣ ва 37 мактаби таҳсилоти асосӣ ба муассисаҳои таҳсилоти умумӣ табдил дода шуданд.³¹</p>
	5. Тачҳизонидани муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбӣ бо техникаи муосир барои фаро гирифтани донишҷӯён	2018-2020	ВМИ	<p>Қисман иҷро шудааст</p> <p>Мутобиқи Гузориши даврии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба чараёни татбиқи тавсияҳои давлатҳои аъзои Шӯрои СММ оид ба ҳуқуқи инсон, ки дар қорҷӯбаи ШУД қабул гардидаанд, дар солҳои 2017-2018 системаи (низомии) фосилавии таҳсилот дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон қорӣ карда шуд.</p>

³¹ Гузориши даврии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба чараёни татбиқи тавсияҳои давлатҳои аъзои Шӯрои СММ оид ба ҳуқуқи башар, ки дар қорҷӯбаи Шарҳи универсалии даврии Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул гардидаанд (даврии дуюм), соли 2018.

		ба фосилавӣ таҳсилоти		<p>Дар айни замон, ханӯз муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ бо таҳсили фосилавӣ фаро гирифта нашудаанд.</p> <p>Бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 29 декабри соли 2017, №599 гурӯҳи байниидоравии роҳбарикунанда оид ба татбиқи лоиҳаи «Тақвиятбахшии таҳсилот ва омӯзиши касбии техникӣ» дар назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсис ва Низомномаи комиссия тасдиқ гардидааст.</p> <p>Ҳамчунин барои таҷҳизонии муассисаҳои таҳсилоти умумӣ тадбирҳои муайян андешида мешаванд.</p> <p>Бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 29 сентябри соли 2017, №443 «Барномаи давлатии ҷорӣ намудани технологияҳои иттилоотӣ коммуникатсионӣ дар муассисаҳои таҳсилоти умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2018-2022» тасдиқ гардидааст. Яке аз самтҳои асосии татбиқи барномаи мазкур (банди 18) пурзӯр намудани заминаи модии техникӣ муассисаҳои таҳсилоти умумӣ тавассути мунтазам таҷҳизонидани муассисаҳои таълимӣ бо таҷҳизоти замонавӣ иттилоотӣ коммуникатсионӣ; таъмин намудан бо барномаҳои компютери литсензионӣ, дастрасӣ ба шабакаи Интернет ва ғайра ба шумор меравад.</p> <p>Боз як самти асосии дигари татбиқи барнома Таҳсили фосилавӣ (банди 44) мебошад. Барои ташкил намудани таҳсили фосилавӣ маҷмӯи ҳуҷҷатҳо ва маводҳои зарурӣ таҳия ва қабул карда мешаванд, ки таҳсили инфиродии шаҳрвандонро, ки имконият надоранд дар муассисаи таълимӣ таҳсил кунанд, таъмин менамоянд.</p> <p>Бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 1 августи соли 2018, №373 «Барномаи минтақавӣ татбиқи лоиҳаҳои давлатии сармоягузори дорои аҳамияти иҷтимоӣ барои рушди ҷомеаҳои маҳаллӣ барои солҳои 2018-2022» тасдиқ карда шудааст. Дар замимаи Барнома як қатор ҷорабиниҳо оид ба таҷдиду таъмир, сохтмони мактабҳо ё биноҳои таълимӣ дар ноҳияҳои дурдасти Тоҷикистон зикр карда шудаанд.</p> <p>Бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 29 ноябри соли 2017, №544 «Барномаи давлатии таъмини муассисаҳои таълимӣ</p>
--	--	--------------------------	--	---

					ҷумхури бо кабинетҳои (синфхонаҳои) фанӣ, лабораторияҳои (озмоишгоҳҳои) таълимии мучахҳаз барои солҳои 2018-2020» тасдиқ карда шудааст.
27.	Мусоидат ба рушди таҳсилоти фарогир (115.112)	1. Таҳия ва қабули санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ вобаста ба таҳсилоти фарогир	2017-2018	ВМИ, ВТҲИА,	<p>Иҷро нашудааст</p> <p>Тоҷикистон ба чорӣ намудани таҳсили фарогир (инклюзивӣ) дар мактабҳои давлатӣ оғоз намуд ва айни ҳол як қатор лоиҳаҳои таҷрибавӣ татбиқ карда мешаванд, вале ҳанӯз барои фарогир гирифтани кӯдакон дар тамоми қисматҳои кишвар ва таъмин намудани дастрасии кӯдакони дорои тамоми намудҳои маъҷубӣ ба таҳсили мутобиқ ба эҳтиёҷоти онҳо роҳи тӯлониро тай кардан лозим меояд.³²</p> <p>Дар лаҳзаи гузаронидани таҳлил санадҳои меъёри оид ба масъалаҳои таҳсили фарогир қабул карда нашуда буданд. Вале, дар самти мазкур тадбирҳои муайяне андешида мешаванд.</p> <p>Масалан, бо фармони Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 23 октябри соли 2017, №149 Стратегияи фаъолияти Ваколатдор оид ба ҳуқуқи кӯдак барои солҳои 2018-2020 тасдиқ карда шудааст. Ба сифати самти афзалиятнок дар Стратегия ҳуқуқи кӯдакони дорои маъҷубӣ ба таҳсилоти босифат дар муҳити фарогир муайян карда шудааст.</p> <p>Лоиҳаи Кодекси маориф таҳия гардидааст, ки ба он ҳамчунин боби алоҳида оид ба таҳсилоти фарогир ворид карда шудааст.</p> <p>Тибқи иттилооти интишорнамудаи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, дар соли 2019 гузаронидани мониторинги татбиқи Консепсияи миллии таҳсилоти фарогири Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2011-2015 ва таҳияи Консепсияи нав ба нақша гирифта шудааст.</p> <p>Ҳамзамон, Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Номгуи беморихое, ки ба шахсони гирифтори онҳо ҳуқуқ намедиханд дар муассасаҳои таълимии тиббӣ таҳсил кунанд», аз 25 сентябри соли 2018, №475 қабул гардидааст, ки ҳуқуқи шахсони дорои маъҷубиро ба гирифтани таҳсилоти тиббӣ маҳдуд</p>

³² Манбаъ: гузориши «Шахсони имконияташон маҳдуд аз чомеа хориҷ карда шудаанд», декабри соли 2018.

				месозад.
	2. Гузаронидани курсҳои омӯзишӣ барои омӯзгорони муассисаҳои таҳсилоти умумӣ, ки кӯдакони имконияти ҷисмониашон маҳдудро таълим медиҳанд	2017-2018	ВМИ	<p>Қисман иҷро шудааст</p> <p>Як қатор чорабиниҳо барои оомӯзгорон гузаронида мешаванд, вале, аксаран, барои кормандони муассисаҳои томактабӣ. Курсҳо хислати ғайридоимӣ доранд ва ҳатмӣ намебошанд. Аз ҷониби Донишкадаи ҷумҳуриявӣ тақмили ихтисос ва бозомӯзии кормандони системаи (соҳаи) маориф ва филиалҳои он дар соли 2018-19 курсҳои тақмили ихтисос оид ба таҳсили фарогир барои мураббӣён, сармураббӣён ва мудирони хонаҳои кӯдакон гузаронида шуданд. Бо курсҳо 299 нафар фаро гирифта шуданд. Аз ҷониби мутахассисон аз Санкт-Петербург як курси омӯзишӣ барои 43 нафар омӯзгорони Донишкадаи ҷумҳуриявӣ тақмили ихтисос ва бозомӯзии кормандони соҳаи маориф ва филиалҳои он ва кормандони муассисаҳои таълимии ҷумҳурӣ гузаронида шуд.</p> <p>Барои муаллимони мактабҳои таҳсилоти умумии баъзе шаҳру ноҳияҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон тренингиҳои омӯзишӣ, асосан, аз ҷониби ташкилотҳои ҷамъиятӣ бо дастгирии донорҳои байналмилалӣ гузаронида мешаванд. Як қатор чунин тренингиҳо барои муаллимони Иттиҳодияи ташкилотҳои ҷамъиятии падару модарони кӯдакони дорои маъюбии ҚТ ҷиҳати таъмини пешбурди босуботи инклюзия барои кӯдакони дорои маъюбӣ дар ҚТ баргузор намуданд.³³</p> <p>Моҳи июли соли 2018 дар ҳамкорӣ бо Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби Ассотсиатсияи кӯмак ва дастгирии Япония (АКДЯ) татбиқи лоиҳа оид ба пешбурди таҳсили фарогир барои кӯдакони имконияташон маҳдуд дар шаҳри Ҳисор оғоз гардид, ки он як сол идома хоҳад ёфт. Барои тарбияи мутахассисон дар соҳаи таҳсили фарогир (инклюзивӣ) ва ҷалби кӯдакони имконияташон маҳдуд дар мактабҳои таҳсилоти умумӣ дар чорҷӯбаи лоиҳа семинарҳо, тренингиҳо, ки ба баланд бардоштани сатҳи огоҳӣ оид ба масъалаи мазкур равона карда шудаанд, гузаронида мешаванд.³⁴</p>

³³ Манбаъ: <http://www.muttako.tj/index.php/ru/dushanbe-rrp>

³⁴ Манбаъ: <http://maorif.tj/ahborot/v-dushanbe-podpisano-grantovoe-soglashenie-prodvizhenie-inklyuzivnogo-obrazovaniya-dlya-detej-s-ogranichennymi-vozmozhnostyami>

28.	Андешидани тадбирҳо ҷиҳати ҳимояи ҳуқуқи маъёубон (115.7, 115.113, 115.114)	Таҳияи барномаҳо ҷиҳати амалигардонии ҳуқуқҳои маъёубон	2017-2020	ВТҲИА, ВМИ, ВММША	<p>Иҷро шуда истодааст Барномаи миллии офиятбахшии маъёубон барои солҳои 2017-2020 ва Нақшаи амалҳо ба он таҳия ва қабул карда шудаанд. Бо фармони Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 20 марти соли 2018, №236 Шӯрои Ҳамоҳангсозии байниидоравӣ барои татбиқи Барнома таъсис дода шуд.</p> <p>Лоиҳаи Барномаи давлатии «Муҳити дастрас» барои солҳои 2019-2023 таҳия карда шудаат.</p>
29.	Андешидани тадбирҳо ҷиҳати таъмини ҳуқуқ ба озодии эътиқод (115.87, 118.10, 118.24, 118.42, 118.45)	<p>1. Анҷом додани муколамаи байнидинӣ бо мақсади таҳкими таҳаммулпазирӣ</p> <p>2. Амалӣ намудани чорабиниҳои маърифатӣ ва фаҳмондадиҳӣ ҷиҳати таъмини ҳуқуқ ба озодии эътиқод</p> <p>3. Татбиқи барномаҳои омӯзишӣ баҳри роҳ надодан ба таъбизу ҳуқуқпоймолкунӣ</p> <p>4. Истифодаи зарфияти ходимони дин дар пешгирии зӯрварӣ дар оила</p> <p>5. Таҳлили қонунгузори соҳавӣ</p>	<p>мунтазам</p> <p>мунтазам</p> <p>мунтазам</p> <p>мунтазам</p> <p>мунтазам</p>	<p>КДТАҶМ, дигар вазорату идораҳо</p>	<p>Барои арзёбии (баҳоидиҳии) фосилавии дараҷаи иҷрои / иҷро нагардидани банди 29 маълумотҳои кофӣ ҷамъоварӣ карда нашудаанд.</p> <p>Бо Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 4 апрели соли 2018, №1042 Консепсияи сиёсати давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи дин тасдиқ карда шудааст. Мақсади Консепсияи мазкур аз муқаррар кардани дурнамоҳои дарозмуҳлат барои ҳифзи ҳуқуқу озодиҳои динии инсон ва шаҳрванд, рушди асосҳои давлати дунявӣ, тавсеаи таҳаммулпазирӣ ва эҳтиром нисбати тамоми дину мазҳабҳо, таъмини амният, ҳамдигарфаҳмӣ ва ризоият дар муҳити динии кишвар иборат мебошад.</p> <p>2 январи соли 2018 (№1497) ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи озодии вичдон ва иттиҳодияҳои динӣ» тағйиру иловаҳо ворид карда шудаанд, ки онҳо дар навбати аввал ба мубориза бо таассуби динӣ ва экстремизм нигаронида шудаанд.</p>

30.	Қабули ҳуҷҷати стратегӣ дар соҳаи ҳифзи ҳуқуқи инсон (118.11-118.14)	1. Таҳияи Стратегияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи ҳифзи ҳуқуқи инсон то соли 2025	2017-2020	ДИП, ПГ, ВА, ВҲИ, ТҶ	<p>Иҷро шуда истодааст</p> <p>Лоиҳаи Стратегия то соли 2030 таҳия гардидааст, ки муҳокимаи он бо намояндагони ҷомеаи шаҳрвандӣ ва мақомоти давлатӣ чараён дорад. Қабули Стратегия дар соли 2019 пешбинӣ гардидааст.</p> <p>Ба рӯйхати вазифаҳои Стратегия батасвибрасонии ҳуҷҷатҳои байналмилалӣ дар соҳаи ҳуқуқи инсон, такмили қонунгузорӣ, таҳияи системаи (низомӣ) ҷамъоварии маълумотҳои оморӣ ва ташаккулдиҳии фарҳанги ҳуқуқи инсон, инчунин андешидани тадбирҳо оид ба татбиқи тавсияҳои Расмиёти махсуси Шӯрои СММ оид ба ҳуқуқи инсон аз рӯи натиҷаҳои боздиди онҳо аз Ҷумҳурии Тоҷикистон ворид карда шудаанд.</p> <p>Ба Стратегия самти нав – ҳуқуқ ба таъминоти иҷтимоӣ ворид карда шудааст.</p> <p>Дар вақтҳои наздик боз як воҳӯрии қорӣ ба нақша гирифта шудааст, ки дар он нақшаҳо оид ба татбиқи Стратегия қабул ва расмиёти мониторинг ва арзёбии раванди пешрафти ноилгардӣ ба мақсаду вазифаҳои пешбинигардида таҳия карда хоҳанд шуд. Ҳамчунин, иштироккунандагон ҷадвали ҷаласаҳои минбаъдаи гурӯҳи кориро дар соли 2019 муайян мекунанд.</p>
		2. Бо ҷалби намояндагони ҷомеаи шаҳрвандӣ муҳокима намудани лоиҳаи Стратегияи мазкур	2017-2020	ДИП, ПГ, ВА, ВҲИ, ТҶ	<p>Иҷро шуда истодааст</p> <p>Намояндагони ҷомеаи шаҳрвандӣ ба раванди (чараёни) муҳокимаи Стратегия ҷалб карда шудаанд.</p>
31.	Баррасии масъалаи такмили қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ва таҳияи лоиҳаи қонун вобаста ба муборизаи том бо таъбиз (118.21, 118.23)	Баррасии масъалаи таҳияи қонуни алоҳида вобаста ба муборизаи том бо таъбиз ва такмили қонунҳои алоҳида	2018-2019	ДИП, ВА, ВҲИ	<p>Иҷро шуда истодааст</p> <p>Дар ҚТ Гурӯҳи қорӣ байнидоравӣ оид ба омӯзиши масъалаи қабули қонуни алоҳида оид ба мубориза бо таъбиз таъсис дода шудааст ва амал мекунад. Аз ҷониби Гурӯҳи қорӣ Нақшаи қорӣ барои солҳои 2018-2019 таҳия гардидааст, ки дар он дар моҳи сентябри соли 2019 пешниҳод кардани лоиҳаҳои Қонунҳо дар бораи мубориза бо таъбиз барои мувофиқа ба вазорату идораҳои ҚТ ва ба баррасии Ҳукумати ҚТ ба нақша гирифта шудааст.</p> <p>Намояндагони ҷомеаи шаҳрвандӣ ба Гурӯҳи қорӣ мазкур ворид карда нашудаанд.</p> <p>Мутобиқи банди 13 Нақшаи миллии ҷорабиниҳо оид ба иҷрои тавсияҳои Кумитаи СММ оид ба ҳуқуқҳои иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва фарҳангӣ барои солҳои 2015-2020 омӯзиши масъалаи зарурати</p>

					таҳия ва қабули қонун дар бораи ғайритабъиз бояд дар соли 2018 ба анҷом расонида шавад.
32.	Баррасии масъалаи бекор кардани ҷавобгарии ҷиноятӣ барои таҳқир (118.60)	Таъсиси гурӯҳи корӣ ва омӯзиши масъалаи боздиди ҷавобгарии ҷиноятӣ барои таҳқир	2017-2020	ПГ, СО, ВА, ММҚ	Дар лаҳзаи гузаронидани таҳлил иҷро нашудааст Тағйиру иловаҳо ба Кодекси ҷиноятӣ ҚТ оид ба масъалаи мазкур ворид карда нашудаанд.
33.	Баррасии масъалаи ҳамроҳ шудан ба санадҳои зерин: 1) Конвенсияи байналмилалӣ дар бораи ҳимояи ҳамаи шахсон аз ғайбзании иҷборӣ; 2) Протоколи факултативӣ ба Конвенсияи зидди шиканча ва дигар намудҳои муносибат ва ҷазои бераҳмона, ғайриинсонӣ ва таҳқиркунандаи шаъну шараф; 3) Созишнома дар бораи имтиёзҳо ва масунияти Суди байналмилалӣ ҷиноятӣ; 4) Протоколи факултативии сеюм ба Конвенсия дар бораи ҳуқуқи	Омӯзиши масъалаи ҳамроҳшавӣ ба санадҳои мазкур ва таъсиси василаи миллии огоҳонӣ	2017-2020	ДИП, ВКХ, СО, ПГ, ВА, ВММША, КДАМ, ВҲИ	Дар марҳилаи омӯзиш қарор дорад Ба лоиҳаи Нақшаи миллии ҷорабиниҳо оид ба иҷрои тавсияҳои Кумитаи зидди шиканчаи СММ барои солҳои 2018-2022 банд дар бораи баррасии имконияти батасвибрасонии Протоколи иловагӣ ба Конвенсияи зидди шиканча ва ҷорӣ намудани механизми миллии пешгирӣ ворид карда шудааст. Дар назди Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон гурӯҳи корӣ оид ба пешбурди Протоколи иловагӣ ба КЗШ ва гурӯҳи мониторинги ҷойҳои маҳрумӣ аз озодӣ таъсис дода шудааст. Ба стратегияи фаъолияти Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар ҚТ барои солҳои 2016-2020 афзалияти «озодӣ аз шиканча» ворид карда шудааст ва ба сифати мақсади 1.2 мақсади «Ноил гардидан ба батасвибрасонии Протоколи иловагӣ ба Конвенсияи зидди шиканча» зикр гардидааст.

<p>кӯдак; 5) Конвенсияи №189 СБМ; 6) Протоколи факултативӣ ба Паймони байналмилалӣ дар бораи ҳуқуқҳои иктисодӣ, иҷтимоӣ ва фарҳангӣ (117.1- 117.14, 118.3- 118.9)</p>				
---	--	--	--	--

**ПРОМЕЖУТОЧНЫЙ АНАЛИЗ ВЫПОЛНЕНИЯ
РЕКОМЕНДАЦИЙ ГОСУДАРСТВ-ЧЛЕНОВ СОВЕТА ООН ПО ПРАВАМ ЧЕЛОВЕКА В РАМКАХ
ВТОРОГО ПЕРИОДА УНИВЕРСАЛЬНОГО ПЕРИОДИЧЕСКОГО ОБЗОРА
(2016-2017 ГОДЫ)**

Анализ проведен в рамках проекта «Содействие в подготовке промежуточного отчета в Совет ООН по правам человека в рамках УПО», реализуемого при финансовой поддержке Отделения Международной организации Институт «Открытое Общество» - Фонд содействия в Таджикистане

© Бюро по правам человека и соблюдению законности
Для бесплатного распространения
320 экземпляров

Душанбе

2019 г.

ББК 67.91

П-81

Настоящая публикация осуществлена в рамках проекта «Содействие в подготовке промежуточного отчета в Совет ООН по правам человека в рамках УПО» при финансовой поддержке Отделения Международной Организации Института «Открытое Общество» - Фонд Содействия в Таджикистане.

Точка зрения автора (авторов) и содержание этих материалов могут не совпадать с точкой зрения или мнением Отделения Международной Организации Института «Открытое Общество» - Фонд Содействия в Таджикистане.

Для бесплатного распространения

Выражаем благодарность следующим органам и организациям, которые внесли свой вклад в подготовку данного анализа:

Детскому Фонду ООН (UNICEF) в Таджикистане
Коалиции гражданского общества против пыток и безнаказанности Таджикистана
Коалиции общественных объединений «От равенства юридического к равенству фактическому»
Лиге женщин-инвалидов «Иштирок»
ОО «Ассоциация родителей детей с ограниченными возможностями» г. Душанбе
ОО «Бонувони Хатлон»
ОФ «Ваш выбор»
ОФ «Гражданская инициатива политики интернет»
ОО «Джахон»
ОО «Женщины-юристы за развитие»
ОО «Национальное объединение инвалидов Таджикистана»
ОО «Независимый центр по защите прав человека»
ОО «Офис гражданских свобод»
ОФ «Правовая инициатива»
ОО "Родители детей с проблемами в развитии" г. Худжанд
ОО «Сафои Конибодом»
ОО «Таджикистанская сеть женщин, живущих с ВИЧ»
ОО «Фемида»
ОО «Фонд Евразия Центральной Азии – Таджикистан»
ОО «Хома»
ОО «Центр по правам человека»
Региональному отделению УВКПЧ ООН для Центральной Азии
Сети общественных организаций по противодействию торговле людьми и защите прав мигрантов «Умед»
Союзу адвокатов РТ
Таджикской Ассоциации планирования семьи
Уполномоченному по правам ребенка в Республике Таджикистан
Филиалу ГОПА мБХ в РТ/PDV (Проект «Предотвращение домашнего насилия»)

И всем тем, кто внес вклад в подготовку анализа.

Список аббревиатур:

АБР	- Азиатский банк развития
АКН	- Агентство по контролю за наркотиками при Президенте РТ
АРВТ	- антиретровирусная терапия
ВС	- Верховный Суд
ВЭС	- Высший экономический суд
ВУЗ	- Высшее учебное заведения
ВИЧ	- вирус иммунодефицита человека
ГБАО	- Горно-Бадахшанская Автономная область
ГП	- Генеральная прокуратура
ГУИУН	- Главное управление исполнения уголовных наказаний
ИАП	- Исполнительный аппарат Президента
ИВС	- изолятор временного содержания
ИКТ	- информационно-коммуникационные технологии
ИППП	- инфекции, передающиеся половым путем
КДЖС	- Комитет по делам женщин при Правительстве РТ
КЛДЖ	- Конвенция по ликвидации дискриминации в отношении женщин
КЗ	- Конституционный закон
ЛЖВ	- люди, живущие с ВИЧ
МВД	- Министерство внутренних дел
МДИТ	- медико-демографическое исследование в Таджикистане
МИОГВ	- местные исполнительные органы государственной власти
МЗСЗН	- Министерство здравоохранения и социальной защиты населения
МИД	- Министерство иностранных дел
МТМЗН	- Министерство труда, миграции и занятости населения
МОН	- Министерство образования и науки

МЮ	- Министерство юстиции
МОМ	- Международная организация по миграции
МОТ	- Международная организация труда
НПО	- неправительственная организация
НФДТ	- наихудшие формы детского труда
ОБСЕ	- Организация по безопасности и сотрудничеству в Европе
ООН	- Организация Объединенных Наций
ОГО	- Организации гражданского общества
ОО	- общественная организация
ПРООН	- Программа развития ООН
РРП	- районы республиканского подчинения
РТ	- Республика Таджикистан
СМИ	- средства массовой информации
СПИД	- синдром приобретенного иммунодефицита
ТНУ	- Таджикский государственный университет
УПО	- Универсальный периодический обзор
УПЧ	- Уполномоченный по правам человека в Республике Таджикистан
ЮНФПА	- Фонд народонаселения ООН
ЮСАИД	- Агентство США по международному развитию

Введение

Рабочая группа по универсальному периодическому обзору, учрежденная в соответствии с резолюцией 5/1 Совета по правам человека, провела свою двадцать пятую сессию 2–13 мая 2016 года. Обзор по Таджикистану состоялся на девятом заседании 6 мая 2016 года.

В 2016 году Таджикистан прошел второй цикл обзора в рамках процедуры УПО в Совете ООН по правам человека. Со стороны государств-участников было дано 203 рекомендации, из которых Таджикистан принял 151 рекомендацию.

Национальный план действий по выполнению рекомендаций государств-членов Совета ООН по правам человека согласно процедуре Универсального периодического обзора (второй период) на 2017-2020 годы утвержден распоряжением Президента Республики Таджикистан от 7 июня 2017 года, №РП-901.

В декабре 2018 года со стороны правительственной Рабочей группы на круглом столе с участие государственных органов и институтов гражданского общества был презентован и обсужден Промежуточный отчет Республики Таджикистан о ходе реализации рекомендаций государств-членов Совета ООН по правам человека, принятых в рамках Универсального периодического обзора Республики Таджикистан (второй период).

Краткое резюме:

В план вошли 33 пункта, состоящих, в свою очередь, из 80-ти подпунктов.

Из пунктов Национального плана, выполнение которых было запланировано на 2017-2018 годы, выполнено 3 подпункта, не выполнено - 8, частично выполнено - 4.

Из подпунктов, сроки которых указаны, как «регулярное» выполнение, выполнено 9, частично выполняется – 6, еще не выполнено 2 подпункта.

Из подпунктов, срок выполнения которых указан «до решения задачи», не выполнено 3.

Из подпунктов, сроки выполнения которых запланированы на 2017-2020 гг, на стадии выполнения 10, частично выполняются - 11, находятся на стадии изучения - 3 и не выполняются на момент проведения анализа – 3.

Несколько рекомендаций, срок выполнения которых указан в 2020 году, не были рассмотрены в данном анализе.

Как показал анализ, со стороны ответственных государственных органов проведена и проводится значительная работа по выполнению рекомендаций государств-членов Совета ООН по правам человека в рамках процедуры Универсального периодического обзора, многие мероприятия проведены совместно с институтами гражданского общества Таджикистана при поддержке международных донорских организаций. Однако, не все запланированные мероприятия выполнены в срок, слабо налажена координация между ответственными исполнителями и, как результат, в выполнение вовлечены не все ответственные государственные структуры.

Выполненные рекомендации:

- 22 марта 2018 года подписана Конвенция о правах инвалидов.
- 20 декабря 2017 года утвержден план работ Уполномоченного по правам человека в РТ по реализации пункта 3 Нацплана действий по выполнению рекомендаций государств-членов Совета ООН по правам человека согласно процедуре УПО на 2017-2020 годы.
- Улучшен механизм проведения мониторингов со стороны мониторинговой группы при УПЧ в РТ.

Невыполненные рекомендации:

- Не проведен мониторинг реализации Закона РТ «О предотвращении насилия в семье» и Госпрограммы предотвращения насилия в семье (для проведения мониторинга Госпрограммы ведутся подготовительные работы).
- Не внесены поправки в Закон РТ «О государственных гарантиях равноправия мужчин и женщин и равных возможностей их реализации».
- Механизм применения законодательства РТ в части права на труд со стороны лиц с инвалидностью не разработан.
- Санкции за применение пыток в Уголовном кодексе РТ не усилены.
- Стратегия по реформе системы исполнения уголовных наказаний до 2025 года не принята (проект разработан, находится на согласовании в Исполнительном аппарате Президента РТ).
- Не проведено исследование по охвату девушек на среднее основное и среднее общее образование, а также выявление причин отстранения девушек от образования.
- Не приняты план и учебные программы для преподавателей учреждений заочной формы обучения
- Нормативные правовые акты по вопросу инклюзивного образования не приняты.

Выполнение / невыполнение рекомендаций

№	Наименование рекомендаций	Наименование мероприятий	Сроки исполнения	Исполнители	Результаты исполнения
1	2	3	4	5	7
1	Присоединение к Конвенции о правах инвалидов и его Факультативного протокола (115.1-115.8, 115.113, 118.1, 118.2, 118.7- 118.9)	1. Подписать Конвенцию о правах инвалидов	2017	МЗСЗН, УПЧ, другие министерства и ведомства	Выполнен Конвенция о правах инвалидов подписана 22 марта 2018 года.
2. Завершить подготовительные работы по ратификации Конвенции о правах инвалидов со стороны рабочей группы по изучению вопроса присоединения Республики Таджикистан к Конвенцию о правах инвалидов		до решения задачи	Рабочая группа	На стадии изучения Создана Рабочая группа по изучению возможности ратификации Конвенции о правах инвалидов. В стратегии деятельности института Уполномоченного по правам человека в РТ на 2016-2020 годы указана приоритетная цель по продвижению ратификации КПИ.	
3. Изучение вопроса ратификации Факультативного протокола к Конвенции о правах инвалидов		2020	МЗСЗН, УПЧ, другие министерства и ведомства		

2	Ратификация Второго факультативного протокола к Международному пакту о гражданских и политических правах (115.9-115.12, 115.46-115.57, 118.8, 118.9)	1. Завершение изучения вопроса ратификации Второго факультативного протокола к Международному пакту о гражданских и политических правах	до решения задачи	Рабочая группа	На стадии изучения Рабочей группой по изучению социально-правового аспекта возможности отмены смертной казни разработан план мероприятий, включающий изучение мировой практики и законодательства стран, отменивших смертную казнь, проведение социологического исследования с различными слоями общества, а также рассмотрение возможности ратификации Второго факультативного протокола к Пакту.
		2. Подготовка проекта соответствующих актов	до решения задачи	Министерства и ведомства	
3	Обеспечение соответствия деятельности Уполномоченного по правам человека в Республике Таджикистан с Парижскими принципами (115.17-115.22, 115.24)	1. Разработка и утверждение плана-мероприятия по выполнению рекомендаций Подкомитета ООН по аккредитации	2017	УПЧ, ИАП, МЮ, МИД, ОО	Выполнен Приказом Уполномоченного по правам человека от 19 октября 2017 года № 143 создана Рабочая группа по реализации пункта 3 Национального плана действий по выполнению рекомендаций государств-членов Совета ООН по правам человека согласно процедуре Универсального периодического обзора (УПО) (второй период) на 2017-2020 годы. Рабочая группа включает в себя представителей Аппарата Президента Республики Таджикистан, Уполномоченного по правам человека, Министерства иностранных дел и Министерства юстиции. 20 декабря 2017 года утвержден план работ Уполномоченного по правам человека в РТ по реализации пункта 3 Нацплана действий по выполнению рекомендаций государств-членов Совета ООН по правам человека согласно процедуре УПО на 2017-2020 годы.

		<p>2. Изучение законодательства других стран, регулирующих деятельность правозащитных институтов</p>	<p>2017-2020</p>	<p>УПЧ, ИАП, МЮ, МИД</p>	<p>Выполняется С 28 августа по 1 сентября 2017 года члены Рабочей и мониторинговой группы при УПЧ РТ посетили Республику Словению для изучения опыта работы правозащитного института в Словении и законодательства, регулирующего работу института.</p> <p>С 17 по 20 октября 2018 г. члены Рабочей и Мониторинговой групп при Уполномоченном по правам человека в РТ с целью обмена опытом и изучения законодательства посетили Республику Армения с целью изучения работы офиса Омбудсмана в Армении. Знакомство с опытом других стран проходило при поддержке международных донорских организаций.</p> <p>Представители офиса УПЧ в РТ участвовали в большом количестве мероприятий за пределами Таджикистана с целью изучения опыта и законодательства других стран.</p> <p>Со стороны УПЧ членам Рабочей группы при УПЧ РТ предложено изучить законодательство других стран, в частности, Финляндии, касающееся деятельности правозащитных институтов. Очередная встреча Рабочей группы запланирована на декабрь 2018 года.</p>
		<p>3. Совершенствование Закона Республики Таджикистан «Об Уполномоченном по правам человека в Республике Таджикистан»</p>	<p>2019-2020</p>	<p>УПЧ, ИАП, МЮ, МИД</p>	<p>На стадии изучения С привлечением национального эксперта подготовлена аналитическая записка с предложениями по внесению изменений и дополнений в законодательство РТ (в частности, в Закон РТ «Об уполномоченном по правам человека в Республике Таджикистан» в соответствии с рекомендациями Подкомитета по аккредитации национальных институтов по правам человека). Аналитическая записка направлена членам Рабочей группы при УПЧ РТ для изучения.</p>

		4. Обсуждение проекта Закона с расширенным участием представителей государственных и общественных структур	2020	УПЧ, ИАП, МЮ, МИД, ОО	
4	Принять меры по защите женщин и детей, а также других членов семьи от семейного насилия, предотвращение насилия в семье (115.29, 115.37, 115.63-115.69, 115.86, 118.22, 118.27, 118.31)	1. Проведение разъяснительных работ среди населения по положениям Закона Республики Таджикистан «О предотвращении насилия в семье» и Государственной программы предотвращения насилия в семье в Республике Таджикистан на 2014-2023 годы	2017-2020	КДЖС, МВД, КДР, КМСТ, КТР, МИОГВ, ОО	<p>Выполняется</p> <p>Комитет по делам женщин и семьи при Правительстве РТ регулярно проводит различные мероприятия, направленные на предотвращение насилия в семье: совместные с организациями гражданского общества акции «16 дней против насилия в семье», встречи со студентами, с населением и др.</p> <p>22 сентября 2017 года постановлением Консультативного совета Комитета по делам женщин и семьи при Правительстве РТ была утверждена Коммуникативная стратегия по изменению поведения в отношении насилия в семье на 2018-2022 года.</p> <p>Генеральная прокуратура организовала и провела разъяснительные работы в учебных заведениях и других учреждениях по уходу за детьми. В целях выполнения требований Закона РТ «О предотвращении насилия в семье» и Государственной программы по предотвращению насилия в семье на 2014-2023, сотрудники прокуратуры в первой половине 2018 года провели 1490 встреч и обсуждений, 199 выступлений, 193 круглых столов в городах и районах республики, помимо этого было проведено 149 телевизионных выступлений, 231 радио выступлений и 272 публикации в прессе.</p> <p>ОО "Женщины-юристы за развитие" провела в 2018 году Олимпиаду для IT – специалистов (Хакатон) по предотвращению насилия в отношении женщин и разработала приложение для мобильных телефонов при поддержке Посольства США. Линк на приложение: https://play.google.com/store/apps/details?id=tj.domestic.violence</p>

		<p>2. Координирование деятельности центров поддержки, центров или отделений медико-социальной реабилитации потерпевших</p>	<p>2017-2020</p>	<p>КДЖС, МВД, МЗСЗН, МИОГВ, ОО</p>	<p>Выполняется частично На момент проведения анализа не разработано положение о центрах поддержки.</p> <p>Наблюдается недостаток координации между государственными органами по предупреждению насилия в семье (МВД, МЗСЗН, МОН, КДЖС, местные органы власти, и др).³⁵</p> <p>При исполнительном органе государственной власти г. Душанбе функционирует «Центр самопознания женщин», который полностью финансируется из бюджета ИОГВ г. Душанбе.</p> <p>В 2017-2018 годах при содействии Филиала ГОПА мбХ в РТ/PDV было создано 25 межведомственных рабочих групп в Хатлонской области, в задачи которых входит координация услуг всех провайдеров в сфере оказания помощи жертвам насилия и перенаправление жертв.</p> <p>Несколько комнат для жертв насилия, которые были открыты при поддержке международных доноров, в настоящее время финансируется Правительством РТ при содействии Филиала ГОПА мбХ в РТ/PDV. Все остальные кризисные центры для жертв насилия, в основном, финансируются международными донорами в рамках проектов общественных организаций.</p> <p>КДЖС с привлечением специалистов Государственных учреждений «Центр развития здорового образа жизни» и «Центр репродуктивного здоровья» при Министерстве здравоохранения и социальной защиты населения РТ провел совместные семинары для 150 сотрудников торгового центра «Садбарг» на тему «Инфекционные заболевания и предотвращение насилия в семье».</p>
--	--	--	------------------	------------------------------------	--

³⁵ Источник: Основные положения третьего альтернативного доклада общественных объединений Таджикистана по реализации Конвенции о ликвидации всех форм дискриминации в отношении женщин, Коалиция «От равенства юридического – к равенству фактическому», декабрь 2017 г.

				<p>В мае 2018 г. в г. Левакент Хатлонской области органом местной исполнительной власти города при содействии Филиала ГОПА мБХ в РТ/PDV учреждена комната по работе с агрессорами.</p> <p>Однако, координация между центрами поддержки все еще остается слабой.</p> <p>Многие женщины, подвергшиеся насилию в семье, не знают об этих центрах.</p> <p>Женщины и девушки с инвалидностью практически не имеют информации о центрах поддержки и не знают, к кому можно обратиться в случае насилия в семье.³⁶</p>
	3. Мониторинг реализации Закона Республики Таджикистан «О предотвращении насилия в семье» и Государственной программы предотвращения насилия в семье в Республике Таджикистан	2018	КДЖС, МВД, ОО	<p>Не выполнен</p> <p>На момент проведения анализа мониторинг реализации Закона РТ «О предупреждении насилия в семье» и Госпрограммы предотвращения насилия в семье не проведен.</p> <p>Согласно информации, озвученной КДЖС, начаты подготовительные работы к мониторингу Закона и госпрограммы.</p> <p>Со стороны КДЖС с конца августа 2018 года совместно с Филиалом ГОПА мБХ в РТ/PDV с привлечением независимого гендерного эксперта ведется подготовка к началу мониторинга реализации (разрабатываются анкеты и опросники).</p>
	4. Совершенствование механизма перенаправления и документирования случаев насилия в семье	2017-2018	МВД, ГП, ВС, МЗСЗН, КДЖС	<p>Выполнен частично</p> <p>Принимаются определенные меры в данном направлении, однако, механизм перенаправления жертв на республиканском уровне не разработан.</p> <p>В ноябре 2018 года при Комитете по делам женщин и семьи при Правительстве РТ при поддержке представительства Евросоюза открылись Ресурсный центр по поддержке жертв домашнего насилия и новая горячая линия для жертв насилия (бесплатный короткий номер 1313).</p>

³⁶ Источник: ОО «Сафои Конибодом»

				<p>Ресурсный центр открыт в рамках проекта «Совершенствование системы отчетности и урегулирования гендерного насилия в Таджикистане» при поддержке Комитета по делам женщин и семьи и при финансировании Фонда Евразия Центральной Азии – Таджикистан.³⁷ В Ресурсном центре внедрено электронное приложение для своевременного и легкого сбора информации, получения единой статистики и переработки информации. Также запущена база данных, где собирается и анализируется подробная информация о случаях насилия в семье.</p> <p>В рамках данного проекта были проведены тренинги для общественных лидеров, государственных служащих и сотрудников милиции на местном уровне по механизму реализации Закона РТ «О предотвращении насилия в семье» и в 9 районах/городах со стороны председателей районов/городов приняты инструкции по взаимодействию субъектов по предупреждению и реагированию на случаи насилия в семье. Инструкции утверждены местными представительными органами государственной власти. В рамках проекта в 15 районах и городах РТ были проведены обучающие тренинги для сотрудников милиции по применению утвержденной Инструкции, системы отчетности, а также применения защитного предписания со стороны участковых инспекторов. Для 30 курсанток Академии МВД РТ был проведен 2-хдневный тренинг на тему «Международные и национальные стандарты по правам человека и вопросам предотвращения насилия в семье».</p>
	5. Повышение квалификации сотрудников правоохранительных органов и сферы здравоохранения в направлении предотвращения	регулярно	ГП, ВС, ИГУ, АГС, МЗСЗН, МВД, КДЖС	<p>Выполняется частично</p> <p>В Академии МВД введен отдельный предмет «Предупреждение насилия в семье» - 36 академических часов, по итогам которого курсанты Академии сдают экзамены.</p> <p>В г. Душанбе и пилотных районах Хатлонской области проводились тренинги для сотрудников здравоохранения и социальной защиты населения, обучено 272 социальных</p>

³⁷ www.ef-ca.tj

		насилия в семье			<p>работника.</p> <p>Таджикской Ассоциацией Планирования Семьи в сотрудничестве с МЗСЗН и КДЖС, при финансовой поддержке Фонда Народонаселения ООН (UNFPA) проведен ряд мероприятий по повышению осведомленности специалистов и населения по вопросам насилия в семье: организованы туры по обмену опыта между специалистами МЗСЗН, КДЖС, МВД и Генеральной Прокуратуры по вопросам межведомственного реагирования на домашнее насилие; 65 специалистов из числа сотрудников МЗСЗН, КДЖС, МВД и ОГО прошли обучающий семинар по межведомственному реагированию на гендерное насилие; 45 специалистов из числа сотрудников КДЖС прошли семинар по мультисекторальному сотрудничеству в области профилактики гендерного насилия; 47 специалистов из числа сотрудников КДЖС прошли семинар по вопросам гендерного равноправия в рамках рекомендаций международных органов; разработан и утвержден клинический протокол для жертв сексуального насилия; адаптировано и утверждено руководство - Стандартные операционные процедуры, часть межведомственного реагирования на гендерное насилие для сотрудников здравоохранения.</p> <p>Однако, обучение сотрудников здравоохранения и социальной защиты не носит регулярный характер.</p>
5	Усовершенствование уголовного законодательства в связи с предусмотрением уголовной ответственности за насилие в семье в качестве отдельного состава преступления	1. Подготовка проекта соответствующих нормативных правовых документов в связи с предусмотрением уголовной ответственности за насилие в семье в качестве отдельного состава	до решения задачи	Рабочая группа, ГП, ВС, МВД, МЗСЗН, КДЖС	<p>На момент проведения анализа не выполнен</p> <p>Распоряжением Президента Республики Таджикистан от 26 февраля 2016 года создана рабочая группа по разработке проекта Уголовного Кодекса РТ в новой редакции.</p> <p>На момент проведения анализа насилие в семье, как отдельный вид преступления, не криминализовано и не включено в Уголовный кодекс РТ.</p> <p>Рабочей группой изучается вопрос о включении домашнего насилия в Уголовный кодекс РТ, как отдельного вида уголовного преступления.</p>

	(118.28-118.32)	2. Организация изучения проектов нормативных правовых актов, разработанных в данном направлении, с привлечением учёных сферы правоведения и гражданского общества			
6	Принятие мер по упрочению гендерной политики и защиты прав женщин (115.30, 115.36, 115.39- 115.44, 118.22)	1. Организация информационно-просветительских мероприятий по гендерному равенству и устранению гендерных шаблонов во всех слоях общества	регулярно	КДЖС, КТР, МОН, Академия образования, КДР, ОО	<p>Выполняется</p> <p>С целью реализации Государственной программы по предотвращению насилия в семье в Республике Таджикистан на 2014 – 2023 гг. в 2018 году государственными органами совместно с общественными организациями проведено свыше 38 семинаров, 6 общественных обсуждений, и более 200 разъяснительных работ среди населения.</p> <p>Совместно с общественной организации "Бовари ба фардо" было проведено 9 встреч «Эдвокаси» в махаллях и городских школах города Душанбе по ликвидации гендерных стереотипов и вопросам предотвращения насилия в отношении женщин и девочек, препятствий в образовании девочек.</p> <p>Однако, на данные мероприятия привлекается мало женщин и девушек с инвалидностью, хотя они подвержены множественной дискриминации (по признаку пола и по признаку инвалидности).</p> <p>Для привлечения женщин на государственную службу 19 апреля 2017 был принят указ Президента “О внесении изменений и дополнений в указ Президента Республики Таджикистан от 10 марта 2016 года, №647” года. В соответствии с данным указом в Положение о порядке проведения конкурса на замещение вакантных административных должностей государственной службы для женщин при первом их назначении на государственную службу прибавляется три дополнительных балла.</p> <p>Таджикистан включил в качестве приоритета пункт об усилении</p>

				политического участия женщин в Национальную стратегию развития до 2030 года, в Среднесрочную программу развития до 2020 года и в Государственную программу «Об образовании, найме и назначении на руководящие должности Республики Таджикистан одаренных женщин и девушек» на 2017-2022 г.г. Эти приоритеты, в основном, направлены на увеличение числа женщин на государственной службе.
	2. Совершенствование Закона Республики Таджикистан «О государственных гарантиях равноправия мужчин и женщин и равных возможностей их реализации» и другого законодательства отрасли	2017-2018	КДЖС, МЮ, НЦЗ, ОО	<p>Не выполнен</p> <p>На момент проведения анализа изменения и дополнения в Закон РТ «О государственных гарантиях равноправия мужчин и женщин и равных возможностей их реализации» не внесены, однако, принимаются меры по совершенствованию законодательства.</p> <p>Указом Президента в 2017 г. создана рабочая группа по усовершенствованию законодательства по гендерным вопросам. Данная группа была разделена на три подгруппы:</p> <ul style="list-style-type: none"> - по усовершенствованию законодательства в вопросах преодоления гендерных стереотипов, возглавляемую КДЖС РТ; - по усовершенствованию законодательства в вопросах прав женщин, возглавляемую МЮ РТ; - по усовершенствованию законодательства в вопросах предотвращения насилия в семье, возглавляемую ГП РТ. <p>В декабре 2018 года КДЖС презентовал результаты мониторинга реализации Закона РТ «О государственных гарантиях равноправия мужчин и женщин и равных возможностей их реализации». Мониторинг был проведен с привлечением независимого эксперта.</p>
	3. Проведение обучающих курсов и семинаров по гендерным вопросам сотрудникам	2018	КДЖС, ИГУ, ВС, другие министерства и ведомства, ОО	<p>Частично выполнен</p> <p>В институте повышения квалификации государственных служащих проводятся спецкурсы по гендерным вопросам, однако, они не входят в обязательную учебную программу повышения квалификации, указанные курсы проходят</p>

		министерств и ведомств, местных исполнительных органов государственной власти			ограниченное число госслужащих, первые лица министерств, как правило, не являются слушателями данных спецкурсов ³⁸ . Согласно мониторингу реализации Закона РТ «О государственных гарантиях равноправия мужчин и женщин и равных возможностей их реализации», результаты которого были обнародованы в декабре 2018 года, «Неясно, внедрены ли на постоянной основе гендерные курсы для государственных служащих на базе Института государственного управления и отраслевых институтов повышения квалификации (например, Института повышения квалификации работников прокуратуры или Учебного центра судей и так далее).
		4. Расширение и укрепление деятельности информационно-консультационных центров при КДЖС по оказанию правовой помощи по гендерным вопросам	регулярно	КДЖС, МИОГВ, ОО	<p>Не выполнен</p> <p>В Промежуточном отчете РТ о ходе реализации рекомендаций государств-членов Совета ООН по правам человека, принятых в рамках УПО (второй период) указано, что в РТ действуют информационно-консультативные центры при местных исполнительных органах государственной власти (110), кризисные центры для реабилитации женщин, подвергшихся насилию (18) при НПО.</p> <p>В РТ функционируют 33 кризисных центров и 3 их филиала. МЗСЗН РТ при родильных отделениях больниц ряда городов и районов республики организованы и функционируют кабинеты консультирования и оказания медицинской помощи жертвам домашнего насилия.</p> <p>В шестом периодическом докладе Таджикистана в Комитет по ликвидации всех форм дискриминации в отношении женщин (КЛДЖ), представленном в октябре 2017 года, указано аналогичное количество центров, что и в промежуточном отчете правительственной Рабочей группы в рамках выполнения Нацплана УПО.</p> <p>Следовательно, количество центров, согласно представленной информации, не увеличилось.</p> <p>«Большинство служб поддержки финансируется международными донорами. Большинство приютов находятся в</p>

³⁸ Третий альтернативный доклад общественных объединений Таджикистана по реализации Конвенции о ликвидации всех форм дискриминации в отношении женщин. 2018г.

					<p>ведении НПО. Закон «О предупреждении домашнего насилия» не предусматривает государственное финансирование убежищ для жертв домашнего насилия. Количество функционирующих кризисных центров и приютов является недостаточным, учитывая широкую распространенность домашнего насилия в Таджикистане, а также отсутствие временного жилья и приютов».³⁹</p>
7	<p>Активизация усилий по обеспечению условий труда для женщин, молодежи и лиц с инвалидностью (115.31, 115.40, 115.43, 115.44, 115.91)</p>	<p>1. Анализ нормативных правовых актов Республики Таджикистан по труду в целях их усовершенствования в направлении устранения ограничений в использовании права на труд</p>	<p>2018 – 2020</p>	<p>МТМЗН, МЗСЗН, ГП, ВС, УПЧ, МЮ</p>	<p>Выполняется частично</p> <p>В октябре 2017 года принята Государственная программа содействия занятости населения Республики Таджикистан на 2018 - 2019 годы.⁴⁰ Программа содержит отдельные параграфы по содействию занятости женщин и молодежи, однако, не содержит нормы о содействии занятости лиц с инвалидностью.</p> <p>В Национальной программе реабилитации инвалидов на 2017-2020 годы и в плане действий в программе содержатся положения о содействии трудоустройству лиц с инвалидностью.</p> <p>Согласно постановлению Правительства РТ от 29 октября 2017 года, № 458 утверждены Общие требования, предъявляемые к профессиональной подготовке, переподготовке, повышению квалификации и практическому обучению работников в государственных организациях, согласно которым «Инвалиды, выпускники общеобразовательных учреждений, граждане, освобожденные из учреждений исполнения уголовного наказания или принудительного лечения, а также граждане, впервые устраивающиеся на работу и не имеющие достаточной квалификации, граждане, проходившие воинскую службу и уволенные в запас, обладают преимущественным правом на профессиональную подготовку, переподготовку, повышение квалификации и практическое обучение».</p>

³⁹ Источник: <http://notabene.tj/Doc/Kaz/compl/RU-Domestic-violence-in-Taj-March-2017.pdf>

⁴⁰ утверждена постановлением Правительства Республики Таджикистан от 26 октября 2017 года, № 499.

				Министерством труда, миграции и занятости населения РТ разработан проект Целевой среднесрочной программы содействия занятости лиц с ограниченными возможностями здоровья и формирование групп самопомощи на 2019-2021 годы». В настоящее время Проект находится на стадии обсуждения.
	2. Контроль применения нормативных правовых актов по труду по данному вопросу	2017-2020	МТМЗН, ГП	<p>Выполняется частично</p> <p>В 2018 году была проверена деятельность 1741 хозяйствующего субъекта Республики Таджикистан, из них 1280 плановых проверок, 394 внеплановых, 32 повторных и 35 дополнительных проверок.</p> <p>В результате вышеуказанных проверок выявлено: 6178 случаев нарушения законодательства, в том числе, 4919 случаев по вопросам труда, 847 - по безопасности труда и соблюдения стандартов, 129 по вопросам миграции и 283 случая по вопросам занятости.</p> <p>От общего их количества 2722 относятся к организациям. Выявлено 22 случая использования детского труда.</p> <p>В представленной статистике не указана статистика по доступу к труду женщин, молодежи и лиц с инвалидностью (ЛсИ), а также соблюдению их прав на рабочем месте.</p> <p>Также в представленной статистике не имеется информации об использовании квот для ЛсИ для их трудоустройства и разумном приспособлении рабочих мест для нужд ЛсИ.</p>
	3. Разработка механизма применения законодательства Республики Таджикистан в части права на труд со стороны лиц с инвалидностью	2018	МТМЗН, ГП, МЗСЗН, НК	<p>Не выполнен</p> <p>На момент проведения анализа механизм не разработан. Система квотирования рабочих мест для лиц с инвалидностью в РТ развита крайне слабо и нуждается в усовершенствовании.</p>

8	Активизация усилий по борьбе с пытками (115.58-115.62, 118.25, 118.26)	1. Усиление ответственности за применение пыток	2017-2018	МЮ, ВС, ГП, УПЧ	На момент проведения анализа не выполнен Данный вопрос находится на изучении Рабочей группы по разработке проекта Уголовного Кодекса РТ в новой редакции. На момент проведения анализа санкции за применение пыток в Уголовном кодексе РТ не усилены.
		2. Повышение правового просвещения населения сотрудниками государственных органов	регулярно	ГП, МЮ, ВС, МВД, МОН, МТМЗН, ГКНБ, АКН, АФКБК, УПЧ	Выполняется частично Как правило, информирование населения инициируется и осуществляется со стороны гражданского общества. В различные мероприятия по информированию привлекаются представители государственных органов. Так, активную деятельность по информированию населения в сфере противодействия пыткам ведет Коалиция гражданского общества против пыток и безнаказанности в Таджикистане. В июне 2017 года Коалиция гражданского общества против пыток и безнаказанности в Таджикистане провела акцию «Я против пыток сегодня, завтра, всегда!», посвященную Международному дню поддержки жертв пыток. На больших уличных мониторах в столице – у гостиницы «Таджикистан», ТВ «Сафина» и памятника Исмоили Сомони прокручивался ролик с выдержкой из обращения Президента РТ Эмомали Рахмона к правоохранительным органам о недопустимости применения пыток. ⁴¹ В съемке ролика приняла участие Уполномоченный по правам ребенка в РТ. 4 мая 2018 года Коалицией против пыток Таджикистана была организована онлайн-трансляция интерактивного диалога правительства Таджикистана в Комитете ООН против пыток о выполнении обязательств по реализации Конвенции против пыток и жестокого бесчеловечного и унижающего достоинство обращений. В мероприятии приняли участие более 50 представителей судебных, правоохранительных и государственных органов, представители международных организаций и посольств, представители гражданского

⁴¹ Источник: <http://notorturetj.org/news/v-tadzhikistane-prohodit-akciya-ya-protiv-pytok-segodnya-zavtra-vsegda>

				<p>общества и средств массовой информации из города Душанбе и других регионов Таджикистана.⁴²</p> <p>В честь 70-летия принятия Всеобщей декларации прав человека Коалиция против пыток Таджикистана провела акцию, в рамках которой в 12-ти районах Душанбе были размещены баннеры на таджикском языке с текстом статей Всеобщей декларации прав человека и по два комментария к каждой из них – государственного служащего и правозащитника.⁴³ Цитаты были предоставлены от представителей следующих госорганов: исполнительного органа государственной власти г. Душанбе, МВД, Генеральной прокуратуры, Верховного Суда, Министерства образования и науки, Министерства труда, миграции и занятости населения, Комитета по делам женщин и семьи при Правительстве РТ и др. В Акции также приняло участие радио «Точикистон».</p>
	3. Усовершенствование программ профессиональной подготовки сотрудников соответствующих государственных органов по вопросам свободы от пыток, в том числе по положениям Стамбульского протокола	2017-2019	УПЧ, ВС, ГП, МЮ, МВД, МОН, МЗСЗН, ГКНБ, АКН, АФКБК	<p>Выполняется частично</p> <p>Институты повышения квалификации сотрудников правоохранительных органов периодически проводят семинары и тренинги для сотрудников правоохранительных органов по вопросам свободы от пыток. Как правило, такие мероприятия проводятся совместно с общественными организациями Таджикистана при поддержке донорских организаций. Постоянно действующих программ профессиональной подготовки в данной сфере не имеется.</p> <p>По информации, представленной Генеральной прокуратурой, в ежегодный план работы Института по изучению вопросов законности, правопорядка, предотвращения преступности и повышения квалификации (далее–Институт повышения квалификации) сотрудников органов прокуратуры РТ включаются тренинги по свободе от пыток. В целом, в 2018 году было проведено 150 таких мероприятий.</p>

⁴² <http://notorturetj.org/news/media-gruppa-yanvar-iyun-2018-akciya-nagrazhdeniya-videorolik>

⁴³ <http://notorturetj.org/news/bannery-pravovye-konsultacii-kalendari-akciya-koaliciya-protiv-pytok-provela-ryad-meropriyatij>

				<p>В 2017 году ОО «Центр по правам человека» совместно с МЗСЗН РТ разработали учебное пособие с включением стандартов Стамбульского протокола кафедры криминалистики и судебной медицины юридического факультета ТНУ РТ. Разработан новый курс лекций по судебной медицине для студентов юридических ВУЗов с учетом стандартов Стамбульского протокола. Учебные пособия опубликованы и переданы кафедре ТНУ. Данная деятельность осуществлена в рамках проекта «Повышение уровня информированности судей и разработка лекционных занятий учебной программы для кафедры криминалистики и судебной медицины юридического факультета ТНУ РТ» при поддержке Института «Открытое общество» - Фонд содействия в Таджикистане.</p> <p>В 2017 году ОО «Центр по правам человека» в партнерстве с преподавателями ТНУ РТ был разработан комментарий к Кодексу исполнения уголовных наказаний РТ с включением международных стандартов. Комментарий был опубликован и передан в судебно- следственные органы, ГУИУН МЮ РТ и другие министерства и ведомства. Данная деятельность была поддержана МИД Финляндии и ПРООН.</p> <p>30 октября 2017 года приказом Министра МЗСЗН РТ была создана новая Рабочая группа по реализации Национального плана действий по выполнению рекомендаций государств-членов Совета ООН по правам человека согласно процедуре УПО на 2017-2020 годы в части реализации мероприятий по продвижению стандартов Стамбульского протокола в деятельности медицинских учреждений. В Рабочую группу также был включен представитель гражданского общества.</p> <p>1 мая 2018 года совместным Приказом Министерства юстиции РТ и МЗСЗН РТ № 40/402 был утвержден разработанный в 2015 году в партнерстве с ГУИУН МЮ РТ и МЗСЗН РТ при поддержке МИД Финляндии и ПРООН и экспертной поддержке ОО «Центр по правам человека» «Порядок организации медицинской помощи лицам, отбывающим наказание в местах</p>
--	--	--	--	---

				<p>лишения свободы и заключённым под стражу», предназначенный для внутреннего пользования медицинским персоналом в соответствии со стандартами Стамбульского протокола.</p> <p>В 2018 году со стороны Института повышения квалификации сотрудников органов прокуратуры РТ, в соответствии с планом работы, совместно с ОО «Центр по правам человека» при финансовой поддержке ИОО - Фонд Содействия в Таджикистане и Фондом Зигрид Раузинг Траст были проведены семинары на тему «Расследование и документирование пыток и других жестоких, бесчеловечных или унижающих достоинство видов обращения и наказания в соответствии со стандартами Стамбульского протокола». Тренингами были охвачены сотрудники органов прокуратуры Душанбе, Хатлонской и Согдийской областей.</p> <p>19 декабря 2018 г. Коалиция гражданского общества против пыток и безнаказанности в Таджикистане провела круглый стол по итогам завершения проекта «Разработка предварительной версии сборника внутренних положений психиатрической службы, и повышение потенциала сотрудников органа прокуратуры по документированию фактов пыток и других видов жестокого обращения согласно стандартам Стамбульского протокола», при поддержке Института «Открытое Общество» - Фонд Содействия в Таджикистане и Фонда Зигрид Раузинг Траст.</p> <p>В рамках проекта совместно с экспертами МЗСЗН РТ и экспертами международной организации «Врачи за права человека» был проведен анализ внутренних положений психиатрической службы и разработано новое положение в соответствии с национальным законодательством и стандартами Стамбульского протокола, который непосредственно направлен на необходимость оценки не только физических травм, но и нравственных и психологических страданий.⁴⁴</p>
--	--	--	--	---

⁴⁴ Источник: <http://notorturetj.org/news/v-dushanbe-sostoyalas-prezentaciya-rezultatov-analiza-normativno-pravovyh-aktov-0>

		4. Принятие мер по реализации невыполненных рекомендаций Спецдокладчика	2017-2019	ГП, ВС, МЮ, МВД, МОН, МЗСЗН, ГКНБ, АКН, АФКБК, УПЧ	Выполняется Управлением гарантий прав человека Исполнительного аппарата Президента РТ представлен на обсуждение проект Национального плана действий на 2018-2022 годы по реализации рекомендаций Комитета против пыток по результатам рассмотрения третьего периодического доклада Таджикистана о ходе выполнения Конвенции против пыток. Проект обсуждается с привлечением гражданского общества. В проект включен пункт о выполнении рекомендаций Спецдокладчика по вопросам пыток.
9	Осуществление государственной политики в сфере защиты прав детей (115.16, 115.27, 115.30)	Проведение разъяснительных работ среди родителей и детей по законодательству Республики Таджикистан	регулярно	МОН, МВД, ГП, МЮ, МИОГВ	Выполняется. Среди населения и в учебных заведениях страны со стороны государственных органов проводятся разъяснительные мероприятия. Однако, мероприятия, в основном, ограничены разъяснением Закона РТ «Об ответственности родителей за обучение и воспитание детей» и практически не охватывает законодательство, направленное на защиту прав ребенка. В сотрудничестве с МВД РТ были проведены разъяснительные работы среди несовершеннолетних, особенно, учащихся 10-11 классов для предотвращения нарушений. В городских и районных управлениях и отделах системы образования организован постоянно действующий штаб, который проводит регулярные встречи с родителями для усиления осведомленности. В учебных заведениях создаются группы по выполнению требований Закона РТ «Об ответственности родителей за обучение и воспитание детей». Во всех городах и районах РТ организованы встречи и дискуссии с участием председателей областей, городов и районов, с родительскими комитетами, коллективами преподавателей и представителями джамоатов в целях разъяснения и исполнения данного закона. Постановлением Правительства РТ от 29 июня 2017 года, №

					322 утверждена Программа реформирования системы правосудия в отношении детей на 2017-2021 годы и план действий к ней.
10	Предотвращение заключения ранних браков (115.70)	1. Совершенствование законодательства в связи с предотвращением заключения ранних браков	до решения задачи	ГП, МОН, КДЖС, рабочая группа	На момент проведения анализа не выполнен
		2. Усиление профилактических работ среди населения по предотвращению ранних браков и семейного просвещения	регулярно	ГП, ВС, МОН, МК, КДЖС, МВД, КТР, КМСТ, КДР, УПЧ, МИОГВ	Выполняется Подразделениями Службы профилактики правонарушений среди несовершеннолетних и молодёжи МВД Республики Таджикистан по республике в целях устранения стереотипов и отношений дискриминирующих женщин, повышения уровня осведомлённости о негативных последствиях ранних браков, а также во исполнение требований Закона Республики Таджикистан «Об ответственности родителей за обучение и воспитание детей» по республике в учреждениях системы среднего, профессионального и высшего образования было проведено более 11842 собраний, семинаров мероприятий просветительского и разъяснительного характера, выступлений по телевидению и радио, на государственных предприятиях, в трудовых коллективах и махаллях.
		3. Проявление инициативы по проведению выездного суда по уголовным делам данной категории	регулярно	ВС, ГП	
11	Предотвращение насилия в отношении детей (115.71, 115.75)	1. Усовершенствование законодательства по вопросу непосредственного запрета применения насилия в отношении детей	2018-2020	ГП, МОН, КДЖС	На момент проведения анализа не выполнен. Постановлением Правительства Республики Таджикистан от 25 января 2017 года, № 29 утверждено Положение о комиссиях по правам ребёнка, в функции комиссий входит принятие мер к обеспечению защиты ребенка от физического, сексуального, психологического и иных форм насилия, участие в организации

					<p>работы по выявлению жестокого обращения с ребенком.</p> <p>Однако, в законодательство страны не внесены поправки по данному вопросу.</p>
		2. Организация и проведение разъяснительных работ в образовательных учреждениях и других организациях содержания детей	регулярно	ГП, ВС, МЮ, УПЧ, МВД, МЗСЗН, МТМЗН, КДЖС, МИОГВ	<p>Выполняется частично.</p> <p>Разъяснительные работы ведутся и в общеобразовательных учреждениях и среди населения, однако, в основном, они направлены на профилактику правонарушений среди детей и подростков, а также на разъяснение Закона РТ «Об ответственности родителей за воспитание и обучение детей» и не охватывают законодательство, защищающее ребенка от жестокого обращения и насилия.</p> <p>В июле 2018 года Детский Фонд ООН (UNICEF) в Таджикистане в партнерстве с местными общественными организациями начал реализацию полугодового проекта «Содействие предотвращению насилия в отношении детей и подростков в пилотных общинах в Таджикистане». Проект охватывает 3 пилотных региона (Рудаки, Бободжон Гафуровский, г. Пенджикент) и реализуется при содействии местных исполнительных органов государственной власти указанных районов. В рамках проекта 90 семей, а также учителя общеобразовательных школ будут обучены профилактике насилия в отношении детей и к изменению отношения к данному явлению.</p>
12	Борьба с наихудшими формами детского труда и запрет на принудительный труд (115.72-115.74)	1. Усиление контроля над использованием детского труда в рамках законодательства и искоренение наихудших форм детского труда, использование	2018 – 2020	МТМЗН, другие министерства и ведомства	<p>Выполняется.</p> <p>По данным Министерства труда, миграции и занятости населения в 2018 году в результате проведения проверки было обнаружено и ликвидировано 22 случая использования детского труда и приняты меры.</p> <p>В мае 2009 года при Министерстве труда, миграции и занятости населения РТ создан Сектор мониторинга детского труда. Приказом № 09- ХК от 25 января 2017 года сектор мониторинга</p>

		<p>принудительного труда</p>		<p>детского труда передан Агентству труда и занятости населения РТ.⁴⁵ Информация размещается на национальном веб-сайте www.no-childlabour.tj</p> <p>Сектор мониторинга находится в тесном сотрудничестве с Координационным советом по искоренению наихудших форм детского труда. 22 ноября 2018 года прошло очередное заседание Межведомственного координационного совета с участием 66 представителей министерств и ведомств, социальных партнеров и международных организаций.</p> <p>Постановлением Правительства РТ от 03.03.2017г. №110 внесены поправки в Постановление Правительства РТ «О Перечне работ, на которых запрещается применение труда работников, не достигших восемнадцатилетнего возраста, и предельно допустимые нормы нагрузок для них при подъеме и перемещении ими тяжестей вручную» (от 4 марта 2014 года № 169).</p> <p>В 2017-18 годах из использования детского труда было выведено 80 детей (43 девочки, 37 мальчиков), предотвращены попытки использования детского труда в отношении 120 детей (64 девочек, 56 мальчиков).</p> <p>В 2017 году Международной программой по искоренению детского труда (ИПЕК) и Группой технической поддержки по вопросам достойного труда и Бюро МОТ для стран Восточной Европы и Центральной Азии совместно с ключевыми государственными органами было разработано и опубликовано Руководство по организации и проведению мониторинга детского труда в Республике Таджикистан.</p> <p>Министерство труда, миграции и занятости населения РТ является основным партнером МОТ-ИПЕК со стороны правительства и вносит большой вклад в искоренение наихудших форм детского труда в РТ.</p>
--	--	------------------------------	--	--

⁴⁵ Источник: <http://no-childlabour.tj/ru/Joint%20efforts%20and%20IPEC/>

		2. Усовершенствование механизма использования детского труда в Таджикистане	регулярно	МТМЗН, ГП, другие министерства и ведомства	<p>Выполняется</p> <p>К 2018 году система мониторинга детского труда, являющаяся инструментом выявления и предотвращения наихудших форм детского труда (НФДТ) Международной Организации Труда (МОТ) совместно с правительством Таджикистана, расширилась и охватывает 12 районов: Душанбе, Исфару, Хорог, Куляб, Шугнан, Рошткалу, Истаравшан, Дангару, а также районы Айни, Восе, Рудаки и Бободжон Гафуровский район.</p> <p>В период 2017-2018 годы проходила реализация двухлетнего проекта под названием «Искоренение детского труда и торговли детьми в странах Центральной Азии: от обязательств к действиям», содействующего занятости молодежи в Таджикистане.</p>
		3. Организация и контроль полного исполнения постановления Правительства Республики Таджикистан от 31 октября 2014 года, №690	регулярно	МТМЗН, ГП, другие министерства и ведомства	<p>Для промежуточной оценки выполнения / невыполнения недостаточно информации</p> <p>В Промежуточном отчете Республики Таджикистан о ходе реализации рекомендаций государств-членов Совета ООН по правам человека, принятых в рамках УПО, по данному подпункту указано, что «ежегодно Комиссией по правам ребенка при Правительстве Республики Таджикистан представляется информация о ходе выполнения Постановления Правительства Республики Таджикистан «О национальной программе по искоренению наихудших форм детского труда в Республике Таджикистан на 2015-2020 годы». Однако, конкретные предпринятые меры не указаны.</p>
13	Борьба с торговлей людьми, в том числе детьми (115.76, 118.33, 118.34)	1. Принятие подзаконных актов по Закону Республики Таджикистан «О противодействии торговле людьми и оказании помощи жертвам торговли людьми»	регулярно	МВД, ГП, ВС, МЮ, МОН, ГКНБ	<p>На стадии исполнения.</p> <p>Постановлением Правительства РТ № 237 от 27.07.2016 года утвержден «Порядок осуществления мер в рамках механизма перенаправления жертв торговли людьми».</p> <p>Постановлением Правительства РТ от 8 июля 2017 года, №340 создана Межведомственная комиссия по противодействию торговле людьми (http://www.antitip.tj/ru/about.html).</p> <p>Разработан проект Национального плана действий по</p>

				противодействию торговле людьми на 2019-2021 гг, к обсуждению которого было привлечено гражданское общество.
	2. Мониторинг положения исполнения законодательства Республики Таджикистан по борьбе с торговлей людьми	регулярно	МВД, ВС, ГП, УПЧ	Не выполнен. По имеющимся данным, мониторинг не проводился
	3. Принятие мер по оказанию помощи жертвам торговли людьми	регулярно	МВД, МЮ, МЗСЗН, МОН, МФ	Выполняется частично По инициативе МВД РТ совместно со Службой связи при Правительстве РТ активизирован телефон доверия по противодействию торговле людьми (227-07-07) В стране действует Сеть общественных организаций "Умед", которая работает в области предотвращения торговли людьми и оказании поддержки уязвимым мигрантам и жертвам торговли людьми (ЖТЛ). Сеть состоит из 19 НПО городов и районов Таджикистана. Члены сети оказывают реабилитационную и реинтеграционную поддержку ЖТЛ. Сеть сотрудничает с миссией МОМ в Таджикистане, а также с МВД, прокуратурой, Агентством труда и занятости населения РТ и др. Межведомственная комиссия по противодействию торговле людьми также сотрудничает с Сетью. Однако, местные исполнительные органы власти и органы самоуправления не имеют достаточных бюджетных фондов для оказания помощи ЖТЛ. Межведомственная комиссия по противодействию торговле людьми должна формировать территориальные комиссии на местах, данная деятельность, на сегодняшний день, ведется слабо, так как механизм функционирования территориальных комиссий на местах и положение о работе комиссий не разработаны. С 2017 года Министерство здравоохранения и социальной защиты РТ выделяет финансирование общественной

					<p>организации «Фемида», получившей государственный социальный заказ на поддержку Центра дневного пребывания для оказания социальных услуг жертвам торговли людьми.</p> <p>При МЗСЗН РТ также функционирует убежище (приют) для жертв торговли людьми в г. Душанбе, услуги в котором также оказываются со стороны ОО «Фемида». В убежище оказывается реабилитационная помощь жертвам торговли людьми, жертвам домашнего насилия, брошенным женам трудовых мигрантов и уязвимым мигрантам (медицинская, правовая, психологическая, социальная).</p> <p>ОО «Фемида» в рамках Центрально-Азиатского проекта ЮСАИД/МОМ «Достоинство и право» (2015-2020 гг) оказывается реинтеграционная помощь по доходоприносящей деятельности (оборудованием) указанным категориям (кроме жертв домашнего насилия).</p>
14	Борьба с незаконным оборотом наркотических средств (115.77, 115.99, 115.100)	1. Организация профилактических работ по предотвращению наркомании	регулярно	АКН, ГП, ВС, МЮ, МВД, МОН, МК, КТР, КДЖС	<p>Выполняется.</p> <p>По инициативе Агентства по контролю за наркотиками при Президенте РТ были разработаны планы сотрудничества с Министерством труда, миграции и занятости населения РТ, Комитетом по делам женщин и семьи, Комитетом по делам молодежи, спорту и туризму, а также с органами исполнительной власти района Сино, Исмоили Сомони и Фирдавси города Душанбе. На основе этих планов сотрудники Агентства совместно с представителями соответствующих министерств, ведомств и органов исполнительной власти города Душанбе организовали и провели встречи и обсуждения для предотвращения распространения наркомании и торговли наркотиками среди населения из различных социальных категорий, в частности, среди подростков и молодежи, учащихся средних школ, в 32 средних школах столицы.</p> <p>За первое полугодие 2018 года, в целях пропаганды здорового образа жизни, сотрудники агентства совместно с представителями соответствующих министерств и ведомств провели 236 встреч и обсуждений, 29 семинаров, 24 круглых столов и 43 общественных и спортивных мероприятий по</p>

				<p>предотвращению наркомании среди разных слоев населения. Также посредством СМИ было проведено более 200 обращений, в том числе 101 по телевизионным и радиоканалам, было проведено 38 программ и докладов, была выпущена 61 статья и публикация в периодических изданиях, в результате проведенных мероприятий 77 информационных материалов было опубликовано на различных веб-ресурсах в Интернете.</p> <p>Приказом Директора Агентства 1 октября 2018 года в г. Хорог была откомандирована рабочая группа из числа сотрудников Центрального аппарата Агентства. Рабочая группа провела беседы и встречи с работниками сферы образования, здравоохранения, молодежи и спорта, Управления по делам женщин и семьи ГБАО, преподавателями и студентами Государственного университета Хорога, а также общественностью по предотвращению незаконного оборота наркотиков и профилактике наркомании в городе Хорог. Рабочей группой совместно с сотрудниками Управления Агентства по ГБАО 8 октября на Бадахшанском телевидении была записана передача «Сухбати руз» («Беседа дня») на тему пропаганды здорового образа жизни, профилактики наркомании и наркоситуации в РТ.</p> <p>22 октября 2018 года в здании Учебного центра Агентства начали свою работу специальные военно-служебные курсы для молодых сотрудников отделов и управлений Агентства при поддержке Руководителя Бюро Управления ООН по наркотикам и преступности в Таджикистане.</p> <p>Координационный совет по профилактике злоупотребления наркотиками утвердил План деятельности на 2018 год.⁴⁶</p>
	2. Усовершенствование законодательства в сфере борьбы с незаконным оборотом	до решения задачи	АКН, ВС, ГП, МЮ, ГКНБ, МВД	<p>На момент проведения анализа не выполнена</p> <p>В Закон РТ «О наркотических средствах, психотропных веществах и прекурсорах» изменения и дополнения внесены не были, однако, в мае 2017 года был принят Кодекс здравоохранения РТ, который содержит отдельную главу</p>

⁴⁶ Источник: www.akn.tj

		наркотических средств			<p>«Оказание медико-социальной помощи больным наркологическими заболеваниями». С принятием Кодекса утратил силу Закон РТ от 8 декабря 2003 года "О наркологической помощи".</p> <p>Постановлением Правительства РТ от 3 августа 2018 года №389 утверждено Соглашение государств-участников СНГ о порядке передачи образцов наркотических средств, психотропных веществ и их прекурсоров.</p> <p>Постановлением Правительства Республики Таджикистан от 28 апреля 2017 года №211 утверждена Отраслевая программа по реализации Национальной стратегии по борьбе с незаконным оборотом наркотиков в Республике Таджикистан на 2013-2020 годы (в редакции постановления Правительства РТ от 20.08.2018г.№433)</p>
15	Принятие мер по усилению независимости судебной власти (115.78-115.81, 118.35, 118.36, 118.67, 118.69)	1. Усовершенствование конституционного Закона Республики Таджикистан «О судах Республики Таджикистан» и других законов по вопросу независимости судебной власти	2017-2020	ВС, ВЭС, ГП, МЮ	<p>Выполняется</p> <p>За последние 2 года (в июле 2016 г. (после упразднения Совета Юстиции РТ) и в феврале 2018 г.) в Конституционный Закон РТ «О судах Республики Таджикистан» были внесены поправки, которые, в основном, касались компетенции Высшего экономического суда (ВЭС), экономического суда ГБАО, экономических судов областей и города Душанбе в части избрания и назначения судьи (ст.16), отзыва и освобождения судьи (ст. 18), и отставки судьи (ст. 19), а именно: судьи суда ГБАО, судов областей, города Душанбе, военных судов гарнизонов, судов городов и районов назначаются Президентом РТ по представлению Председателя Верховного Суда РТ, судьи Экономического суда ГБАО, экономических судов областей и города Душанбе назначаются Президентом Республики Таджикистан по представлению Председателя Высшего экономического Суда РТ.</p> <p>Согласно ст. 53 Председателю ВЭС РТ было предоставлено право возбуждать дисциплинарное дело в отношении судей ВЭС РТ, председателей Экономического суда ГБАО, экономических судов областей и города Душанбе, их заместителей и судей Экономического суда ГБАО, экономических судов областей и города Душанбе по</p>

				<p>основаниям, предусмотренным КЗ РТ «О судах Республики Таджикистан».</p> <p>Также в компетенцию всех судов городов и районов, которые рассматривают гражданские, семейные, уголовные дела и дела об административных правонарушениях, ходатайства и представления, отнесенные в соответствии законодательством РТ к их подсудности, предоставлено право контролировать исполнение принятых судебных актов.</p>
	2. Оценка реализации программ по судебно-правовой реформе и разработка новой программы	2017	ВС, ВЭС, ГП, МЮ	<p>Частично выполнена</p> <p>В 2017 году экспертной группой, состоящей из представителей академических кругов, института адвокатуры и общественных организаций при поддержке ПРООН в Таджикистане был проведен Анализ исполнения трех предыдущих государственных программ РТ в области судебно-правовой реформы.</p> <p>В настоящее время разрабатывается очередная Программа судебно-правовой реформы. Изначально предварительная версия программы была рассчитана на 2019-2023 гг., но в последующей версии установлены сроки - 2019-2021 годы. Органом, ответственным за разработку данной программы является Исполнительный Аппарат Президента РТ, а координирующей организацией - Министерство юстиции РТ. Данная рабочая группа создана на основании распоряжения руководителя ИАП РТ от 4 мая 2018 года. В рабочие группы включены специалисты следующих органов: Верховного суда РТ, Конституционного суда РТ, Высшего экономического суда РТ, Министерства юстиции РТ, Генеральной прокуратуры РТ, а также профессора Юридического факультета ТНУ РТ, которые впервые были включены в рабочие группы по разработке программы судебной правовой реформы. В рабочую группу не вошли представители гражданского общества и Союза адвокатов РТ, однако, представители гражданского общества направили письменные предложения и рекомендации для рабочей группы по разработке новой Программы судебно-правовой реформы.</p>

		<p>3. Усовершенствование материально-технического обеспечения, социальной защиты и других материальных гарантий судей</p>	<p>2017-2020</p>	<p>ВС, ВЭС, МЮ, МФ, МЭРТ, МИОГВ</p>	<p>Выполняется частично</p> <p>По статистике, приводимой экспертами, в республике свыше 400 судей, на 20000 населения - один судья.</p> <p>Как предусматривает законодательство, каждому судье, назначенному на эту должность в том или ином районе, должна выделяться служебная жилая площадь в течение 6 месяцев со дня его назначения (статья 131 ч.1 КЗ «О судах РТ»). Данное положение не всегда выполняется на практике и судьям приходится арендовать квартиру за свой счет.</p> <p>По статистике, приведенной в Промежуточном отчете РТ о ходе реализации рекомендаций государств-членов Совета ООН по правам человека, принятых в рамках УПО, в первом полугодии 2018 года судьям было выделено 14 квартир, из них, 8 судьям судов ГБАО.</p> <p>Если судья уходит в отпуск, то ему должны оплатить расходы на санаторное лечение, что тоже не всегда делается.</p> <p>В Душанбе, к примеру, зарплата судьи районного суда составляет от 1400 до 2000 сомони, что не соответствует статусу судьи.⁴⁷</p> <p>Как предусматривает действующий Конституционный Закон «О судах Республики Таджикистан» в случае смерти судьи в период работы, если она наступила вследствие телесных повреждений или иного физического воздействия на здоровье, полученных в связи с исполнением им служебных обязанностей - его наследникам выплачиваются страховые суммы в размере восьмимесячной заработной платы судьи (для сравнения – в прежнем КЗ «О судах РТ» от 2001 года до внесения поправок от 2012 года размер страховой выплаты в указанных случаях составлял 10-летнюю зарплату судьи).</p> <p>Сейчас страховая выплата в случае причинения судье в связи с исполнением им служебных обязанностей увечья или иного повреждения здоровью, исключающих дальнейшую возможность работать, выплачивается в размере шестимесячной заработной платы судьи (в прежнем КЗ «О судах РТ» до внесения поправок от 2012 года данная выплата</p>
--	--	---	------------------	-------------------------------------	--

⁴⁷ Источник: <http://hrc.tj/pravosudiya/232-vybor-dlya-sudi-malenkaya-zarplata-chestnoe-sudeystvo-ili.html>

				<p>составляла 5-летнюю зарплату судьи).</p> <p>В случае освобождения от должности или отзыва судьи (по состоянию здоровья или в связи со смертью) его семье выплачивается единовременное пособие в размере пятимесячной заработной платы судьи (в прежнем КЗ «О судах РТ» этот размер составлял годовую з/п судьи). При выходе на пенсию судьям выплачивается единовременное пособие в размере трехмесячной заработной платы.⁴⁸</p> <p>В области материально-технического обеспечения судов проводится ремонт отдельных зданий судов РТ, продолжается строительство новых зданий судов. Ряд судов был оснащен 220 современными компьютерами с подключением к интернету, на 100 компьютеров установлена централизованная правовая база «Адлия».</p> <p>Согласно Указу Президента РТ «О мерах по усилению уровня социальной защищённости населения и увеличению действующих должностных окладов государственных служащих, работников бюджетных учреждений, организаций, размеров пенсий и стипендий» от 14 августа 2018 года увеличены должностные оклады работников технического и обслуживающего персонала судебных органов, финансируемых за счет государственного бюджета, на 15 %.</p>
--	--	--	--	--

⁴⁸ Конституционный Закон РТ «О судах Республики Таджикистан» (статьи 131, 132)

16	Улучшение условий учреждений системы исполнения уголовного наказания, обеспечение правовых гарантий задержанных и заключенных (115.80, 115.82-115.84, 118.37)	1. Принятие Стратегии по реформе системы исполнения уголовных наказаний до 2025 года	2017-2018	МЮ, МФ, МЗСЗН, ГКНБ	<p>Не выполнена. На момент проведения анализа Стратегия не принята.</p> <p>По информации Министерства юстиции РТ разработан проект Стратегии Реформы системы исполнения уголовного наказания до 2025 года, который на основании Поручения Исполнительного аппарата Президента РТ проходит стадию доработки и согласования.</p> <p>В Концепции правовой политики РТ на 2018-2028 годы также уделяется внимание организации эффективной системы исполнения уголовного наказания и реальной социальной адаптации лиц, освобожденных из мест лишения свободы. В Концепции указана необходимость дальнейшего совершенствования пенитенциарной системы, процесса воспитания и исправления осужденных лиц в исправительных учреждениях, их социальной адаптации после освобождения из мест лишения свободы.</p>
		2. Усовершенствование механизма проведения мониторингов со стороны мониторинговой группы при УПЧ	2018	УПЧ, другие министерства и ведомства	<p>Выполняется</p> <p>Механизм проведения мониторингов улучшился на практике, однако, в положение мониторинговой группы изменения и дополнения внесены не были.</p> <p>В 2018 г. увеличено количество посещаемых учреждений и расширился охват учреждений (ИВС Агентства по контролю за наркотиками при Президенте РТ).</p> <p>Мониторинговая группа оснащена фотоаппаратами, ручными сканерами, измерителями влажности, температуры</p> <p>С 2019 г. планируется расширение состава (включение врачей) мониторинговой группы со стороны УПЧ.</p> <p>В 2018 году отдел Уполномоченного по правам ребенка начал проведение подобных мониторингов в детских учреждениях (проведено 10 мониторинговых визитов)</p>
17	Обеспечение свободы и независимости деятельности адвокатов (118.38-118.40)	Проведение мониторинга реализации Закона Республики Таджикистан «О адвокатуре и	2017-2019	МЮ, Союз адвокатов, ОО	На момент проведения анализа не выполнен.

		адвокатской деятельности» и анализ его соответствия международным стандартам			
18	Организация учебных мероприятий по правам человека и формирования культуры прав человека (115.85, 115.105, 115.109-115.111)	1. Проведение круглых столов с участием работников правоохранительных органов и образовательных учреждений	2017-2019	УПЧ, другие министерства и ведомства	<p>Выполняется</p> <p>В Стратегии деятельности УПЧ на 2016-2020 годы одним из приоритетных направлений деятельности на пять лет определено образование в области прав человека.</p> <p>В рамках реализации второй фазы Программы (2015-2018 гг) Межведомственным координационным советом разработаны 17 целевых программ для изучения предмета «Права человека», которые успешно используются в соответствующих министерствах и ведомствах. В 2017 году УПЧ перевёл на государственный язык и подготовил к изданию «Сборник пособий для предмета права человека» для 10-11 классов.</p> <p>В рамках выполнения второй фазы Программы образования в сфере прав человека на 2013-2020 годы создана «Школа прав человека» для подготовки тренеров по учебному предмету «Права человека» при поддержке ОБСЕ для преподавателей образовательных учреждений, центров повышения квалификации при министерствах и ведомствах.</p> <p>На базе «Школы прав человека» УПЧ РТ совместно с Офисом программ ОБСЕ в Душанбе 18-22 декабря 2017 года проведён образовательный тренинг с участием национальных и международных экспертов для 18 сотрудников соответствующих министерств и ведомств. Основной целью тренинга является подготовка тренеров для образовательных учреждений и повышения квалификации соответствующих министерств и ведомств для дальнейшего проведения ими целевых тренингов.</p> <p>Тренерами с участием наставников в июне-июле 2018 года были проведены тренинги для целевых групп в Институте повышения квалификации Министерства образования и науки РТ и в Центре обучения судей Верховного Суда РТ.</p> <p>Согласно Плану мероприятий по выполнению второй фазы (2015-2018 гг.) реализации Программы образования в сфере</p>

				<p>прав человека на 2013-2020 годы и в целях обеспечения большего доступа граждан к информации по правам человека на сайте УПЧ РТ www.ombudsman.tj создана и действует отдельная страница.</p> <p>Для студентов юридических и не юридических специальностей и учащихся 10-11 классов общеобразовательных учреждений разработаны руководства по преподаванию.⁴⁹</p> <p>Данная деятельность, в основном, выполняется аппаратом Уполномоченного по правам человека в РТ, как правило, другие министерства и ведомства вовлечены в данные мероприятия, как участники.</p>
	2. Проведение информационных мероприятий совместно со средствами массовой информации	2017-2020	УПЧ, другие министерства и ведомства	<p>Выполняется</p> <p>Руководство и сотрудники УПЧ в 2017 году 273 (в 2016 г. - 234) раз выступили в СМИ по различным вопросам прав человека, что способствовало повышению осведомленности населения.</p> <p>В соответствии с Планом выступлений руководства и сотрудников УПЧ было продолжено сотрудничество с Радио «Тоҷикистон», «Овози тоҷик», «Ховар», «Садои Душанбе» и ТВ «Джахоннамо».</p> <p>В 2017 году сотрудники УПЧ провели с населением 225 встреч и выездных юридических консультаций, в которых было охвачено 30 000 человек.⁵⁰</p> <p>С июля по август 2018 года офисом Уполномоченного по правам человека в РТ и ОО «Бюро по правам человека и соблюдению законности» при поддержке донорских организаций в ряде регионов Таджикистана: Файзабад, Лахш, Ашт, Дарваз, Ховалинг, Балджувон Дарваз и Хорог были проведены информационные сессии с участием представителей государственных органов.</p> <p>Информационные сессии были посвящены принятым Республикой Таджикистан в мае 2016 года рекомендациям в рамках Универсального периодического обзора (УПО),</p>

⁴⁹ Доклад Уполномоченного по правам человека в РТ за 2017 год

⁵⁰ <http://ombudsman.tj/rus/wp-content/uploads/2015/12/DOKLAD-UPCH-20171.pdf>

					необходимости ратификации Факультативного протокола к Конвенции ООН против пыток и создания в Республике Таджикистан Национального превентивного механизма (НПМ), а также 70-летию Всеобщей Декларации прав человека.
19	Принятие мер по большему привлечению общества в политическую жизнь, политический плюрализм, свобода ассоциации, деятельность политических партий и выражения (115.88- 115.90, 118.42-118.44, 118.50, 118.61-118.66, 118.68, 118.70)	1. Привлечение гражданского общества в обсуждение вопросов по правам человека	2017-2020	МЮ, КТР, УПЧ	<p>Выполняется частично</p> <p>Управление гарантий прав человека Исполнительного аппарата Президента РТ, аппарат Уполномоченного по правам человека в РТ активно привлекают гражданское общество РТ к обсуждению национальных докладов в договорные органы ООН, отчетности в Совет ООН по правам человека в рамках процедуры Универсального периодического обзора, стратегий, программ и планов действий по выполнению международных обязательств и правам человека. Министерство юстиции РТ также вовлекает представителей гражданского общества в обсуждение судебно-правовой реформы, а также проводит встречи с общественными организациями РТ по разъяснению принимаемых новшеств и поправок в законодательство об ОО. Представители гражданского общества Таджикистана вовлечены в различные рабочие группы по совершенствованию законодательства РТ.</p> <p>Однако, рекомендации и предложения гражданского общества не всегда принимаются во внимание и не отражаются в итоговых принимаемых документах.</p> <p>Гражданское общество не всегда привлекается к обсуждению отдельных важных вопросов, к примеру, о внесении поправок в законодательство РТ, в том числе, в Закон РТ «Об общественных объединениях».</p> <p>Процесс разработки нормативных правовых актов, в том числе, в области прав человека, не отвечает принципам открытости. Гражданское общество недостаточно вовлечено в процессы законотворчества и последующего обсуждения законопроектов. Законодательство страны предусматривает возможность, но не обязательства по опубликованию проектов нормативных правовых актов.</p>

		2. Разработка и принятия закона о деятельности общественных объединений	2019	Рабочая группа	<p>На стадии изучения Министерством юстиции РТ был проведен анализ Закона РТ «Об общественных объединениях», который показал, что действующий Закон соответствует требованиям международных актов, признанных РТ, и что в настоящее время нет необходимости в разработке и принятии Закона РТ «Об общественных объединениях» в новой редакции.⁵¹</p> <p>Однако, в действующий закон вносятся поправки. Так, верхняя палата Парламента РТ одобрила законопроект о внесении поправок в Закон Республики Таджикистан от 12.05.2007 года «Об общественных объединениях». Поправками предусмотрены следующие изменения и дополнения:</p> <p>1. В пятом пункте статьи 25 заменить знак точки на «;» пункт шестой, седьмой и восьмой дополнить нижеследующим текстом: «-ежегодно размещать на своем сайте финансовую отчетность, где будет указана подробная информация о доходах и расходах; -сохранять информацию о внутренних и международных переводах, в течение не менее пяти лет после завершения деловых отношений; -сохранять информацию о целях и задачах деятельности и спецификаций лиц, которые имеют право владеть, контролировать или управлять своей деятельностью, включая информацию об исполнителях, членах правления и попечителях, а также доверенных лицах и предоставляет их в регистрирующий орган;»</p> <p>2. Дополнить статью 34 часть 5 следующим содержанием: «5. Регистрирующий орган обязан выполнить требования Закона Республики Таджикистан «О противодействии легализации (отмыванию) доходов, полученных преступным путем, финансированию терроризма и финансированию распространению оружия массового поражения» и предоставляет сведения уполномоченному органу по противодействию легализации (отмыванию) доходов,</p>
--	--	---	------	----------------	--

⁵¹ Промежуточный отчет Республики Таджикистан о ходе реализации рекомендаций государств-членов Совета ООН по правам человека, принятых в рамках Универсального периодического обзора Республики Таджикистан (второй период), 2018 г.

					полученных преступным путем, финансированию терроризма и финансированию распространения оружия массового поражения, если есть сомнения или достаточные основания и подозрения в том, что общественное объединение является прикрытием для сбора денежных средств террористическими и экстремистскими организациями, а также в качестве канала финансирования терроризма и экстремизма с целью предотвращения мер по запрещению активов, сокрытию и вывоза средств, предназначенных в пользу террористов и экстремистов или террористических и экстремистских организаций». После подписания Президентом РТ и официального опубликования поправки вступят в силу.
20	Обеспечение свободы средств массовой информации, доступность информации (118.50-118.59, 118.65)	1. Усовершенствование законодательства по регулированию деятельности веб-сайтов	2017-2019	ГП, ВС, МЮ, МВД, ГКНБ, НЦЗ, СС, УПЧ	Частично выполнен 10 июля 2017 года постановлением Правительства РТ № 344 утверждены Единые правила для официальных сайтов министерств и ведомств, местных исполнительных органов государственной власти и органов самоуправления поселков и дехотов в сети интернет. Куратором по исполнению является Центр ИКТ аппарата Президента РТ, который направил письмо всем государственным органам по приведению в соответствие своих веб-сайтов. В августе 2018 года в статью 179(3) Уголовного кодекса РТ было внесено дополнение (№1538), согласно которому караются публичные призывы к совершению преступлений террористического характера и (или) публичное оправдание террористической деятельности, совершенные с использованием средств массовой информации или сети Интернет .
		2. Проведение анализа и усовершенствование законодательства в сфере средств массовой информации, выполнение разъяснительных работ	2017-2020	МК, ГП, ВС, МЮ, КТР, УПЧ	Частично выполнен Комитет по телевидению и радиовещанию при Правительстве РТ 26 сентября 2017 года принял решение (№47) о создании Рабочей группы для реализации Государственной Концепции в части развития цифрового вещания до 2025 года. В Рабочую группу также вошли представители гражданского общества. Комитет по телевидению и радиовещанию при Правительстве РТ 18.07.2018 года направил проект Государственной

					<p>Программы развития цифрового телевидения в РТ на 2019-2023 года в Исполнительный Аппарат с Президента РТ. В настоящее время проект программы направлен в Министерство юстиции РТ для предоставления оценки.</p> <p>В 2018 году экспертами ОБСЕ (в анализе участвовал эксперт ОО «Хома») по запросу парламента Таджикистана был проведен анализ законодательства в связи с пересмотром существующего законодательства и подготовкой правовой базы для перехода на цифровое вещание.</p> <p>Комитет по международным делам, общественным связям и информации Маджлиси намояндагон Таджикистана сообщил, что «Основываясь на анализе, проведенном экспертами ОБСЕ, комитет до конца этого (2018) года намерен разработать законопроект о внесении изменений и дополнений в законодательство о СМИ, который создаст хорошую правовую основу для перехода на цифровое вещание в соответствии со стандартами и принципами ОБСЕ».⁵²</p> <p>На момент проведения анализа был проведен анализ законодательства в сфере перехода на цифровое вещание.</p> <p>Также Рабочей группой рассматривалась необходимость принятия Информационного кодекса РТ.</p> <p>В законодательство, касающееся деятельности СМИ, не были внесены изменения и дополнения.</p>
21	Борьба с бедностью, повышение уровня жизни и благополучия населения (115.92-115.95, 115.116)	Принятие серьезных мер по осуществлению Программы среднесрочного развития Республики Таджикистан на 2016-2020 годы и Национальной стратегии развития Республики Таджикистан на период до 2030 года	2020	МЭРТ, другие министерства и ведомства	

⁵² Источник: <https://www.osce.org/ru/programme-office-in-dushanbe/400262>

22	Усовершенствование механизма реинтеграции трудовых мигрантов в национальную экономику (115.115)	Диверсификация процесса трудовой миграции (в том числе в страны дальнего зарубежья)	2020	МТМЗН, другие министерства и ведомства	
23	Обеспечение доступности населения к чистой питьевой воде (115.96, 115.97)	Продолжение работ по осуществлению Программы улучшения обеспечения населения Республики Таджикистан чистой питьевой водой на 2008 - 2020 годы	2020	ЖКХ, МЗСЗН, другие министерства и ведомства	
24	Принятие мер по борьбе со стигмой и дискриминацией лиц с туберкулезом, ВИЧ и психическими заболеваниями (115.45, 115.98)	1. Осуществление Национальной программы по противодействию эпидемии ВИЧ в Республике Таджикистан на период 2017-2020 годы и применение на практике принятых в этом направлении нормативных правовых актов	2017-2020	МЗСЗН	<p>Выполняется частично</p> <p>Принимаются меры в отношении лиц, имеющих ВИЧ и туберкулез, но в принимаемых документах не затрагиваются лица с психическими заболеваниями.</p> <p>Исследование МДИТ 2017⁵³ показывает, что в Таджикистане до сих пор существуют некоторые заблуждения о передаче ВИЧ. Например, 13% женщин в возрасте 15-49 лет сообщили, что ВИЧ может передаваться через укусы комаров. 9% респондентов говорят, что человек может заразиться через совместный прием пищи с носителем ВИЧ-инфекции. Это два наиболее распространенных заблуждения о ВИЧ в стране.</p> <p>Охват тестирования на ВИЧ немного улучшился с момента проведения 2012 МДИТ. Процент женщин, прошедших тестирование на ВИЧ и получивших свои результаты, увеличился с 13% в 2012 году до 19% в 2017 году. При этом, процент тех женщин, которые прошли тест на ВИЧ и получили свои результаты за последние 12 месяцев, увеличился с 5% до 9% в течение того же периода времени.</p> <p>В соответствии с решением по разработке плана оценки и</p>

⁵³ Доступно по ссылке: [http://stat.wv.tj/storage/TjDHS%202017%20KIR%2004Apr2018%20\(RUS\).pdf](http://stat.wv.tj/storage/TjDHS%202017%20KIR%2004Apr2018%20(RUS).pdf)

				<p>мониторинга программы и решением Национального координационного комитета по профилактике и борьбе с ВИЧ/СПИД, туберкулезом и малярией в РТ от 30 августа 2017 года № 40 были разработаны показатели, которые позволяют проанализировать качество выполнения мер и достигнутые результаты.</p> <p>Создана и действует Рабочая группа по разработке Национального плана по снижению дискриминации в отношении людей, живущих с ВИЧ-инфекцией.</p> <p>На базе центров СПИД и ЗОЖ функционируют Дружественные Кабинеты для уязвимых групп, где люди проходят бесплатное анонимное тестирование и консультирование на ВИЧ. На базе НПО тоже проводится тест на ВИЧ по методу тест на слюну среди уязвимых групп лиц и их партнеров.</p> <p>В рамках реализации Национальной программы по противодействию эпидемии вируса иммунодефицита человека в Республике Таджикистан на 2017-2020 годы 9 ноября 2017 года Распоряжением Министерства здравоохранения и социальной защиты РТ утверждена Инструкция по лабораторной диагностике инфекции вируса иммунодефицита человека в Республике Таджикистан.</p> <p>В редакции постановления Правительства РТ от 31.07.2018г. №363 в Положение о Национальном координационном комитете по борьбе с синдромом приобретенного иммунодефицита, туберкулезом и малярией в Республике Таджикистан были внесены некоторые изменения, в том числе, состав Национального совета был расширен с 22-х до 26-ти человек с дополнительным включением представителей общественных организаций.</p> <p>Несмотря на ряд принимаемых документов и действий, принимаются документы, дискриминирующие ЛЖВ.</p> <p>Согласно Постановлению Правительства РТ от 25.09.2018г. № 475 о Перечне заболеваний, которые не дают права лицам, болеющим ими, обучаться в образовательных медицинских учреждениях, ВИЧ-инфицированным лицам запрещается</p>
--	--	--	--	---

					обучаться в образовательных медицинских учреждениях.
		2. Рассмотрение вопроса разработки комплексного документа в сфере защиты психического здоровья с правозащитной позиции	2017-2020	МЗСЗН	На момент проведения анализа не выполнен
25	Улучшение качества медицинских услуг (115.101-115.103, 115.117)	1. Уменьшение уровня смертности матери и ребенка	регулярно	МЗСЗН	<p>Частично выполнен</p> <p>По данным медико-демографического исследования⁵⁴ 2017 года, всего 88% рождений происходят в медицинских учреждениях, следовательно, остается значительное число домашних рождений. В городской местности процентная доля рождений в медучреждениях немного больше, чем в сельской (94% до 87%, соответственно).</p> <p>Исследование 2017 МДИТ⁵⁵ указывает, что уровень смертности детей до 5 лет за последние 10-14 лет снизился с 51 смерти на 1000 живорождений за период 10-14 лет до исследования (2003-2007) до 33 смертей на 1000 живорождений за период 0-4 года предшествующих исследованию (2013-2017).</p> <p>Однако, если сравнивать периоды 2013-2017 гг и 2008-2012 гг., то по некоторым показателям ранняя детская смертность увеличилась. Так, показатель младенческой смерти (детей до года) увеличился на 4 случая, показатель общей детской смертности увеличился на 1 случай, показатель детской смертности детей до 5-ти лет остался на прежнем уровне – 33 случая на 1000 живорождений.⁵⁶</p> <p>Если сравнивать показатели за 2017 и 2018 годы, то коэффициент материнской смертности за 9 месяцев 2018 года составлял 25,4 на 100 000 родивших женщин (в 2017 – 24,6). Уровень материнской смертности незначительно увеличился по сравнению с 2017 годом на 0,8.</p>

⁵⁴ Доступно по ссылке: [http://stat.wv.tj/storage/TjDHS%202017%20KIR%2004Apr2018%20\(RUS\).pdf](http://stat.wv.tj/storage/TjDHS%202017%20KIR%2004Apr2018%20(RUS).pdf)

⁵⁵ Медико-демографическое исследование Таджикистана

⁵⁶ Доступно по ссылке: [http://stat.wv.tj/storage/TjDHS%202017%20KIR%2004Apr2018%20\(RUS\).pdf](http://stat.wv.tj/storage/TjDHS%202017%20KIR%2004Apr2018%20(RUS).pdf)

				<p>Уровень младенческой смерти на 100 000 детей (детей до 1 года) на 2017 год составлял 16,3, за 9 месяцев 2018 года составит 14,6 Уровень смертности детей до 1-го года уменьшен на 1,7.⁵⁷</p> <p>Значительная часть случаев материнской и неонатальной смертности происходит в течение 48 часов после родов. Следовательно, своевременный послеродовой осмотр (ПРО) как для матери, так и для ребенка имеет важное значение 92% женщин сообщили о том, что они прошли своевременный послеродовой осмотр в течение первых двух дней после родов. 8% женщин сообщили, что они не получали послеродовой осмотр в течение рекомендуемого периода (через два дня после родов).</p> <p>В целом, тенденции в области охраны здоровья матери значительно изменились между исследованиями 2012 и 2017 МДИТ. Процент женщин, получающих АНП (антенатальную помощь) у квалифицированного медицинского работника, увеличился с 79% в 2012 году до 92% в 2017 году. Доля женщин, чьи дети были рождены в медицинском учреждении, увеличилась с 77% в 2012 году до 88% в 2017 году. Доля женщин, чьи роды были приняты квалифицированным медработником, возросла с 86% до 95% за тот же период.</p>
	2. Обеспечение доступности лечения и предотвращение ВИЧ	регулярно	МЗСЗН	<p>Частично выполняется</p> <p>Антиретровирусная терапия (АРВТ) предоставляется ЛЖВ бесплатно. Однако, при получении лечения ЛЖВ «привязаны» к Центрам-СПИД по месту их прописки, что может приводить к ограничению доступа к лечению по месту фактического пребывания.</p> <p>ЛЖВ часто болеют такими оппортунистическими (сопутствующими) заболеваниями, как гепатит В и С.</p> <p>Министерством здравоохранения и социальной защиты РТ принят нормативный акт, в котором указан перечень заболеваний, лечение которых является бесплатным. Гепатит В и С в него не входит. Флюорография, которые ЛЖВ должны проходить каждые три месяца с целью профилактики туберкулеза, также платная.</p>

⁵⁷ Данные Министерства здравоохранения и социальной защиты населения РТ

				<p>Контрацептивы, тесты на ВИЧ и лекарства для АРВТ закупаются за счет донорских средств, что вызывает опасение в будущем, когда доноры уйдут из страны.⁵⁸</p> <p>Согласно МДИТ 2017⁵⁹, среди респондентов в возрасте 15-49 лет, значительная часть женщин (79%) никогда не сдавала тест на ВИЧ/СПИД. 19 % женщин когда-либо проходили тестирование и получали результаты своего последнего теста.</p>
	3. Повышение уровня осведомленности населения в сфере репродуктивного здоровья	регулярно	МЗСЗН	<p>Выполняется частично</p> <p>В рамках выполнения Плана реализации программы по сексуальному и репродуктивному здоровью (РЗ), здоровью матери, новорожденных, детей и подростков в рамках Национальной стратегии здоровья населения РТ на период 2016-2020 годы Таджикской Ассоциацией Планирования Семьи в сотрудничестве с МСЗН и КДЖС, при финансовой поддержке Фонда Народонаселения ООН (UNFPA) проведен ряд мероприятий по повышению осведомленности специалистов и населения: создана рабочая группа по пересмотру учебной программы факультета акушерства медицинского колледжа; переведен на таджикский язык учебник по планированию семьи для поставщиков услуг и преподавателей медицинского колледжа; разработан план мероприятий по готовности к чрезвычайным ситуациям (ЧС) в области РЗ; разработаны и растиражированы информационные материалы по планированию семьи; организованы ярмарки здоровья в отдаленных джамоатах Хатлонской, Согдийской областей и Раштской долины. Свыше 1000 женщин получили бесплатные услуги по РЗ; обучены 28 педагогов медицинских колледжей Хатлонской и Согдийской областей по эффективному антенатальному уходу; 40 врачей из числа акушер гинекологов и акушеров прошли обучение по эклампсии и преэклампсии, а также по предотвращению послеродовых кровотечений; проведены информационные кампании по профилактике рака шейки матки в районах Д. Расулов и Бохтар. Свыше 50000</p>

⁵⁸ Альтернативный тематический доклад о реализации Конвенции о ликвидации всех форм дискриминации в отношении женщин в отношении женщин, живущих с ВИЧ..., Таджикистанская сеть женщин, живущих с ВИЧ, 2018 г.

⁵⁹ Доступно по ссылке: [http://stat.wv.tj/storage/TjDHS%202017%20KIR%2004Apr2018%20\(RUS\).pdf](http://stat.wv.tj/storage/TjDHS%202017%20KIR%2004Apr2018%20(RUS).pdf)

				<p>женщин районов Д. Расулов и Бохтар прошли скрининг рака шейки матки; проведены кампании по РЗ в отдаленных районах Хатлонской и Согдийской областей. Свыше 1000 женщин получили бесплатные услуги по планированию семьи, включая контрацептивные средства и консультации; поведен семинар для 22-х врачей-онкологов по улучшению системы регистрации и перенаправления; 25 врачей прошли тренинг по улучшению качества услуг на уровне родильных домов; обучены 56 преподавателей медицинского колледжа Хатлонской, Согдийской областей, РРП и г. Душанбе; организован тренинг по логистике контрацептивных средств для директоров центров РЗ Согдийской области; 40 специалистов медицинской статистики прошли обучающие семинары по улучшению качества сбора данных и проведены другие мероприятия.</p> <p>В Таджикистане и Кыргызстане неудовлетворенную потребность в противозачаточных средствах испытывает практически каждая пятая женщина, что частично обусловлено ограниченностью услуг в области планирования семьи (особенно в сельских районах), узким спектром вариантов контрацепции, высокой стоимостью и ограниченной возможностью принимать решения об использовании противозачаточных средств.⁶⁰</p> <p>Результаты медико-демографического исследования⁶¹, проведенного в 2017 г, свидетельствуют, что с 2012 года процент замужних женщин, использующих современную контрацепцию, практически не изменился, а общая потребность в планировании семьи среди замужних женщин все еще остается достаточно высокой. Исследование по планированию семьи проводилось среди замужних женщин, поэтому неизвестно, какова потребность в планировании семьи среди незамужних женщин.</p>
--	--	--	--	---

⁶⁰ Источник: https://tajikistan.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/SWP2018-RUSSIAN-web_0.pdf

⁶¹ Исследование проведено Агентством по статистике при Президенте РТ и Министерством здравоохранения и социальной защиты населения РТ, доступно по ссылке: [http://stat.wv.tj/storage/TjDHS%202017%20KIR%2004Apr2018%20\(RUS\).pdf](http://stat.wv.tj/storage/TjDHS%202017%20KIR%2004Apr2018%20(RUS).pdf)

				<p>Женщины и девушки с инвалидностью имеют ограниченный доступ к услугам по охране репродуктивного здоровья и информации о планировании семьи и личной гигиене. Большинство зданий центров здоровья, женских консультаций, роддомов, больниц и клиник имеют барьеры и физически недоступны. Генетический анализ и другие методы диагностики дорогостоящие и недоступны большинству населения.</p> <p>В стране принимаются законодательство и программные документы в сфере репродуктивного здоровья. 25 февраля 2017 года Постановлением Правительства РТ утверждена Программа государственных гарантий по обеспечению населения медико-санитарной помощью в пилотных районах Республики Таджикистан на 2017-2019 годы, в которую также включены услуги по бесплатному консультированию в области репродуктивного здоровья и планирования семьи и анонимное консультирование по вопросам ВИЧ/СПИД и ИППП.</p> <p>30 мая 2017 года был принят Кодекс здравоохранения РТ, который отменил действие Закона РТ «О репродуктивном здоровье и репродуктивных правах». Глава 13 кодекса полностью посвящена репродуктивному здоровью и репродуктивным правам населения.</p> <p>В стране функционируют Национальный, областные и городские центры репродуктивного здоровья, которые оказывают консультационные услуги населению. Осуществляется бесплатная раздача контрацептивов. На базе Государственного учреждения “Республиканский центр медицинской генетики” проводится медицинское обследование беременных женщин.</p> <p>В рамках соглашения о грантовой помощи между правительством Японии и ЮНФПА, направленного на укрепление системы здравоохранения в Таджикистане, Национальному научно-исследовательскому институту акушерской гинекологии и педиатрии РТ было передано медицинское оборудование и предметы первой необходимости в</p>
--	--	--	--	--

					области репродуктивного здоровья. ⁶²
		4. Увеличение финансирования отрасли	регулярно	МЗСЗН	Выполняется Финансирование, выделяемое на всю сферу здравоохранения, в целом, увеличено. В бюджете на 2017 год было выделено на сферу здравоохранения - 1440782 тыс. сомони; на сферу социального страхования и социальной защиты - 3249339 тыс. сомони. В бюджете на 2018 год выделено на сферу здравоохранения - 1550944 тысячи сомони; на сферу социального страхования и социальной защиты - 3357910 тысяч сомони. В 2018 году финансирование сферы здравоохранения и социальной защиты, в целом, увеличено, по сравнению с 2017 годом, на 218733 тыс. сомони. ⁶³
26	Усиление права на образование. Содействие охвату сельских женщин и девушек на образование (115.28, 115.104, 115.106-115.108, 115.117)	1. Разработка плана, учебных программ и путеводаителя для преподавателей учреждений заочной формы обучения	2017-2018	МОН	Не выполнен Постановлением Правительства РТ от 28 июля 2017 года №357 утверждена Государственная программа развития системы повышения квалификации и профессиональной переподготовки работников сферы образования Республики Таджикистан на 2018-2022 годы и план действий к ней, однако, документы в сфере заочного обучения приняты не были.
2. Проведение исследований по охвату девушек на среднее основное и среднее общее образование, а также выявление причин отстранения девушек от образования		2017	МОН, КДЖС, МИОГВ	Не выполнен. Исследование не проведено	
3. Совместно с министерствами и ведомствами, гражданского		регулярно	МОН, КДЖС, МИОГВ	Выполняется частично С 1997 года в РТ используется практика Президентских квот для поступления в ВУЗы для выпускников школ из отдаленных сельских регионов в разрезе районов.	

⁶² Источник: <https://tajikistan.unfpa.org/ru/news/>

⁶³ Законы РТ «О государственном бюджете Республики Таджикистан на 2017 год» и «О государственном бюджете Республики Таджикистан на 2018 год»

		<p>общества привлечение учащихся, в частности женщин и девушек с отдалённых сёл на получение образования</p>			<p>В соответствии с Постановлением Правительства от 28 ноября 2015 года «О Плана приема студентов в учреждения высшего профессионального образования Республики Таджикистан в соответствии с квотой Президента Республики Таджикистан на 2016-2020 годы», начиная с 2016 года установлены ежегодные квоты для девушек и юношей, в том числе, из отдаленных сельских районов на поступление в ВУЗы. Ежегодная квота для девушек составляет 625 человек, для юношей – 596 человек.</p> <p>Национальный Центр тестирования при Президенте Республики Таджикистан предоставляет дополнительные коэффициенты для абитуриентов (в том числе, девушек и женщин) из отдаленных районов РТ.⁶⁴</p> <p>Некоторое количество девушек из отдаленных регионов РТ обучаются в Государственном учебном центре «Чароги Хидоят» (создан в 2008 году Постановлением Правительстве РТ при Комитете по делам женщин и семьи при Правительстве РТ).</p> <p>Министерство труда, миграции и занятости населения совместно с АБР и ОО «Бонувони Хатлон» реализует проект «Усиление профессионально-технического образования и обучения» в который внедрен важный компонент «Гендерное равенство – преодоление преград». Проект предусматривает мероприятия, направленные на улучшение вовлеченности свыше 2230 девушек в профессионально-техническое обучение и образование. Бенефициарами проекта также являются возвратившие и выезжающие трудовые мигранты, матери-одиночки и безработная молодежь.</p> <p>Однако, наиболее действенным механизмом остаются Президентские квоты, других законодательных и практических мер для улучшения ситуации, на сегодняшний день, не принято.</p>
		<p>4. Преобразование статуса образовательных</p>	<p>регулярно</p>	<p>МОН, МИОГВ</p>	<p>Выполняется Министерством образования и науки РТ было дано распоряжение об изменении статуса образовательных</p>

⁶⁴ Источник: http://ntc.tj/Downloads/RD-2018/22_komu-predostavlayutsya-lgoti.pdf

	учреждений с целью охвата девушек			учреждений в отдаленных горных селах страны. В результате 40 начальных образовательных учреждений были преобразованы в основные и 37 основных образовательных учреждений в общеобразовательные учреждения. ⁶⁵
	5. Оснащение средних и высших профессиональных образовательных учреждений современной техникой для охвата учащихся дистанционным обучением	2018-2020	МОН	<p>Выполняется частично</p> <p>Согласно Промежуточному отчету РТ о ходе реализации рекомендаций государств-членов Совета ООН по правам человека, принятых в рамках УПО, в 2017-2018 годах дистанционная система образования была внедрена в высших профессиональных образованиях РТ.</p> <p>На сегодняшний день, средние профессиональные образовательные учреждения не охвачены дистанционным обучением.</p> <p>Постановлением Правительства РТ от 29 декабря 2017 года, №599 создана межведомственная руководящая группа по реализации проекта "Усиление профессионально-технического образования и обучения" при Правительстве РТ, и утверждено Положение о комиссии.</p> <p>Также предпринимаются определенные меры для оснащения общеобразовательных учреждений.</p> <p>Постановлением Правительства РТ от 29 сентября 2017 года, №443 утверждена Государственная программа внедрения информационно-коммуникационных технологий в общеобразовательных учреждениях РТ на 2018-2022 годы. Одним из основных направлений реализации данной программы является (пункт 18) укрепление материально-технической базы общеобразовательных учреждений путем регулярного оснащения образовательных, учреждений современным информационно-коммуникационным оборудованием; обеспечения лицензионными компьютерными программами, доступом к сети Интернет и др.</p> <p>Еще одним основным направлением реализации программы</p>

⁶⁵ Промежуточный отчет Республики Таджикистан о ходе реализации рекомендаций государств-членов Совета ООН по правам человека, принятых в рамках Универсального периодического обзора Республики Таджикистан (второй период), 2018 г.

					<p>является Дистанционное обучение (пункт 44). Для организации дистанционного обучения разрабатывается и принимается пакет необходимых документов и материалов, обеспечивающих индивидуальное обучение граждан, у которых нет возможности получать образование в учебном заведении.</p> <p>Постановлением Правительства Республики Таджикистан от 1 августа 2018 года, №373 утверждена Региональная программа по реализации государственных инвестиционных проектов социального значения для устойчивого развития местных общин на 2018-2022 годы. В приложении к программе указан ряд мероприятий по реконструкции, ремонту, строительству школ или учебных корпусов в отдаленных районах Таджикистана.</p> <p>Постановлением Правительства РТ от 29 ноября 2017 г., № 544 утверждена Государственная программа по обеспечению общеобразовательных учреждений республики предметными кабинетами, оснащёнными учебными лабораториями на 2018-2020 годы.</p>
27	Содействие развитию инклюзивного образования (115.112)	1. Разработка и принятие нормативных правовых актов по вопросу инклюзивного образования	2017-2018	МОН, МЗСЗН,	<p>Не выполнен</p> <p>Таджикистан приступил к внедрению инклюзивного образования в государственных школах, и в настоящее время осуществляется ряд экспериментальных проектов, но еще предстоит пройти долгий путь для охвата детей во всех частях страны и обеспечения доступа детей со всеми видами инвалидности к образованию, соответствующее их потребностям.⁶⁶</p> <p>На момент проведения анализа не были приняты нормативные правовые акты по вопросу инклюзивного образования. Однако, предпринимаются определенные меры для в данном направлении.</p> <p>Так, Приказом Уполномоченного по правам человека в Республике Таджикистан от «23» октября 2017г. №149 утверждена Стратегия деятельности Уполномоченного по правам ребенка на 2018-2020 гг. В качестве приоритетного</p>

⁶⁶ Источник: доклад «Лица с ограниченными возможностями вытеснены на задворки общества», декабрь 2018 г.

				<p>направления деятельности в Стратегии определено право детей с инвалидностью на качественное образование в инклюзивной среде.</p> <p>Разработан проект Кодекса образования, куда также вошла отдельная глава по инклюзивному образованию.</p> <p>По информации, озвученной Министерством образования и науки РТ, в 2019 году планируется проведение мониторинга реализации Национальной концепции инклюзивного образования РТ на 2011-2015 годы и разработка новой Концепции.</p> <p>В то же время, было принято Постановление Правительства РТ О Перечне заболеваний, которые не дают права лицам, болеющим ими, обучаться в образовательных медицинских учреждениях, от 25 сентября 2018 года, №475, которое ограничивает лиц с инвалидностью в праве на получение медицинского образования.</p>
	2. Проведение обучающих курсов для преподавателей общеобразовательных учреждений, которые обучают детей с ограниченными физическими возможностями	2017-2018	МОН	<p>Выполнен частично</p> <p>Проводится ряд мероприятий для преподавателей, однако, в большей степени, для сотрудников дошкольных учреждений. Курсы носят нерегулярный характер и не являются обязательными.</p> <p>Со стороны Республиканского института повышения квалификации и переподготовки сотрудников системы образования и его филиалов в 2018 году проведено 19 курсов повышения квалификации по инклюзивному образованию для воспитателей, старших воспитателей и заведующих детскими домами. Курсами охвачено 299 человек. Специалистами из Санкт - Петербурга проведен один учебный курс для 43 преподавателей Республиканского института повышения квалификации и переподготовки сотрудников системы образования и его филиалов и сотрудников учебных заведений республики.</p> <p>Для учителей общеобразовательных школ некоторых городов и районов РТ тренинги, в основном, проводятся общественными</p>

					<p>организациями при поддержке международных доноров. Ряд тренингов для учителей был проведен Национальной Коалицией общественных организаций родителей детей с инвалидностью РТ для обеспечения устойчивого продвижения инклюзии для детей с инвалидностью в РТ.⁶⁷</p> <p>В июле 2018 года в сотрудничестве с Министерством образования и науки РТ Ассоциацией помощи и поддержки Японии (АППЯ) началась реализация проекта по продвижению инклюзивного образования для детей с ограниченными возможностями в г. Гиссар, который продлится один год. Для подготовки специалистов в области инклюзивного образования и привлечения детей с ограниченными возможностями в общеобразовательные школы в рамках проекта будут проведены семинары, тренинги, направленные на повышение уровня осведомленности по данному вопросу.⁶⁸</p>
28	Принятие мер по защите прав лиц с инвалидностью (115.7, 115.113, 115.114)	Разработка программ по реализации прав лиц с инвалидностью	2017-2020	МЗСЗН, МОН, МТМЗН	<p>Выполняется</p> <p>Разработана и принята Национальная программа реабилитации инвалидов на 2017 - 2020 годы и План действий к ней. Приказом Министерства здравоохранения и социальной защиты РТ от 20 марта 2018 года, № 236 создан Межведомственный координационный совет для реализации программы.</p> <p>Разработан проект государственной программы «Доступная среда» на 2019-2023 годы.</p>
29	Принятие мер по обеспечению права на свободу убеждений (115.87, 118.10, 118.24, 118.42, 118.45)	1. Проведение межрелигиозного диалога с целью укрепления толерантности	регулярно	КДР, другие министерства и ведомства	<p>Для промежуточной оценки степени выполнения / невыполнения пункта 29 не собрано достаточных данных.</p> <p>Указом Президента Республики Таджикистан от 4 апреля 2018 года №1042 утверждена Концепция государственной политики Республики Таджикистан в сфере религии. Целью Концепции является установление долгосрочных перспектив для защиты религиозных прав и свобод человека и гражданина, развитие основ светского государства, распространение толерантности и</p>
		2. Осуществление просветительских и разъяснительных мероприятий по обеспечению права на	регулярно	КДР, другие министерства и ведомства	

⁶⁷ Источник: <http://www.muttako.tj/index.php/ru/dushanbe-rrp>

⁶⁸ Источник: <http://maorif.tj/ahborot/v-dushanbe-podpisanograntovoe-soglashenie-prodvizhenie-inklyuzivnogo-obrazovaniya-dlya-detej-s-ogranichennymi-vozmozhnostyami>

		свободу убеждений			уважение ко всем религиям и конфессиям, обеспечение безопасности, взаимопонимание и согласие в религиозной среде страны. 2 января 2018 года (№1497) в Закон РТ «О свободе совести и религиозных объединениях» были внесены дополнения и изменения, направленные, в первую очередь, на борьбу с религиозным фанатизмом и экстремизмом.
		3. Применение образовательных программ с целью недопущения дискриминации и правонарушений	регулярно	КДР, другие министерства и ведомства	
		4. Использование потенциала религиозных деятелей в предотвращении насилия в семье	регулярно	КДР, другие министерства и ведомства	
		5. Анализ отраслевого законодательства	регулярно	КДР, другие министерства и ведомства	
30	Принятие стратегического документа в сфере защиты прав человека (118.11-118.14)	1. Разработка Национальной стратегии Республики Таджикистан в сфере защиты прав человека до 2025 года	2017-2020	ИАП, ГП, МЮ, УПЧ, ОО	Выполняется Разработан проект Стратегии до 2030 года, который обсуждается с представителями гражданского общества и государственными органами. Принятие Стратегии намечено на 2019 год. В список задач Стратегии включены ратификация международных документов в области прав человека, совершенствование законодательства, разработка систем сбора статистических данных и формирование культуры прав человека, а также принятие мер по реализации рекомендаций Специальных процедур Совета ООН по правам человека по результатам их визитов в Республику Таджикистан. В Стратегию включено новое направление - право на социальное обеспечение. На ближайшее время запланирована еще одна рабочая встреча, на которой будут приняты планы по реализации Стратегии и выработаны процедуры мониторинга и оценки прогресса достижения намеченных целей и задач. Также, участники определяют график дальнейших заседаний рабочей группы на

					2019 год.
		2. С привлечением представителей гражданского общества обсуждение проекта указанной Стратегии	2017-2020	ИАП, ГП, МЮ, УПЧ, ОО	Выполняется. Представители гражданского общества вовлечены в процесс обсуждения Стратегии
31	Рассмотрение вопроса усовершенствования законодательства Республики Таджикистан и разработка проекта закона по комплексной борьбе с дискриминацией (118.21, 118.23)	Рассмотрение вопроса разработки отдельного закона по комплексной борьбе с дискриминацией и усовершенствование отдельных законов	2018-2019	ИАП, МЮ, УПЧ	Выполняется В РТ создана и действует межведомственная Рабочая группа по изучению вопроса принятия отдельного закона по борьбе с дискриминацией. Рабочей группой разработан План работы на 2018-2019 годы, в котором на сентябрь 2019 года планируется представить проекты Законов по борьбе с дискриминацией на согласование в министерства и ведомства РТ и на рассмотрение в Правительство РТ. Представители гражданского общества не включены в данную Рабочую группу. Согласно пункту 13 Национального плана действий по выполнению рекомендаций Комитета ООН по экономическим, социальным и культурным правам на 2015-2020 годы вопрос изучения вопроса о целесообразности разработки и принятия отдельного закона о недискриминации должен быть завершен в 2018 году.
32	Рассмотрение вопроса отмены уголовной ответственности за клевету (118.60)	Образование рабочей группы и изучение вопроса пересмотра уголовной ответственности за клевету	2017-2020	ГП, ВС, МЮ, НЦЗ	На момент проведения анализа не выполнен Изменения и дополнения в Уголовный кодекс РТ по данному вопросу не внесены.
33	Рассмотрение вопроса присоединения к следующим	Изучение вопроса присоединения к указанным актам и образование	2017-2020	ИАП, МИД, ВС, ГП, МЮ, МТМЗН, ГКНБ, УПЧ	На стадии изучения В проект Национального плана действий по выполнению рекомендаций Комитета ООН против пыток на 2018-2022 годы включен пункт о рассмотрении возможности

<p>документам: 1) Международной конвенции для защиты всех лиц от насильственных исчезновений; 2) Факультативному протоколу к Конвенции против пыток и других жестоких, бесчеловечных или унижающих достоинство видов обращения и наказания; 3) Соглашению о привилегиях и иммунитетах Международного уголовного суда; 4) Третьему Факультативному протоколу к Конвенции о правах ребенка; 5) Конвенции МОТ №189; 6) Факультативному протоколу к Международному пакту об экономических, социальных и культурных правах (117.1-117.14, 118.3-118.9)</p>	<p>национального превентивного механизма</p>			<p>ратификации Факультативного протокола к Конвенции против пыток и внедрение национального превентивного механизма. При УПЧ создана рабочая группа по продвижению ратификации Факультативного протокола к КПП и группа по мониторингу мест лишения свободы. В стратегию деятельности института Уполномоченного по правам человека в РТ на 2016 - 2020 годы включен приоритет «свобода от пыток» и в качестве цели 1.2 указана цель «Добиться ратификации Факультативного протокола к Конвенции против пыток».</p>
---	--	--	--	--

INTERMEDIARY IMPLEMENTATION EVALUATION
RECOMMENDATIONS PROVIDED BY UN HUMAN RIGHTS COUNCIL MEMBER COUNTRIES DURING
THE SECOND UNIVERSAL PERIODIC REVIEW (2016-2017)

The analysis is carried out within the framework of the project “Support to developing intermediary report to UN Human Rights Council within the UPR framework” implemented with the financial assistance of the Open Society Institute in Tajikistan

© Bureau of Human Rights and Rule of Law
for free of charge dissemination
320 copies

Dushanbe

2019

121

BBK 67.91

И-73

Given publication is prepared within the framework of the project “Support to “Support to developing intermediary report to UN Human Rights Council within the UPR framework” implemented with the financial assistance of the Open Society Institute in Tajikistan.

The opinion of the author(s) along with the content of the report might not necessarily reflect the opinion of the Open Society Institute in tajikistan.

For free of charge dissemination

We would like to acknowledge the support of the following state bodies and organization contributing to elaboration of given report:

Civil society coalition against torture and impunity in Tajikistan
Coalition of civil society organizations “From de jure to de facto equality”
GOPA GmbH branch in Tajikistan/PDV (Domestic Violence Prevention Project)
League of Women with Disabilities “Ishtirok”
National Human Rights Institute of Tajikistan
PF “Your Choice”
PF “Legal Initiative”
PO “Association of Parents of Children with Disabilities” Dushanbe
PO “Bonuvoni Khatlon”
PO “Civic initiative of internet policy”
PO “Civil Freedoms Office”
PO “Eurasian Fund of Central Asia in Tajikistan”
PO “Femida”
PO “Human Rights Center”
PO “Independent Center for Human Rights Protection”
PO “Jahon”
PO “Khoma”
PO “National Union of People with Disabilities of Tajikistan”
PO “Parents of Children with Development Challenges” Khujand
PO “Safai Konibodom”
PO “Tajik network of women living with HIV”
Public organization network to counteract human trafficking and protect rights of migrants “Umed”
PO “Women-lawyers for the development”
Regional Office of UN OHCHR in Central Asia
Tajik Association of Family Planning
UN Children’s Fund (UNICEF)
Union of Lawyers of RT

As well as other who had contributing to elaboration of the analysis.

List of Abbreviations:

ADB	- Asian Development Bank
ADC	- Agency on Drug Control under the President of RT
AIDS	- Acquired Immune Deficiency Syndrome
CIP	- Chief inspectorate of penitentiary
ARVT	- Anti-retro viral therapy
CEDAW	- Convention on Elimination of Discrimination Against Women
CL	- Constitutional Law
CSO	- Civil Society Organizations
CWA	- Committee on Women Affairs under the Government of RT
DRS	- Districts of Republican Subordination
EOP	- Executive Office of the President
GBAO	- Gorno Badakhshan Autonomous Oblast
GP	- General Prosecution
HEF	- Higher Education Facility
HIV	- Human Immune Deficit Virus
HNRI	- National Human Rights Institute in Tajikistan
ILO	- International Labour Organization
IOM	-International Organization on Migration
IT	- Information Technologies
LEAB	- Local Executive Authority Bodies
MDST	- Medical Demographic Survey of Tajikistan
MES	- Ministry of Education and Science
MHSP	- Ministry of Healthcare and Social Protection of the Population
MLMEP	- Ministry of Labour, Migration and Employment of the Population
MoI	- Ministry of Interior

MoFA	- Ministry of Foreign Affairs
MoJ	- Ministry of Justice
MM	- Mass Media
NGO	- Non-Governmental Organization
OSCE	- Organization for Security and Cooperation in Europe
PLHIV	- People Living with HIV
PO	- Public Organization
RT	- Republic of Tajikistan
SC	- Supreme Court
SEC	- Supreme Economic Court
STI	- Sexually transmitted infections
TIC	- Temporary Isolation Center
TNU	- Tajik National University
UN	- United Nations
UNFPA	- United Nations Population Fund
UNDP	- United Nations Development Programme
UPR	- Universal Periodic Review
USAID	- US Agency on International Development
WFCL	- Worst Forms of Child Labour

Introduction

The working group on Universal Periodic Review, that was established in line with the Resolution 5/1 of the Human Rights Council has conducted its twenty fifth session on 2-13 May 2016. The review dedicated to Tajikistan was conducted on 6 May 2016.

Tajikistan had undergone the second review cycle within the UPR procedure of the UN Human Rights Council in 2016. 203 recommendations were provided by the countries members, of which Tajikistan has accepted 151 recommendations.

National plan of actions for the period 2017-2020 aimed at implementing the recommendations provided by the UN Human Rights Council member countries within the Universal Periodic Review (second cycle) procedure is approved by the Resolution # 901 of the President of the Republic of Tajikistan as of 7 June 2017.

During the round table conducted with participation of state bodies and civil society served as a platform for the governmental working group to present and discuss Tajikistan's intermediary report on the implementation of the recommendations provided by UN Human Rights Council member states, which were adopted within the framework of Universal Periodic Review (second cycle).

Executive summary:

The plan consists of 33 items, which are comprised of 80 sub-items,

3 subitems of the National Plan are implemented, 8 are not implemented, 4 are implemented partially during 2017-2018.

The sub-items that have a regular modality of implementation, 9 are implemented fully, 6 are implemented partially and 2 are not implemented.

The sub items that indicate 'until the resolution of the issue' 3 are not implemented.

The sub-items that are to be implemented in 2017-2020, 10 are implemented, 11 are partially implemented, 3 are being reviewed, and at the time of the current report elaboration 3 were not implemented.

Several recommendations that are to be implemented in 2020 were not considered in the given analysis.

According to the outcomes of the analysis, state bodies in charge conduct various activities aimed at implementing the recommendations of the UN Human Rights Council member states with the support of civil society of Tajikistan, various international development organizations. Nonetheless, not all the activities planned are implemented in time, there is a poor coordination between the responsible organizations, not all relevant state bodies are involved in the implementation.

Implemented recommendations:

- Convention on the Rights of People with Disabilities is signed on 22 March 2018.
- Plan of activities for National Human Rights Institution in Tajikistan aimed at implementation of the Item 3 in the National Plan of Action to Implement the Recommendations provided by UN Human Rights Council member states within the framework of UPR procedure was approved on 20 December 2017.

Non-implemented recommendations:

- Monitoring of the implementation status of the Law of RT “On domestic violence prevention” and State Programme on Prevention of Domestic Violence (preparatory activities are being conducted to monitor the implementation of the State Programme).
- Amendments to the Law of RT “On state guarantees for equality and equal opportunities for men and women”.
- The mechanism aimed at ensuring the right to labour for people with disabilities is not developed.
- Sanctions for instigation of torture in the Criminal Code of RT are not strengthened.
- Penitentiary reform strategy up till 2025 is not adopted (the draft is developed, submitted for review and approval of the Executive Office of the President of RT).
- Survey related to enrollment of girls into secondary basic and secondary general education is not conducted, the reasons for girls drop out is not identified.
- Curricula and syllabuses for teachers in off campus educational facilities
- Normative legal acts on inclusive education are not adopted.

Recommendations implementation/non implementation

№	Recommendation	Activity	Timeframe	Implementing agency	Outcomes of implementation
1	2	3	4	5	6
1	Accession to the Convention on the Rights of Persons with Disabilities and its optional protocol (115.1-115.8, 115.113, 118.1, 118.2, 118.7- 118.9)	1. Become a State Party to the Convention on the Rights of Persons with Disabilities	2017	MHSP, NHRI, other ministries and agencies	Implemented Convention on the Rights of People with Disabilities is signed on 22 March 2018
		2. Proceed towards finalizing the ratification process of the Convention on the Rights of Persons with Disabilities led by the working group on accessing Tajikistan to this Convention	until executed	Working group	Being reviewed A Working Group was established to review the possibility of ratifying the Convention on the Rights of People with Disabilities. The priority goal set forth in the NHRI of RT strategy for 2016–2020 is to promote the ratification of the CRPD.
		3. Explore the matter of ratification of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of Persons with Disabilities	2020	MHSP, NHRI, other ministries and agencies	

2	Ratification of the Second Optional Protocol to the International Covenant on Civil and Political Rights (115.9-115.12, 115.46-115.57, 118.8, 118.9)	1. Conclude scrutiny of the ratification of the Second Optional Protocol to the International Covenant on Civil and Political Rights	until fulfilled	Working group	Being reviewed The working group to consider social and legal aspects for the death penalty abolishing has developed plan of activities that include considering world practice and study of the legislation in the countries that have abolished death penalty, conducting sociological survey in various sectors of society, and considering the possibility to ratify Second Optional Protocol to the Covenant.
		2. Draft relevant normative-legal acts	until executed	Ministries and agencies	
3	Ensure that the Human Rights Ombudsman institution in Tajikistan functions in conformity with the Paris Principles (115.17-115.22, 115.24)	1. Elaborate and approve the action plan to fulfil the recommendations of the UN Subcommittee on Accreditation	2017	NHIR, EoP, MoJ, MFA, PA	Implemented In accordance with the NHRI Decree as of 19 October, 2017 No. 143 the Working Group was established to follow up the activities foreseen under the item 3 of the National Action Plan for the implementation of the recommendations provided by UN Human Rights Council member states within the framework of the Universal Periodic Review (UPR) procedure (second period) for 2017-2020. The working group includes representatives of the Executive Office of the President of the Republic of Tajikistan, NHRI, Ministry of Foreign Affairs and Ministry of Justice. On 20 of December, 2017 the National Action Plan for the implementation of the recommendations provided by UN Human Rights Council member states within the framework of the Universal Periodic Review (UPR) procedure (second period) for 2017-2020 the National Plan of Action was approved.

		2. Review the legislation of other countries regulating the activities of human rights institutions	2017-2020	NHRI, EoP, MoJ, MFA	<p>Under implementation</p> <p>During the period 28 August - 1 September 2017, members of the Working and Monitoring Groups under the NHRI of RT visited the Republic of Slovenia to study the experience of the human rights institution in Slovenia and legislation related to the activities of the institute. In the period 17-20 October 2018, members of the Working and Monitoring Groups under the NHRI of the Republic of Tajikistan visited the Republic of Armenia to exchange experience and familiarize with the legislation related to the activities of the NHRI of Armenia. Exposure visits were conducted with the support of international donor organizations. Representatives of the NHRI of RT took part in a number of events outside of Tajikistan to consider the experience and legislation of other countries. NHRI of RT had suggested that members of the Working Group under the NHRI of TR shall consider the legislation of other countries, in particular, that of Finland. The next meeting of the Working Group is scheduled for December 2018.</p>
		3. Improve the Law of the Republic of Tajikistan "On the Human Rights Ombudsman in the Republic of Tajikistan"	2019-2020	NHRI, EoP, MoJ, MFA	<p>Being reviewed</p> <p>A concept note was developed with the of the national expert, outlining proposals for amending the legislation of the Republic of Tajikistan (in particular, the Law of the Republic of Tajikistan “On the National Human Rights Institution of Tajikistan” in accordance with the recommendations of the Subcommittee on Accreditation of National Human Rights Institutions). The analytical note was sent to the members of the Working Group under NHRI for review.</p>
		4. Discuss the draft law with expanded participation of all relevant stakeholders across the government and civil society organizations	2020	NHRI, EoP, MoJ, MFA, PA	

4	Take measures aimed at protection of women and children, as well as other family members from domestic violence and its prevention (115.29, 115.37, 115.63-115.69, 115.86, 118.22, 118.27, 118.31)	1. Conduct public awareness activities on provisions of the Law of the Republic of Tajikistan "On the Prevention of Domestic Violence" and its associated State Programme for 2014-2023	2017-2020	CWFA, MoI, CoR, CYTS, CTV, LG, PA	<p>Under implementation</p> <p>The Committee for Women and Family Affairs under the Government of the Republic of Tajikistan conducts regular diverse activities aimed at preventing domestic violence: joint actions with civil society organizations “16 days against domestic violence”, meetings with students, with the population, etc.</p> <p>On September 22, 2017, the Advisory Board of the Committee on Women and Family Affairs under the Government of the Republic of Tajikistan had approved the Communication strategy on behavior change with regard to domestic violence for 2018-2022 was approved.</p> <p>The Prosecutor General Office organized and conducted outreach campaign for educational institutions and other children care facilities. In order to implement the requirements of the Law of the Republic of Tajikistan “On the Prevention of Domestic Violence” and the State Programme on the Prevention of Domestic Violence for 2014–2023, in the first half of 2018, prosecutors held 1,490 meetings and discussions, 199 speeches, 193 round tables in cities and regions In addition to this, 149 television programmes, 231 radio interviews and 272 publications in the mass media were carried out.</p> <p>The Women Lawyers for Development held a competition among IT specialists (Hackaton) on preventing violence against women in 2018 and developed a mobile phone application with the support of the US Embassy. Link to the app: https://play.google.com/store/apps/details?id=tj.domestic.violence</p>
		2. Coordinate activity of victim support centers, and centers and their offices for medical and social rehabilitation of domestic violence survivors	2017-2020	CWFA, MoI, MHSPP, LG, PA	<p>Partially implemented</p> <p>During the analyzed period the time of the analysis terms of reference for the support centers has not been developed.</p> <p>There is a lack of coordination between government agencies for the prevention of domestic violence (MIA, MHSPP, MES, CWFA, local authorities, and others).</p> <p>There is a “Self-Awareness Center for Women” under the executive body of Dushanbe, which is fully funded from the budget of the EO of</p>

				<p>Dushanbe.</p> <p>25 interdepartmental working groups were established in Khatlon province to coordinate the services of all providers in the field of assisting victims of violence and carry out referrals of victims with the assistance of the GOPA GmbH branch in RT/PDV in 2017–2018.</p> <p>Several centers for victims of violence, established with the support of international donors, are currently funded by the Government of the Republic of Tajikistan with the support of the GOPA branch GmbH in RT/PDV. All other crisis centers for victims of violence are mainly funded by international donors through projects implemented by civil society organizations.</p> <p>Together with the specialists of State institutions “Center for the Development of a Healthy Lifestyle” and “Center for Reproductive Health” under the Ministry of Health and Social Protection of the Population of the Republic of Tajikistan, the Center for Human Development held joint seminars for 150 employees of the “Sadbag” trade center on “Infectious Diseases and the Prevention of Domestic Violence”.</p> <p>In May 2018, local executive authority with the assistance of the Branch GOPA GmbH in RT / PDV established the center to work with the perpetrators in Levakant town in Khatlon province.</p> <p>However, coordination between support centers is still poor. Many women who have experienced domestic violence do not know about these centers.</p> <p>Women and girls with disabilities have practically no information about support centers and do not know who to contact in case of domestic violence.</p>
--	--	--	--	--

		3. Conduct monitoring of implementation of the Law of the Republic of Tajikistan "On the Prevention of Domestic Violence" and its associate State Programme	2018	CWFA, MoI, PA	<p>Not Implemented</p> <p>During the period under analysis implementation of the Law of the Republic of Tajikistan on the Prevention of Domestic Violence and the State Programme for the Prevention of Domestic Violence was not monitored. According to the information provided by the CWFA, preparations to the monitoring of the Law and the state Programme were initiated. Since end August 2018, the CWFA, together with the GOPA branch GmbH in RT/PDV, had involved independent gender expert to prepare the monitoring over implementation (questionnaires and surveys are being developed).</p>
		4. Improve the mechanism for screening and documenting instances of domestic violence	2017-2018	MoI, SP, SC, MHSPP, CWFA	<p>Partially implemented</p> <p>Certain measures are being taken in this respect, however, a referral mechanism for victims has not been developed at the republican level. In November 2018, the Resource Center for Victims of Domestic Violence and a new hotline for victims of violence (free number 1313) was established under the Committee for Women and Family Affairs under the Government of the Republic of Tajikistan with the support of the EU Delegation. The Resource Center was opened within the framework of the project "Improving the Reporting System and Addressing Gender-based Violence in Tajikistan" with the support of the Committee for Women and Family Affairs and with funding from the Eurasia Foundation of Central Asia - Tajikistan. An electronic application has been implemented at the Resource Center for timely and easy collection of information, obtaining unified statistics and processing information. A database has also been launched where detailed information on domestic violence cases is collected and analyzed. Within the framework of this project, training sessions were conducted for community leaders, civil servants and police officers at the local level on the mechanism for implementing the Law of the Republic of Tajikistan on Preventing Domestic Violence and in 9 districts / cities from the chairmen of the districts / cities, instructions on the interaction between the agencies dealing with prevention and responding to domestic violence. Instructions approved by local representative bodies of state authority. Within the framework of the project, training sessions were conducted for police officers on the use of approved Instructions, the reporting system, and the use of</p>

				protective orders by district inspectors in 15 districts and cities of the Republic of Tajikistan. 30 students of the Academy of the Ministry of Internal Affairs of the Republic of Tajikistan took part in a 2-day training on “International and national standards on human rights and issues related to domestic violence prevention”.
	5. Conduct advanced trainings for law enforcement officials and healthcare personnel in the field of prevention of domestic violence	Regularly	SP, SC, CSI, MHSP, MoI, CWFA	<p>Partially implemented</p> <p>The Academy of the Ministry of Internal Affairs introduced a separate subject “Prevention of Domestic Violence”, which is 36 academic hours long, at the end of the course Academy cadets take exams. Training sessions were conducted for public health and social workers, in total 272 social workers were trained. Tajik Family Planning Association, in cooperation with the Ministry of Health and Social Protection of the Population, with the financial support of the United Nations Population Fund (UNFPA), conducted a series of activities to raise awareness among specialists and the population on domestic violence: tours were organized to share experience between the Ministry of Health, Ministry of Internal Affairs and the General Prosecutor Office on inter-agency response to domestic violence; 65 specialists from the Ministry of Healthcare, Social Protection of the Population, Ministry of Internal Affairs and CSOs held a training seminar on interdepartmental response to gender-based violence; 45 specialists from CWFA took part in a seminar dedicated to the issues of multisectoral cooperation in the field of prevention of gender-based violence; 47 specialists CWFA took part in a seminar on gender equality in the framework of the recommendations provided by the international agencies; clinical protocols for victims of sexual violence were developed and approved; guidelines on Standard Operating Procedures, part of an inter-agency response to gender-based violence for health care workers are developed and approved. Nonetheless, the training sessions conducted for health and social workers are not regular.</p>

5	Improve criminal legislation in connection with criminalization of domestic violence (118.28-118.32)	<p>1. Draft relevant normative- legal documents in connection of criminalization of domestic violence</p> <p>2. Initiate a review of draft normative legal acts induced on this matter, involving academia scientists and lawyers and civil society</p>	Until fulfilled	Working group, SP, SC, MoI, MHSP, CWFA	<p>Not implemented at the time of the assessment</p> <p>The working group was set up to develop a draft new edition of the Criminal Code of the Republic of Tajikistan in a new edition by the order of the President of the Republic of Tajikistan as of February 26, 2016. During the period under analysis, domestic violence was not criminalized and included in the Criminal Code of the Republic of Tajikistan, as a separate type of crime. The working group is studying the possibility of including domestic violence in the Criminal Code of the Republic of Tajikistan, as a separate type of criminal offence.</p>
6	Take measures to streamline gender policies and protect women's rights (115.30, 115.36, 115.39-115.44, 118.22)	1. Conduct awareness-raising activities on gender equality and the elimination of gender stereotypes in all segments of society	Regularly	CWFA, CTV, MoS, Academy of Education, CR, PA	<p>Under implementation</p> <p>In order to implement the State Programme for the Prevention of Domestic Violence in the Republic of Tajikistan for 2014-2023 government agencies, together with public organizations, held over 38 seminars, 6 public discussions, and over 200 outreach activities for the population in 2018. 9 advocacy meetings were held in Dushanbe for communities and schools to eliminate gender stereotypes and prevent violence against women and girls and eliminate barriers to the education of girls Jointly with the public organization "Bovari ba Fardo". Nonetheless, insufficient number of women and girls with disabilities are involved in these activities, though they are subject to multiple discrimination (on the basis of gender and on the basis of disability). On April 19, 2017, the Presidential Decree "On Amendments and Addenda to the Presidential Decree as of March 10, 2016, No. 647" was adopted to attract women to public service. In accordance with this decree, three additional points are added to the Regulations on the procedure for tendering vacant administrative posts in the civil service for women when they are commencing their activities within the civil service. Tajikistan included enhancing the participation of women in political activities as a priority in the National Development Strategy</p>

				until 2030, Medium-Term Development Programme until 2020, and State Programme “On Education, Recruitment and Appointment to Senior Positions of the Republic of Tajikistan for Talented Women and Girls” 2022 These priorities are mainly aimed at increasing number of women in the public service.
	2. Improve the Law of the Republic of Tajikistan "On State Guarantees of Equal Rights for Men and Women and Equal Opportunities for Their Implementation" and other related legislation	2017-2018	CWFA, MoJ, NLC, PA	Not Implemented During the analyzed period, amendments and additions to the Law of the Republic of Tajikistan “On State Guarantees for Equal Rights of Men and Women and Equal Opportunities for their Implementation” were not introduced, however, measures are being taken to improve the related legislation. In line with the Presidential decree, a working group was established to improve legislation related to gender issues. This group was divided into three subgroups: on improving the legislation regulating the issues aimed at overcoming gender stereotypes, chaired by CWFA of RT; on improving the legislation on women's rights, chaired by the Ministry of Justice of the Republic of Tajikistan; on improving the legislation on the prevention of domestic violence, chaired by the GP of the Republic of Tajikistan. CWFA presented monitoring results for the implementation of the Law of the Republic of Tajikistan “On state guarantees of equal rights for men and women and equal opportunities for their implementation” in December 2018. The monitoring was conducted with the support of an independent expert.
	3. Deliver trainings and seminars on gender related issues for officials of ministries and agencies and local governments	2018	CWFA, CSI, SC and other ministries and agencies, PA	Partially Implemented The Institute of Advanced Training for Civil Servants conducts special courses on gender issues, though; these are not included in the mandatory training curriculum. These specified courses are held for a limited number of civil servants, the management staff of various ministries is not generally participating in these special courses. According to the monitoring report on the implementation of the Law of the Republic of Tajikistan “On State Guarantees of Equal Rights for Men and Women and Equal Opportunities for Their Implementation”, which was published in December 2018: “It is unclear whether gender-based courses for civil servants have been introduced on an ongoing basis within the curriculum of advanced

					training (for example, the Institute of Advanced Studies for Prosecutors or the Judicial Training Center etc.).
		4. Expand and reinforce the mandated by CWFA activities of the information and consultation centers on gender legal counseling	Regularly	CWFA, LG, PA	<p>Not Implemented</p> <p>The Interim Report of the Republic of Tajikistan on the implementation of the recommendations provided by the member states of the UN Human Rights Council adopted within the framework of the UPR procedure (second cycle) indicated that there are information and advisory centers at the level of the local executive bodies (110), crisis centers for rehabilitation of women subjected to violence (18) with NGOs. There are 33 crisis centers and 3 of their branches in RT. In several cities and districts of the country Ministry of Healthcare and Social Protection of the Population of the Republic of Tajikistan has established consulting and medical care premises for victims of domestic violence in the maternity wards. The sixth periodic report of Tajikistan to the Committee on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women (CEDAW), submitted in October 2017, indicated a similar number of centers as in the interim report of the Government Working Group in the framework of the National Plan on UPR implementation. Nevertheless, according to the information provided, the number of centers has not increased. “Most support services are funded by international donors. Most shelters are run by NGOs. The Law on the Prevention of Domestic Violence does not set forth provisions on state funding for shelters for victims of domestic violence. The number of functioning crisis centers and shelters is insufficient, taking into the consideration widespread prevalence of domestic violence in Tajikistan, as well as the lack of temporary residence facilities and shelters. ”</p>
7	Strengthen efforts aimed at providing for employment opportunities//working conditions for women, young people and people with disabilities (115.31, 115.40, 115.43, 115.44, 115.91)	1. Review regulatory and legal framework of Tajikistan on labour to eliminate restrictions on the exercise of the right to labour	2018 – 2020	MLMEP, MHSP, SP, SC, NHRI, MoJ	<p>Partially Implemented</p> <p>In October 2017, the State Programme for the Promotion of Employment of the Population of the Republic of Tajikistan for 2018–2019 was adopted. The Programme contains several provisions aimed at promoting the employment of women and young people; however, the document does not stipulate promoting the employment of persons with disabilities. The National Programme for the Rehabilitation of People with Disabilities for 2017–2020 and the action plan of the Programme contain provisions aimed at facilitating the employment for persons with disabilities. According to the Decree</p>

					of the Government of the Republic of Tajikistan as of October 29, 2017, No. 458, the General Requirements for vocational training, retraining, advanced training and practical training of staff from the government organizations were approved, it particularly states that “People with disabilities, graduates of educational institutions, citizens released from penitentiary institutions or compulsory treatment facilities, as well as citizens who first apply for jobs and hence do not have sufficient qualification, veterans of war and retired, have a priority right to vocational training, retraining, advanced training and practical training. The Ministry of Labor, Migration and Employment of the Population of the Republic of Tajikistan has developed draft Medium-Term Target Programme for the period 2019-2021 to promote employment of persons with disabilities and form self-help groups. The draft is currently under discussion.
		2. Control the adherence to relevant normative legal acts in this field	2017-2020	MLMEP, SC	Partially Implemented In 2018, 1,741 economic entities of the Republic of Tajikistan were assessed; scheduled inspections were conducted in 1,280 entities, unscheduled in 394, 32 repeated and 35 additional inspections. Upon completion of the assessment, 6178 violations of legislation were revealed, including 4919 cases related to labour issues, 847 cases on labour safety and standards, 129 on migration issues and 283 cases on employment issues. 2,722 of the overall number were identified in the organizations. 22 cases of child labour were revealed. The statistics provided do not include statistics on access to work for women, youth and persons with disabilities (PWD), as well as respect for their rights at the workplace. Similarly, there is no information on the use of quotas for PWD related to employment and reasonable adaptation of workplaces to the needs of PWD.
		3. Develop the implementation mechanism for the legislation of the Republic of Tajikistan on the exercise of the rights of people with disabilities to labour	2018	MLMEP, SP, MHSP, TC	Not Implemented The mechanism for employment quotas for PWD was not sufficiently developed during the period under analysis, and require further improvement.

8	Enhance efforts to combat torture (115.58-115.62, 118.25, 118.26)	1. Tighten liability for commission of torture	2017-2018	MoJ, SC, SP, NHRI	At the time of the assessment was not implemented This issue is being reviewed by the Working Group set up to develop draft new edition of the Criminal Code of the RT When conducting the analysis, no means were set forth in the Criminal Code for instigation of torture.
		2. Raise legal awareness of the public by state bodies officials	Regularly	SP, MoJ, SC, MoS, MLMEP, SCNS, ADC, AFCCC, NHRI	Partially implemented Public awareness activities are usually initiated and carried out by civil society. Representatives of state bodies are involved in various information events. Thus, Civil Society Coalition Against Torture and Impunity in Tajikistan is active in enhancing public awareness related to combating torture. In June 2017, Civil Society Coalition Against Torture and Impunity in Tajikistan carried out the event under the slogan "I am against torture today, tomorrow, always!" This event was dedicated to the International Day to Support Victims of Torture. The screens on the streets in Dushanbe broadcasted a video clip containing the address of the President of the Republic of Tajikistan Emomali Rahmon to law enforcement agencies reiterating inadmissibility of torture, in the following locations: hotel "Tajikistan", TV "Safina" and Ismoili Somoni monument. The Commissioner for Children's Rights of the Republic of Tajikistan took part in the production of the video. On May 4, 2018, the Coalition against Torture of Tajikistan organized online broadcast of the interactive dialogue of the Government of Tajikistan with the UN Committee against Torture on the status of implementing commitments adhered to within the framework of the Convention against Torture and Cruel Inhuman and Degrading Treatment. The event was attended by over 50 representatives of judicial, law enforcement and government agencies, representatives of international organizations and embassies, representatives of civil society and mass media from both Dushanbe and other regions of Tajikistan. To commemorate the 70th anniversary of the Universal Declaration of Human Rights, the Coalition against Torture of Tajikistan held a rally which included placing the banners with the text of UDHR articles along with the comments one from a civil servant and one from human rights activist in 12 districts of Dushanbe. Quotes were provided by representatives of the following

				government agencies: Executive Office of Dushanbe, Ministry of Internal Affairs, General Prosecutor's Office, Supreme Court, Ministry of Education and Science, Ministry of Labor, Migration and Employment, Committee on Women and Family Affairs under the Government of the Republic of Tajikistan, etc. Radio Tajikistan also supported the rally.
	3. Improve training programmes for officials of relevant state bodies on the freedom from torture, including the provisions of the Istanbul Protocol	2017-2019	NHRI, SC, SP, MoJ, MoI, MoS, MLMEP, SCNS, ADC, AFCCC	<p>Partially implemented</p> <p>Re-training institutes for law enforcement bodies carry out seminars and training sessions for law enforcement officers on freedom from torture. As a rule, such events are held in collaboration with civil society organizations of Tajikistan with the support of donor organizations. There are no permanent training Programmes in this area. According to the information provided by the General Prosecutor's Office, training on freedom from torture is included in the annual work plan of the Institute on Rule of Law, Law Enforcement, Crime Prevention and Life Long Education (hereinafter referred to as the Advanced Training Institute) of the prosecution authorities of the Republic of Tajikistan. 150 similar events were held in 2018. In 2017, "Center for Human Rights" NGO, together with the Ministry of Health and Social Protection of the Population of the Republic of Tajikistan, developed a textbook containing the standards of the Istanbul Protocol for the Department of Criminalistics and Forensic Medicine of the Law Faculty of the TNU of the RT. A new course of lectures on forensic medicine has been developed for law students in accordance with the standards of the Istanbul Protocol. Training manuals published and transferred to the Department of TNU. This activity was carried out within the framework of the project "Raising the awareness of judges and developing lectures for the Department of Criminalistics and Forensic Medicine at the Law Faculty of TNU RT" with the support of the Open Society Institute in Tajikistan. In 2017, "Center for Human Rights" in partnership with teachers of TNU RT, developed a commentary on the Criminal Penitentiary Code of the Republic of Tajikistan which contained international standards. The commentary was published and provided to judicial and investigative bodies, IPF MoJ of RT and other ministries and agencies. This activity was supported by the Ministry of Foreign Affairs of Finland and UNDP. On October 30, 2017, in line</p>

					<p>with the order of the Minister of Health of the Republic of Tajikistan, a new Working Group was established to carry out National Action Plan for the implementation of recommendations provided by the member states of the UN Human Rights Council within UPR procedure during 2017-2020. The working group is dealing specifically with the implementation of measures to promote the Istanbul Protocol in the framework of medical activities. Civil society representative was also included in the Working Group. On May 1, 2018, the Joint Order of the Ministry of Justice of the RT and Ministry of Health of the RT has approved "The procedure for providing medical support to people in penitentiary facilities and under arrest" a document that was elaborated in 2015 in partnership with the Ministry of Foreign Affairs of the RT and the Ministry of Health of the RT with the support of the Ministry of Foreign Affairs of Finland and UNDP and expert support of the Center for Human Rights NGO. This document was elaborated for internal use of the medical personnel in accordance with the standards of the Istanbul Protocol. In 2018, in accordance with the work plan, the Institute for Advanced Studies under the Prosecutor's Office of the Republic of Tajikistan, jointly with "Center for Human Rights", and in the framework of the financial support extended by OSI in Tajikistan and Sigrid Rausing Trust Foundation held seminars on "Investigation and documenting torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment in accordance with the standards of the Istanbul Protocol". The training sessions were carried out for the employees of the prosecution authorities of Dushanbe, Khatlon and Sughd provinces. On December 19, 2018, the Coalition of Civil Society Against Torture and Impunity in Tajikistan held a round table following the completion of the project "Developing preliminary compendium of the provisions for the psychiatric service, and increasing the capacity of prosecutors to document torture and other ill-treatment in accordance with the standards of the Istanbul Protocol », with the support of the Open Society Institute in Tajikistan and the Sigrid Rausing Trust Foundation.</p> <p>Within the framework of the project, experts from the Ministry of Health and Social Protection of the Population of the Republic of Tajikistan jointly with the experts from</p>
--	--	--	--	--	--

					international organization "Doctors for Human Rights", analyzed the internal provisions of the psychiatric service and developed new provision in compliance with national legislation and standards of the Istanbul Protocol, which is directly aimed at assessing not only physical injuries, but also moral and psychological suffering.
		4. Continue taking measures to fulfill the UN SRT recommendations that are not implemented yet	2017-2019	SP, MoJ, SC, MoS, MLMEP, SCNS, ADC, AFCCC, NHRI	Under implementation The Office for Constitutional Guarantees of Human Rights under the Executive Office of the President of the Republic of Tajikistan submitted draft National Action Plan for 2018-2022 on the implementation of the recommendations of the Committee against Torture for discussion following the consideration of the third periodic report of Tajikistan on the implementation of the Convention against Torture. The draft is discussed with the involvement of civil society. The draft includes provisions on the Implementations of the recommendations provided by the Special Rapporteur on torture.
9	Implementation of the state policy in the field of protection of the rights of children (115.16, 115.27, 115.30)	Raise awareness of parents and children on the legislation of the Republic of Tajikistan	Regularly	MoS, MoI, S, MoJ, LG	Under implementation. Public authorities held explanatory activities for the population and in educational institutions of the country. However, the activities are mainly limited to explaining the Law of the Republic of Tajikistan "On the responsibility of parents for the education and upbringing of children" and practically do not cover legislation aimed at protecting the rights of the child. In cooperation with the Ministry of Internal Affairs of the Republic of Tajikistan, clarification discussions were conducted among minors, especially students in grades 10-11, to prevent violations. Permanent groups are organized in the district offices and departments of the education system, aimed at holding regular meetings with parents to increase awareness. Groups are created in the educational facilities to implement the requirements of the Law of the Republic of Tajikistan "On the responsibility of parents for the education and upbringing of children." Meetings and discussions were organized in all cities and districts of the Republic of Tajikistan with the participation of chairmen of regions, cities and districts, with parental committees, teams of teachers and representatives of jamoats in order to clarify and implement this law. The Government of the Republic of Tajikistan had issued a

					Resolution No. 322 as of June 29, 2017, which approved the Programme of reforming the juvenile justice system for 2017–2021 and corresponding action plan.
10	Prevention of child marriage (115.70)	1. Revise legislation for the prevention of child marriage	Until executed	SP, MoS, CWFA, working group	Not implemented at the time of the analysis
		2. Strengthen the preventive activities among the public aimed at preventing child marriage and education of families to this end	Regularly	SP, SC, MoS, MoC, CWFA, MoI, CTV, CYTS, CC, NHRI, LG	Under implementation Departments for offence prevention amongst minors and youth under the Ministry of Internal Affairs of the Republic of Tajikistan deployed awareness campaigns in order to eliminate stereotypes and discrimination of women, along with the discussions on negative consequences of early marriages, in compliance with the requirements of the Law of the Republic of Tajikistan "On the responsibility of parents for education and upbringing of children". Over 11,842 meetings, seminars and workshops were held in the secondary, vocational and higher educational facilities along with programmes on television and radio, in state-owned enterprises, and mahallas.
		3. Manifest the initiative of assizes for this type of criminal offenses	Regularly	SC, SP	
11	Prevention of violence against children (115.71, 115.75)	1.Improve legislation on explicit prohibition of violence against children	2018-2020	SP, MoS, CWFA	Not implemented at the time of the analysis. The Resolution of the Government of RT issued on 25 January 2017 had approved the Terms of Reference for the Committee on Child's Rights in terms of assuring the protection of a child from physical, sexual, psychological and other forms of violence, along with taking part in identifying the cases of ill treatment of a child. Nonetheless, the legislation of the country is not accordingly amended

		2. Organize and carry out awareness raising activities in educational institutions and other childcare organizations	Regularly	SP, SC, MoJ, NHRI, MoI, MHSP, MLMEP, CWFA, LG	Partially implemented. Clarification discussions are being conducted in general educational facilities and among the population, however, these are mainly aimed at preventing offences among children and adolescents, as well as clarifying the Law of the Republic of Tajikistan "On responsibility of parents for the education and upbringing of children" and do not cover legislation protecting the child from abuse and violence. In July 2018, the United Nations Children's Fund (UNICEF) in Tajikistan, in partnership with local non-governmental organizations, launched a half-year project, "Promoting prevention of violence against children and adolescents in pilot communities in Tajikistan". The project covers 3 pilot districts (Rudaki, Bobojon Gafurov, Penjikent) and is implemented with the assistance of local executive authority bodies. Within the framework of the project, 90 families, as well as teachers of general schools, will be trained to prevent violence against children and to change attitudes towards this phenomenon.
12	Combat the worst forms of child labor and prohibition of forced labor (115.72-115.74)	1. Tighten the control over the use of child labour in the framework of legislation and eradicate the worst forms of child labor and the use of forced labor	2018 – 2020	MLMEP other ministries and agencies	Under implementation. According to the Ministry of Labor, Migration and Employment in 2018, 22 cases of child labour were detected and eliminated and measures were taken as a result of the inspection. In May 2009, the Child Labor Monitoring Sector was established under the Ministry of Labor, Migration and Employment of the Population of the Republic of Tajikistan. In line with the order # 09-HC dated January 25, 2017 the child labour monitoring sector was transferred to the Labor and Employment Agency of the Republic of Tajikistan. Information is posted on the national website www.no-childlabour.tj The monitoring sector is in close cooperation with the Coordination Council for the Elimination of the Worst Forms of Child Labor. On 22 November 2018, regular meeting of the Interdepartmental Coordination Council was held with the participation of 66 representatives of ministries and departments, social partners and international organizations. Decree of the Government of the Republic of Tajikistan as of 03.03.2017 # 110 was amended to the Resolution of the Government of the Republic of Tajikistan "On the List of Works that Prohibit the Involvement of Employees Below Eighteen, and the Maximum Permissible Norms of Work Load for this category of employees when lifting and moving loads manually" (March 4, 2014 # 169). In 2017–

					18, 80 children (43 girls, 37 boys) were taken out of child labor, and attempts to use child labor against 120 children (64 girls, 56 boys) were prevented. In 2017, the International Programme on the Elimination of Child Labor (IPEC) and the Decent Work Technical Support Group and the ILO Office for Eastern Europe and Central Asia, together with key government agencies, developed and published a Guidelines for organizing and conducting monitoring of child labour in the Republic of Tajikistan. The Ministry of Labor, Migration and Employment of the Republic of Tajikistan is the key partner for the ILO-IPEC and it contributes greatly to the elimination of the worst forms of child labour in the Republic of Tajikistan.
		2. Improve the mechanism regulating the use of child labour in Tajikistan	Regularly	MLMEP other ministries and agencies	Under implementation In 2018 Child Labor Monitoring System, which is a tool for identifying and preventing the worst forms of child labour (WFCL) of the International Labor Organization (ILO) with the Government of Tajikistan, was expanded and currently covers 12 districts: Dushanbe, Isfara, Khorog, Kulyab, Shugnan, Roshtkala, Istaravshan, Dangara, as well as Aini, Vose, Rudaki and Bobojon Gafurov districts. In the period 2017–2018, a two-year project called “Eradication of child labour and child trafficking in the countries of Central Asia: from a commitment to action”, promoting youth employment in Tajikistan, was implemented.
		3. Arrange and control the full execution of the Resolution of the Government of the Republic of Tajikistan as of 31 October 2014, №690	Regularly	MLMEP, other ministries and agencies	For intermediary implementation assessment / no sufficient information on implementation The Interim Report of the Republic of Tajikistan on the implementation of the recommendations provided by the member states of the UN Human Rights Council adopted within the framework of UPR procedure states that the Commission on the Rights of the Child under the Government of the Republic of Tajikistan provides information on the progress in the Implementation of the Resolution of the Government of the Republic of Tajikistan "On national Programme to eliminate the worst forms of child labour in the Republic of Tajikistan for 2015-2020" annually. However, specific measures taken are not indicated.

13	Combat trafficking in human beings, including children (115.76, 118.33, 118.34)	1. Adopt by-laws to the Law of the Republic of Tajikistan "On combating trafficking in persons and providing assistance to its victims "	Regularly	MoI, SP, MoJ, MoS, SCNS	Under implementation. The Government of the Republic of Tajikistan issued Decree # 237 as of July 27, 2016, to approve the "Procedure for implementation of the referral mechanism for victims of human trafficking". The Resolution of the Government of the Republic of Tajikistan as of July 8, 2017, # 340, established the Interdepartmental Commission on Combatting Trafficking in People (http://www.antitip.tj/ru/about.html). Draft National Action Plan to Combat Trafficking in People for 2019–2021 was developed, civil society was involved in discussing the Action Plan.
		2. Conduct monitoring of the implementation of the legislation of the Republic of Tajikistan on combating trafficking in human beings	Regularly	MoI, SC, SP, NHRI	Not Implemented. According to available data monitoring was not conducted
		3. Take measures to provide support and redress to victims of trafficking in persons	Regularly	MoI, MoJ, MHSPP, MoS, MoF	Partially implemented The hotline for combating human trafficking was activated (227-07-07) in line with the joint initiative of the Ministry of Internal Affairs of the Republic of Tajikistan and the Communication Service under the Government of the Republic of Tajikistan. There is a network of public organizations "Umed", which works in the field of preventing trafficking in people and provides support to vulnerable migrants and victims of trafficking in people (VTP). The network consists of 19 NGOs in cities and districts of Tajikistan. Network members provide rehabilitation and reintegration support for VTPs. The network cooperates with the IOM mission in Tajikistan, as well as with the Ministry of Internal Affairs, Prosecutor's Office, Labor and Employment Agency of the Republic of Tajikistan and others. Similarly, the Interdepartmental Commission on Combating Human Trafficking cooperates with the Network. However, local executive authorities and self-government bodies do not have sufficient funds to assist the VTPs. The interdepartmental commission on combating

					human trafficking should form territorial commissions in the field, this activity is currently conducted poorly since the mechanism for such field commissions and the terms of reference for these commissions are not developed. Since 2017, the Ministry of Health and Social Protection of the Population of the Republic of Tajikistan has provided funding to the public organization "Femida", which received a state social order to support Day Care Center specialized in providing social services to victims of trafficking. There is a shelter (center) for victims of human trafficking in Dushanbe under the Ministry of Health and Social Protection of the Population of the Republic of Tajikistan, where "Femida" NGO is providing services. The shelter provides rehabilitation support to victims of trafficking, victims of domestic violence, abandoned wives of migrant workers and vulnerable migrants (medical, legal, psychological, social help). The NGO "Femida" within the framework of the USAID/IOM Dignity and Law Project (2015-2020) provides reintegration assistance to ensure income-generating activities (equipment) to specified categories (except for victims of domestic violence).
14	Combat illicit trafficking in narcotic drugs (115.77, 115.99, 115.100)	1. Arrange and take preventive measures for the prevention of drug addiction	Regularly	ACD, SP, SC, MoJ, MoI, MoS, MoC, CTV, CWFA	Under implementation. By the initiative of the Drug Control Agency under the President of the Republic of Tajikistan, plans were developed for cooperation with the Ministry of Labor, Migration and Employment of the Population of the Republic of Tajikistan, Committee on Women and Family Affairs, Committee on Youth Affairs, Sports and Tourism, as well as the executive authorities of the Sino, Ismoili Somoni and Firdavsi districts of Dushanbe. In line with these plans, Agency staff, together with representatives of relevant ministries, departments and executive authorities of Dushanbe, organized and held meetings and discussions to prevent drug addiction and drug trafficking among people from various social categories, in particular, among adolescents and young people in secondary school, these discussions were conducted in 32 schools in the capital. In the first half of 2018, in order to promote a healthy lifestyle, the Agency, together with representatives of relevant ministries and departments, held 236 meetings and discussions, 29 seminars, 24 round tables and 43 public and sports events to prevent drug abuse among various categories of the population. Also, more than 200 appeals were made through mass media, including 101 on

				<p>television and radio channels, 38 Programmes and reports were prepared, 61 articles were published, 77 informational materials were published on various web resources in the web to cover the events conducted. A working group which included the staff of the Central Office of the Agency was seconded to Khorog by order of the Director of the Agency, as of 1 October 2018. The working group held discussions and meetings with employees of education, health, youth and sports, the Office of Women and Family Affairs of GBAO, teachers and students of Korog State University, as well as general population on the prevention of drug trafficking and drug abuse in Khorog. On 8 October this working group together with the staff of the Agency division in GBAO broadcasted the TV programme Sukhbat Ruz (Talk of the Day) on Badakhshan television to promote healthy lifestyles and prevent drug addiction and drug situations in Tajikistan. On October 22, 2018, special military service courses for young employees of departments and offices of the Agency started training programme at the Agency Training Center with the support of the Head of the United Nations Office on Drugs and Crime in Tajikistan. The Coordination Council for the Prevention of Drug Abuse approved the Action Plan for 2018.</p>
	2. Improve legislation in the field of combating illicit trafficking in narcotic drugs	until the problem solution	ACD, SC, SP, MoJ, SCNS, MoI	<p>Not implemented at the time of the assessment No changes and additions were made to the Law of RT “On narcotic drugs, psychotropic substances and precursors”, however, in May 2017, the Health Code of the Republic of Tajikistan was adopted, which contains a separate chapter “Providing medical and social assistance to patients with drug-related diseases”. After this Code is approved, the Law of the RT "On narcological assistance" as of December 8, 2003, became invalid. Agreement of the CIS member states on the procedure for transferring samples of narcotic drugs, psychotropic substances and their precursors was approved by the Decree of the Government of the Republic of Tajikistan # 389 as of August 3, 2018. The Sectoral Programme for the implementation of the National Strategy to combat drug trafficking in the Republic of Tajikistan for 2013-2020 was approved by the Decree of the Government of the Republic of Tajikistan as of April 28, 2017 # 211(amended by the Resolution of the Government of the Republic of Tajikistan as of 20.08.2018 # 433)</p>

15	Take measures to strengthen the independence of the judiciary (115.78-115.81, 118.35, 118.36, 118.67, 118.69)	1. Improve the Constitutional Law of the Republic of Tajikistan "On the Courts of the Republic of Tajikistan" and other laws on the independence of the judiciary	2017-2020	SC, SEC, SP, MoJ	<p>Under implementation</p> <p>Over the past 2 years (in July 2016 (after the abolition of the Council of Justice of the Republic of Tajikistan) and in February 2018), the Constitutional Law of the Republic of Tajikistan "On the Courts of the Republic of Tajikistan" was amended, mainly the parts related to the competence of the Supreme Economic Court, Economic Court of GBAO, economic courts of the regions and Dushanbe in terms of the election and appointment of a judge (Article 16), the recall and dismissal of a judge (Article 18), and the resignation of a judge (Article 19), namely: judges in the court in GBAO, district courts, in the city of Dushanbe, in military courts of the garrisons, in the courts of the cities and districts are appointed by the President of RT as per the motion submitted by Chairman of the Supreme Court of the Republic of Tajikistan, the judges of the Economic Court of Badakhshan, district and Dushanbe economic courts are appointed by the President of the Republic of Tajikistan as per the motion submitted by the Chairman of the Supreme Economic Court of the Republic of Tajikistan. Article 53 stipulates that the chairman of the SEC of RT has a right to initiate disciplinary case against judges of the SEC of RT, chairmen of the Economic Court of GBAO, chairmen of district and Dushanbe economic courts, their deputies in line with the provisions of the CL of RT "On the Court of the Republic of Tajikistan". Also, all courts in the cities and districts that consider civil, family, criminal cases and cases of administrative offences, petitions and representations, referred to their jurisdiction in accordance with the legislation of the Republic of Tajikistan, have the right to control the implementation of adopted judicial acts.</p>
		2. Evaluate the implementation of the Programmes for judicial and legal reform and proceed with new programming	2017	SC, SEC, SP, MoJ	<p>Partially Implemented</p> <p>In 2017, the expert group consisting of representatives of academia, Institute of advocacy and public organizations, with the support of UNDP in Tajikistan, assessed the implementation of three previous state Programmes of the Republic of Tajikistan in the field of judicial and legal reform. The next Programme of judicial and legal reform is currently being developed. Initially, the preliminary version of the Programme was designed for the years 2019-2023, but in the subsequent edition, the deadlines were set to 2019-2021. Executive</p>

				Office of the President of the Republic of Tajikistan is responsible for the elaboration of the programme, whereas the Ministry of Justice of the Republic of Tajikistan is in charge of coordination. This working group was set up on the basis of the order of the head of the EOP of RT dated May 4, 2018. The working group includes experts from the Supreme Court of the Republic of Tajikistan, Constitutional Court of the Republic of Tajikistan, the Supreme Economic Court of the Republic of Tajikistan, the Ministry of Justice of the Republic of Tajikistan, the General Prosecutor's Office of the Republic of Tajikistan, and a professor from the Law Faculty of the Tajik National University of the Republic of Tajikistan. The working group did not include representatives of civil society and the Union of Lawyers, however, representatives of civil society sent written proposals and recommendations to the working group.
	3. Improve material and technical support, social protection and other material guarantees of judges	2017-2020	SC, SEC, MoJ, MoF, MEDT, LG	<p>Partially implemented</p> <p>According to statistics provided by experts, there are over 400 judges in the republic, or there is one judge per 20,000 people. According to the legislation, each judge appointed to this position in a particular area should be provided with official living space within 6 months from the date of his appointment (Article 131 of Part 1 of the Constitutional Law "On the Courts of the Republic of Tajikistan"). This provision is not always implemented in practice and the judges have to rent an apartment at their own expense. The statistics provided in the Interim Report of the Republic of Tajikistan on the implementation of the recommendations provided by the member states of the UN Human Rights Council within the framework of the UPR procedure, 14 apartments were allocated to judges in the first half of 2018, 8 judges are from GBAO courts. If the judge goes on vacation, he shall receive the payment for sanatorium treatment, which is also rarely implemented. For example, the salary of a judge of a district court in Dushanbe ranges from 1,400 to 2,000 somoni, which does not correspond to the status of a judge. As per the Constitutional Law "On Courts of the Republic of Tajikistan" in case of death of a judge while implementing the professional tasks as a result of physical injuries or other physical effects on health related to his official duties, heirs are paid insurance in the amount of eight months' salary of the judge (for comparison, in the previous CL "On</p>

					<p>the Courts of the Republic of Tajikistan” as of 2001 prior to the amendments introduced in 2012, the amount of insurance payment in the specified cases was 10-year salary). Currently, the insurance payment if a judge received injuries or other damage to health, precluding further employment in connection with his official duties the payment equals to six-month salary of a judge (in the previous CL “On the Courts of the Republic of Tajikistan” before amendments of 2012, this amounted to 5-year salary of the judge). In the event of the dismissal or withdrawal of a judge (for health reasons or due to death), his family is paid a lump-sum benefit in the amount of a five-month salary of a judge (in the former CL “On the Courts of the Republic of Tajikistan” this amounted to 12 months’ salary of the judge). Upon retirement, judges are paid a one-time allowance in the amount of three months’ salary.</p> <p>As to the rehabilitation of courts, several court buildings in Tajikistan are being refurbished, the construction of new buildings for courts is ongoing. A number of courts were equipped with 220 modern computers with internet connection, centralized legal base “Adlia” was installed on 100 computers. According to the Decree of the President of the Republic of Tajikistan “On Measures to Strengthen the Level of Social Security of the Population and Increase in Existing Levels of Salaries received by Government Employees, Employees of Public Institutions, Organizations, Pensions and Scholarships” dated August 14, 2018, the salaries of technical and service personnel of the judiciary funded by state budget increased by 15%.</p>
16	Improvement of the conditions in the penitentiary institutions, provision of legal safeguards to detainees and prisoners (115.80, 115.82-115.84, 118.37)	1. Adopt the strategy for the reform of penitentiary system up to 2025	2017-2018	MoJ, MoF, MHSPP, SCNS	<p>Not Implemented.</p> <p>At the time of the analysis, the Strategy was not adopted. According to the Ministry of Justice of the Republic of Tajikistan, draft Strategy for the Reform of the Penitentiary System till 2025 was developed, and shall be approved by the Order of the Executive Office of the President of the Republic of Tajikistan.</p> <p>The Concept of the Legal Policy of the Republic of Tajikistan for 2018–2028 also focuses on the organization of an effective system for the execution of criminal punishment and actual social adaptation of persons released from detention. The Concept indicates the need for further improvement of the penitentiary system, the process of educating and correcting convicts in detention facilities, and sets forth</p>

					the need for their social adaptation after they are released from prison.
		2. Improve a monitoring mechanism of the monitoring group under the Human Rights Ombudsman institution	2018	NHRI and other ministries and agencies	Under implementation The monitoring mechanism was improved, however, no changes and additions were made to the position of the monitoring group. In 2018, the number of institutions visited increased and the coverage of institutions increased (TIC of the Drug Control Agency under the President of the Republic of Tajikistan). The monitoring group is equipped with cameras, hand-held scanners, moisture meters, temperature meters. In 2019, NHRI plans to expand the composition of the monitoring group (include doctors). In 2018, the Ombudsman's Office initiated similar monitoring in childcare facilities (10 monitoring visits were conducted)
17	Ensure freedom and independence of lawyers (118.38-118.40)	Conduct monitoring of implementation of the Law of the Republic of Tajikistan "On the Bar and Advocacy" and analyze its compliance with international standards	2017-2019	MoJ, Union of Lawyers, PA	Not implemented at the time of the assessment
18	Organize training events on human rights and shape the culture of human rights (115.85, 115.105, 115.109-115.111)	1. Conduct round tables with participation of law enforcement officers and staff of educational institutions	2017-2019	NHRI and other ministries and agencies	Under implementation The NHRI strategy for 2016-2020 indicated human rights education as one of the priority areas during the five years. As part of the second phase of the Programme (2015-2018), the Interdepartmental Coordination Council developed 17 target Programmes related to "Human Rights" subject, which are successfully used in relevant ministries and departments. In 2017, the NHRI has translated into the state language and prepared the publication "Compendium of articles on the subject of human rights" for grades 10-11. As part of the second phase of the Human Rights Education Programme for 2013-2020, "School of Human Rights" was created to train trainers on the subject "Human Rights" with the support of OSCE. It included

				<p>teachers from educational facilities, staff of advanced training centres from various ministries and departments. On the basis of the NHRI “School of Human Rights” and with the support of OSCE Office in Dushanbe, the training was held with the participation of national and international experts for 18 employees of relevant ministries and departments from 18 to 22 December 2017. The main goal of the training was to train trainers for educational facilities and to enhance the competence of the relevant ministries and departments for further targeted training. Participants were working with mentors in June-July 2018 and conducted training sessions for target groups at the Institute for Advanced Studies of the Ministry of Education and Science of the Republic of Tajikistan and at the Center for Training Judges of the Supreme Court of the Republic of Tajikistan. According to the Action Plan for the second phase (2015-2018), the implementation of Human Rights Education Programme for 2013-2020 and in order to ensure greater access of citizens to human rights information website was designed and launched www.ombudsman.tj. There is a separate page for students of legal and non-legal departments and students in grades 10-11 of educational facilities, along with teaching guidelines. This activity is mainly carried out by the National Human Rights Institute in the Republic of Tajikistan, other ministries and departments are involved in these activities as participants.</p>
	2. Jointly with the mass media, conduct awareness raising activities	2017-2020	NHRI and other ministries and agencies	<p>Under implementation</p> <p>The management and staff of NHRI had covered various human rights issues in mass media, in 2017 - 273 mass media publications were made (in 2016 - 134), these activities contributed to raising public awareness. In accordance with the Plan for public speeches, NHRI management and staff had continued cooperation with Radio Tajikistan, Ovozi Tojik, Khovar, Sadoi Dushanbe and Jahonnamo TV. In 2017, NHRI staff held 225 meetings and legal consultations with the population, covering 30,000 people. From July to August 2018, NHRI jointly with PO Bureau on Human Rights and Rule of Law carried out informational sessions involving government representatives with the support of donor organizations. These</p>

					<p>sessions were carried out in a number of districts of Tajikistan: Faizabad, Lakhsh, Asht, Darvaz, Khovaling, Baljuvon Darvaz and Khorog. The sessions were focused on the recommendations adopted by the Republic of Tajikistan in May 2016 in the framework of the Universal Periodic Review (UPR), the need to ratify the Optional Protocol to the UN Convention against Torture and the establishment of the National Preventive Mechanism (NPM) in the Republic of Tajikistan, as well as 70th anniversary of the Universal Declaration of Human Rights</p>
19	<p>Take measures to increase the involvement of society in political life, political pluralism, freedom of expression and association, activities of political parties (115.88-115.90, 118.42-118.44, 118.50, 118.61-118.66, 118.68, 118.70)</p>	<p>1. Involve civil society in the discussion of the human rights issues</p>	2017-2020	MoJ, CTV, NHRI	<p>Partially implemented Department on Human Rights Guarantees under the Executive office of the President of RT, NHRI are actively involving civil society organizations to discuss the national reports submitted to UN treaty bodies and UN Human Rights Council within UPR framework, along with discussions on programmes, strategies, action plans aimed at implementation of international obligations on human rights. Ministry of Justice of RT is also involving civil society organizations to discuss the judiciary reform, it also carries out meetings with civil society organizations to clarify on the amendments introduced to the legislation regulation Public Organizations. Representatives of the civil society in Tajikistan are involved in various working groups established to improve the legislation. Nonetheless, recommendations and suggestions of the civil society are not always taken into consideration and are rarely reflected in the final approved documents. Civil society is not always involved in the discussions on certain significant matters, for instance, introduction of amendments and additions to the Law of RT “On Public Organizations”. In general the legislative development process in the field of human rights does not comply with the principles of transparency. Civil society is insufficiently involved in these processes, and further discussions of the drafts laws. The legislation provides the opportunity, however it does not stipulate mandatory publishing of draft normative legal acts</p>
		<p>2. Elaborate and adopt the law on activity of Public Associations</p>	2019	Working group	<p>Being reviewed The Ministry of Justice of the Republic of Tajikistan carried out an analysis of the Law of the Republic of Tajikistan “On Public Associations”, which indicated that the current Law complies with</p>

					<p>the requirements of international acts ratified by the Republic of Tajikistan and that at present there is no need to develop and adopt the Law of the Republic of Tajikistan “On Public Associations” in a new edition. Nonetheless, the current law is being amended. Thus, the Upper Chamber of the Parliament of the Republic of Tajikistan approved a draft law on amending the Law of the Republic of Tajikistan “On public associations”. The amendments provide for the following changes and additions:</p> <p>1. In the fifth paragraph of Article 25, replace the full stop with “;” paragraph six, seven and eight with the following text: “to provide annual financial statements on their website, containing detailed information on income and expenses;</p> <ul style="list-style-type: none"> - keep the information on domestic and international transfers for at least five years after the end of the business relationship; -keep the information about the goals and objectives of the activities and specifications of persons who have the right to own, control or manage their activities, including information about the implementing partners, board members and trustees, and submit these data to the registering authority; " <p>2. Add article 34 part 5 with the following content: "5. The registering authority is obliged to comply with the requirements of the Law of the Republic of Tajikistan “On countering the legalization (laundering) of income generated by crime, financing terrorism and financing the spread of mass destruction weapons” and provide information to provide relevant information to the authorized body to counter legalization (laundering) of proceeds from crime, financing of terrorism and financing proliferation of mass destruction weapons, in case there are doubts or sufficient grounds and suspicions that public association is used as a cover for raising money for terrorist and extremist organizations, and also as a channel for financing terrorism and extremism. After the President of the Republic of Tajikistan signs the draft law and then upon official publication of the text, suggested amendments will take effect.</p>
--	--	--	--	--	--

20	Ensure the freedom of mass media and access to information (118.50-118.59, 118.65)	1. Improve legislation to regulate the operation of web sites	2017-2019	SP, SC, MoJ, SCNS, NLC, CS, NHRI	<p>Partially Implemented</p> <p>On 10 July 2017, the Resolution of the Government of the Republic of Tajikistan No. 344 was issued to approve the Uniform Rules for the official websites of ministries and departments, local executive bodies of state authorities and self-government bodies in the villages on the Internet. The implementation is supervised by the ICT Center under the Executive Office of the President of the RT. The corresponding letter was sent to all government agencies urging them to harmonize their websites. In August 2018, the addendum was introduced to the article 179 (3) of the Criminal Code of the Republic of Tajikistan (No. 1538), which sets forth that public appeals to commit terrorist crimes and/or public justification of terrorist activities through mass media or Internet are punished.</p>
		2. Review and improve the legislation on the mass media, conduct awareness-raising// advocacy activities	2017-2020	MoC, SP, SC, MoJ, CTV, NHRI	<p>Partially Implemented</p> <p>On September 26, 2017, the Committee on Television and Radio Broadcasting under the Government of the Republic of Tajikistan adopted a Resolution (#47) to set up the Working Group to implement the State Concept on the development of digital broadcasting until 2025. The working group includes representatives of civil society. On 18.07.2018, the Committee on Television and Radio Broadcasting under the Government of the RT forwarded the draft State Programme for the Development of Digital Television in the Republic of Tajikistan for 2019-2023 to the Executive Office of the President of the Republic of Tajikistan. Currently, the draft Programme has been submitted to the Ministry of Justice of the Republic of Tajikistan for the legal assessment. In 2018, OSCE experts (an expert from “Khoma” NGO took part in the analysis), in line with the request of the Parliament of Tajikistan, analyzed the legislation aimed at identifying the needs for legislative review and to prepare the legal framework for the transition to digital broadcasting. The Committee on International Affairs, Public Relations and Information of the Majlisi Namoyandagon of Tajikistan reported that “Based on the analysis carried out by OSCE experts, the Committee intends to develop draft law on amendments and additions to the media legislation by the end of current (2018), which will create a good legal basis to switch to digital broadcasting in accordance with</p>

					OSCE standards and principles". When the analysis was conducted, the said legislative review related to the transition to digital broadcasting was finalized. Similarly, the Working Group considered the need to adopt the Information Code of the Republic of Tajikistan. No changes and additions were made to the legislation related to the activities of the mass media.
21	Combat poverty, improve living standard and well-being of the population (115.92-115.95, 115.116)	Take strong measures to implement the Mid-Term Development Programme of the Republic of Tajikistan for 2016-2020 and the National Development Strategy of the Republic of Tajikistan for the period until 2030	2020	MEDT and other ministries and agencies	
22	Improvement of the mechanism of reintegration of migrant workers into the national economy (115.115)	Diversify a labor migration process (including to non-CIS countries)	2020	MLMEP, other ministries and agencies	
23	Ensure access to clean drinking water for the population (115.96, 115.97)	Continue taking measures to implement the Programme on improving access of the population of the Republic of Tajikistan to clean drinking water for 2008 - 2020	2020	Housing and communal services, MHSPP other ministries and agencies	

24	Take measures to combat the stigmatization and discrimination associated with people living with tuberculosis and HIV as well as persons living with mental illness (115.45, 115.98)	1. Implement the National Programme to Counter the HIV Epidemic in the Republic of Tajikistan for 2017-2020 and administer the normative- legal acts adopted in this field	2017-2020	MHSP	<p>Partially Implemented</p> <p>Measures are taken in relation to people with HIV and tuberculosis; nonetheless, the documents approved do not refer to people with mental disorders. The study conducted in 2017 indicates that there are still some misconceptions about HIV transmission in Tajikistan. For example, 13% of women aged 15-49 reported that HIV can be transmitted through mosquito bite. 9% of respondents say that a person can become infected through a joint meal with an HIV-infected person. These are the two most common misconceptions about HIV in the country. The coverage by HIV testing has improved since 2012. The percentage of women tested for HIV and obtained their results increased from 13% in 2012 to 19% in 2017. At the same time, the percentage of those women who have been tested for HIV and obtained their results in the last 12 months increased from 5% to 9% during the same period. In accordance with the decision to develop a plan for the evaluation and monitoring of the Programme and the decision of the National Coordinating Committee for the Prevention and Control of HIV/AIDS, Tuberculosis and Malaria in RT # 40 as of August 30, 2017, indicators were developed allowing assessing the quality of measures implemented and the results achieved. The working group was set up to develop a national plan aimed at reducing discrimination against people living with HIV. Comfort offices for Vulnerable Groups function in the AIDS and HLS centres, where people undergo free anonymous HIV testing and counselling. NGOs are also carrying out HIV tests by saliva test method among vulnerable groups of individuals and their partners. As part of the National Programme to combat the epidemic of human immunodeficiency virus in the Republic of Tajikistan for 2017–2020, on November 9, 2017, the Order of the Ministry of Health and Social Protection of the Population of the Republic of Tajikistan approved the Instructions for laboratory diagnosis of human immunodeficiency virus infection in the Republic of Tajikistan. The Resolution of the Government of the Republic of Tajikistan as of 07/31/2018. # 363, the</p>
----	--	--	-----------	------	---

					Regulation on the National Coordinating Committee for Combating Immunodeficiency Syndrome, Tuberculosis and Malaria in the Republic of Tajikistan was amended, including those related to the composition of the National Council. It was expanded from 22 to 26 people representatives of public organizations were added. Despite a number of documents and actions approved, some documents that discriminate PLHIV are endorsed. According to the Resolution of the Government of the Republic of Tajikistan dated 25.09.2018 # 475 on the List of Diseases, which do not entitle persons to study in medical institutions; HIV-infected persons are prohibited from studying in medical institutions.
		2. Consider producing a comprehensive document on mental health protection from a human rights standpoint	2017-2020	MHSP	Not implemented at the time of the assessment
25	Improvement of the quality of health care services (115.101-115.103, 115.117)	1. Reduce the rates of maternal and infant//child mortality	Regularly	MHSP	Partially Implemented According to a 2017 demographic and health survey, only 88% of births occur in medical facilities, therefore, a significant number of home births are preserved. In urban areas, the percentage of births in medical institutions is slightly higher than in rural areas (94% to 87%, respectively). The study carried out in 2017 indicates that the death rate of children under 5 years of age in the last 10–14 years has decreased from 51 deaths per 1,000 live births over the period 10–14 years before the study (2003–2007) to 33 deaths per 1,000 live births over the period 0–4 years preceding the study (2013-2017). However, if we compare the periods of 2013-2017 and 2008-2012, some indicators refer to increase in the early infant mortality. Thus, the infant death rate (children under one year) increased by 4 cases, the overall infant mortality rate increased by 1 case, the infant mortality rate of children under 5 years of age remained at the same level - 33 cases per 1000 live births. When comparing the figures for 2017 and 2018, the maternal

				<p>mortality rate for 9 months of 2018 was 25.4 per 100,000 women who gave birth (in 2017 - 24.6). The maternal mortality rate slightly increased compared with 2017 by 0.8. The infant death rate per 100,000 children (children under 1 year) in 2017 was 16.3, for 9 months of 2018 it is 14.6. The mortality rate of children up to 1 year reduced by 1.7. The significant proportion of maternal and neonatal mortality occurs within 48 hours after delivery. Therefore, timely postpartum examination (PPE) for both mother and child is important. 92% of women reported that they underwent timely postnatal examination during the first two days after delivery. 8% of women reported that they did not receive postpartum examination during the recommended period (two days after delivery). In general, trends in maternal health have significantly changed in the period between the studies of 2012 and 2017. The percentage of women receiving ANC (antenatal care) by a qualified medical professional increased from 79% in 2012 to 92% in 2017. The proportion of women whose children were born in a medical institution increased from 77% in 2012 to 88% in 2017. The proportion of women whose deliveries were taken by a qualified health worker increased from 86% to 95% over the same period.</p>
	2. Provide access to HIV prevention and treatment	Regularly	MHSP	<p>Partially Implemented Antiretroviral therapy (ART) is provided to PLHIV for free. However, when receiving treatment, PLHIV are “tied” to AIDS Centers at the place of their residence, which potentially leads to limited access to treatment at the place of actual residence. PLHIV often suffer from such opportunistic (concomitant) diseases such as hepatitis B and C. The Ministry of Health and Social Protection of the Population of the Republic of Tajikistan has adopted a regulatory act which contains a list of diseases for free treatment. Hepatitis B and C are not included. Fluorography is also provided on a paid basis, though PLHIV should undergo every three months to prevent tuberculosis. Contraceptives, HIV tests and drugs for antiretroviral therapy are procured at the expense of donor funds, which cause concern in the future when donors leave the country. According to the study conducted in 2017, among respondents aged 15-49, a significant proportion of women (79%) never took HIV/AIDS tests. 19% of women were tested and received the results of their last test.</p>

		3. Raise awareness of the population in the field of reproductive health	Regularly	MHSP	<p>Partially Implemented</p> <p>In the framework of the Plan for the Implementation of the Programme on Sexual and Reproductive Health (RH), maternal, newborn, child and adolescent health in the framework of the National Population Health Strategy of the Republic of Tajikistan for the period 2016-2020, the Tajik Family Planning Association, in collaboration with The United Nations Population Fund (UNFPA) has supported a number of events to raise awareness among professionals and the public: a working group has been created to revise the curriculum of the Faculty of Obstetrics at the Medical College; a family planning textbook for service providers and teachers of the medical college has been translated into Tajik; emergency preparedness (emergency response) plan for RH was developed; family planning information materials were developed and published; health fairs were organized in the remote jamoats of the Khatlon, Sughd provinces and Rasht valley. Over 1,000 women received free RH services; 28 teachers of medical colleges of Khatlon and Sughd provinces were trained in effective antenatal care; 40 obstetrician-gynecologists and midwives were trained on eclampsia and preeclampsia, as well as on the prevention of postpartum hemorrhage; information campaigns were conducted on the prevention of cervical cancer in J. Rasulov and Bokhtar districts. Over 50,000 women in J. Rasulov and Bokhtar districts were screened for cervical cancer; RH campaigns were conducted in remote areas of Khatlon and Sughd provinces. Over 1,000 women received free family planning services, including contraceptives and counselling; a seminar for 22 oncologists was conducted to improve the system of registration and referral; 25 doctors were trained to improve the quality of services at the maternity hospital level; 56 teachers of the Medical College of Khatlon, Sughd, DRS and Dushanbe were trained; Contraceptive logistics training was organized for directors of RH centres in Sughd province; 40 medical statistics specialists attended training seminars on improving the quality of data collection and other events were held. Almost every fifth woman experiences an unmet need for contraceptives in Tajikistan and Kyrgyzstan, partly due to limited family planning services (especially in rural areas), narrow range of contraceptive options, high cost and limited ability to make decisions</p>
--	--	--	-----------	------	---

				<p>about contraceptive use.</p> <p>The results of the medical-demographic study conducted in 2017 show that since 2012 the percentage of married women using modern contraception has not changed, and the overall need for family planning among married women is still quite high. The corresponding family planning study was conducted among married women, so it is not known what the need for family planning is for unmarried women. Women and girls with disabilities have limited access to reproductive health and family planning and personal care information. Most healthcare facilities, women's clinics, maternity hospitals, general hospitals and clinics have barriers and are physically inaccessible. Genetic analysis and other diagnostic methods are expensive and inaccessible to the majority of the population. The country is adopting legislation and Programme documents in the field of reproductive health. On February 25, 2017, the GoT approved the Programme of state guarantees for providing the population with health care in pilot districts of the Republic of Tajikistan for 2017-2019, which also includes free counselling services in the field of reproductive health and family planning and anonymous counselling on HIV/AIDS and STIs. On May 30, 2017, the Health Code of the Republic of Tajikistan was adopted, which repealed the Law of the Republic of Tajikistan on Reproductive Health and Reproductive Rights. Chapter 13 of the Code is devoted entirely to the reproductive health and reproductive rights of the population. The country has national, regional and city centres for reproductive health, which provide counselling services to the population, provides free contraceptives. Medical examination of pregnant women is carried out under the auspices of the State Institution "Republican Center for Medical Genetics". As part of the grant agreement between the Government of Japan and UNFPA, aimed at strengthening the health care system in Tajikistan, the National Research Institute of Obstetrics Gynecology and Pediatrics of the Republic of Tajikistan received medical equipment and essential items in the field of reproductive health.</p>
--	--	--	--	--

		4. Increase financing of the sector	Regularly	MHSP	Under implementation Funds allocated to the entire health sector, in general, increased. The budget allocated to the health sector for 2017 was 1440782 thousand somoni; social insurance and social protection sphere received 3249339 thousand somoni. The budget allocated to the health sector for 2018 is 1550944 thousand somoni; social insurance and social protection received 3357910 thousand somoni. In general, the funding allocated for the health and social protection sector increased in 2018 by 218733 thousand somoni as compared with 2017.
26	Ensuring the right to education. Promotion of education of rural girls and women (115.28, 115.104, 115.106-115.108, 115.117)	1. Develop a plan, curricula and a guide for teachers of correspondence educational courses	2017-2018	MoS	Not Implemented Government Decree was issued on 28 July 2017 to approve the State Programme for the Development of the Advanced Training System and Professional Retraining of Education Workers of the Republic of Tajikistan for 2018-2022 along with the action plan; however, documents related to distance education were not adopted.
		2. Conduct studies of enrollment of girls in secondary basic and secondary general education, as well as identify the reasons for the drop out of girls	2017	MoS, CWFA, LG	Not Implemented The study was not carried out
		3. Together with government ministries and agencies, and civil society, promote the enrollment of students, in particular women and girls from remote villages, in education	Regularly	MoS, CWFA, LG	Partially implemented Since 1997, the Presidential quotas in the field of university admissions for graduates from the remote rural district were introduced in Tajikistan. In accordance with the Government Decree dated November 28, 2015 "On the Plan for the admission of students to institutions of higher vocational education of the Republic of Tajikistan in accordance with the quota of the President of the Republic of Tajikistan for 2016-2020", starting from 2016, annual quotas for girls and boys are set, including youngsters from remote rural areas. The annual quota for girls is 625 people, for young men -

				596 people. The National Testing Center under the President of the Republic of Tajikistan provides additional rates for applicants (including girls and women) from remote areas of the Republic of Tajikistan. A certain number of girls from remote regions of the Republic of Tajikistan study at the State Educational Center "Charogi Hidoyat" (created in 2008 by a Resolution of the Government of the Republic of Tajikistan under the Committee on Women and Family Affairs under the Government of the Republic of Tajikistan). The Ministry of Labor, Migration and Employment, together with ADB and Bonuvoni Khatlon NGO, is implementing the project Strengthening Vocational Education and Training, and the important component of Gender Equality - Overcoming Barriers. The project includes activities aimed at improving the involvement of more than 2,230 girls in vocational education and training. The beneficiaries of the project are also returned migrant workers, single mothers and unemployed young people. However, Presidential quotas remain the most effective mechanism, while other legislative and practical measures to improve the situation were not adopted.
	4. Transform the status of educational institutions for the purpose of reaching girls	Regularly	MoS, LG	Under implementation The Ministry of Education and Science of the Republic of Tajikistan was assigned to change the status of educational institutions in remote mountain villages of the country. As a result, 40 primary educational institutions were transformed into general facilities and 37 basic educational institutions into general educational institutions.
	5. Equip secondary and higher professional educational institutions with modern technology to enroll students in distance learning	2018-2020	MoS	Partially implemented According to the Interim Report of the Republic of Tajikistan on the implementation of the recommendations provided by the member states of the UN Human Rights Council adopted in the framework of the UPR procedure, distance education system was introduced in higher vocational education facilities of the Republic of Tajikistan in 2017-2018. Currently, secondary vocational education institutions are not included in the distance learning system. By the Decree of the Government of the Republic of Tajikistan as of December 29, 2017, # 599, an interdepartmental steering group for the implementation of the project "Strengthening vocational education and training" under the Government of the Republic of Tajikistan was established, and the

					<p>Regulation on the Commission was approved. Certain measures are also being taken to equip general education institutions. The Government of the RT has adopted the Resolution # 443 dated September 29, 2017, to approve the State Programme for the Implementation of Information and Communication Technologies in the General Education Institutions of the RT during the period 2018-2022. One of the main areas of this Programme is (paragraph 18) strengthening material and technical base of educational facilities by regularly equipping them with modern information and communication equipment; providing licensed computer Programmes, access to the Internet, etc. Another main focus of the Programme is Distance Learning (paragraph 44). To organize distance learning, a package of necessary documents and materials is being developed and adopted, providing individual training for citizens who do not have the opportunity to receive education in an educational facility. The Decree of the Government of the Republic of Tajikistan as of August 1, 2018, # 373, approved the Regional Programme for the Implementation of State Investment Projects of Social Significance aimed at the Sustainable Development of Local Communities for 2018-2022. The Programme indicates a number of measures for the reconstruction, repair, construction of schools or educational buildings in remote areas of Tajikistan. Government Decree as of November 29, 2017 # 544 approved the State Programme for the provision of educational institutions of the republic with classrooms and equipped educational laboratories in the period 2018-2020.</p>
27	Provision of the support to development of inclusive education (115.112)	1. Develop and adopt normative-legal acts on inclusive education	2017-2018	MoS, MHSP	<p>Not Implemented</p> <p>Tajikistan launched the introduction of inclusive education in public schools, and a number of pilot projects are underway, but there is still a long way to reach children in all parts of the country and ensure that children with all types of disabilities have access to education that meets their needs. At the time of the analysis, normative legal acts on inclusive education were not adopted. However, certain measures are being taken in this direction. Thus, the Decree of the Commissioner for Human Rights in the Republic of Tajikistan dated October 23, 2017. No. 149 approved the Strategy of the Children's Ombudsman for 2018-2020. The Strategy defines as a priority the right of children</p>

				with disabilities to quality education in an inclusive environment. A draft Education Code was developed, this document also included a separate chapter on inclusive education. According to the information provided by the Ministry of Education and Science of the Republic of Tajikistan, it is planned to monitor the implementation of the National Concept of Inclusive Education of the Republic of Tajikistan for 2011-2015 and to develop a new Concept in 2019. At the same time, a Resolution of the Government of the Republic of Tajikistan on the List of Diseases was adopted, in the edition dated September 25, 2018, # 475, there is a limitation for people with disabilities to receive medical education.
	2. Deliver trainings for secondary school teachers working with children with disabilities	2017-2018	MoS	<p>Partially Implemented</p> <p>A number of activities are carried out for teachers, however, to a greater extent, for employees of preschool facilities. Training sessions are irregular and optional. The Republican Institute for Advanced Studies and Retraining for the employees of the education system and its branches had carried out 19 advanced training courses on inclusive education for educators, senior educators, and heads of orphanages in 2018. The courses cover 299 people. Specialists from St. Petersburg conducted one training course for 43 teachers of the Republican Institute for Advanced Studies and Retraining for the employees of the education system and its branches and employees of the educational facilities. Teachers involved in the general education schools receive training sessions conducted by public organizations with the support of international donors in some cities and districts of the Republic of Tajikistan. A number of training sessions for teachers were conducted by the National Coalition of NGOs of parents of children with disabilities in the Republic of Tajikistan to ensure the sustainable promotion of inclusion for children with disabilities in the Republic of Tajikistan. In July 2018, in cooperation with the Ministry of Education and Science, Association for Assistance and Support of Japan (AASJ) launched a project to promote inclusive education for children with disabilities in Hissar, this activity is envisaged for one year. The activities are aimed at training inclusive education specialists and attracting children with disabilities to general education schools. The project will include seminars and training sessions aimed at</p>

					raising awareness on this issue.
28	Take measures to protect the rights of people with disabilities (115.7, 115.113, 115.114)	Develop programmes enabling people with disabilities to enjoy their rights	2017-2020	MHSPP, MoS, MLMEP	<p>Under implementation</p> <p>A National Programme for the Rehabilitation of People with Disabilities for 2017–2020 with the corresponding Action Plan were developed and adopted. The Interdepartmental Coordination Council was established to implement the Programme by the order of the Ministry of Health and Social Protection of the Population of the Republic of Tajikistan dated March 20, 2018, # 236. Draft state Programme “Accessible Environment” for 2019-2023 has been developed.</p>
29	Take measures to ensure the freedom of conscience (115.87, 118.10, 118.24, 118.42, 118.45)	1. Facilitate inter religious dialogue to promote religious tolerance	Regularly	CoR and other ministries and agencies	<p>Sufficient data is not collected to assess the implementation of the point 29.</p> <p>The Concept of the state policy of the Republic of Tajikistan in the field of religion was adopted by the Decree of the President of the Republic of Tajikistan as of April 4, 2018, # 1042. The purpose of the Concept is to establish long-term perspectives for the protection of religious rights and freedoms of a person and citizen, develop the foundations of a secular state, spread tolerance and respect for all religions and confessions, ensure security, mutual understanding and harmony in the religious environment of the country. Law of the Republic of Tajikistan “On Freedom of Conscience and Religious Associations” was amended and changed as of January 2, 2018 (# 1497), the changes are aimed at combating religious fanaticism and extremism.</p>
		2. Conduct awareness-raising activities to ensure the freedom of conscience	Regularly	CoR and other ministries and agencies	
		3. Use curricula and training programmes for the prevention of discrimination and offences	Regularly	CoR and other ministries and agencies	
		4. Use the capacity of religious leaders to prevent domestic violence	Regularly	CoR and other ministries and agencies	

		5. Review the sector legislation	Regularly	CoR and other ministries and agencies	
30	Adoption of the strategic document on the protection of human rights (118.11-118.14)	1. Develop the National Strategy of the Republic of Tajikistan on the protection of human rights until 2025	2017-2020	EoP, SP, MoJ, NHRI, PA	Under implementation A draft Strategy until 2030 was developed, which is under discussions with representatives of civil society and government bodies. Adoption of the Strategy is scheduled for 2019. The Strategy includes ratification of international human rights instruments, improving legislation, developing systems for collecting statistical data and developing a culture of human rights, as well as taking measures to implement the recommendations of the Special Procedures of the UN Human Rights Council following their visits to the Republic of Tajikistan. The Strategy includes a new direction - the right to social security. Another working meeting is to be conducted shortly, it is to be dedicated to discussing the plans for the implementation of the Strategy along with the monitoring and evaluation procedures. It is also expected that the participants will identify the dates for subsequent meetings of the working group for 2019.
		2. Involve civil society in the discussion of the strategy	2017-2020	EoP, SP, MoJ, NHRI, PA	Under implementation. Representatives of the civil society are involved in Strategy discussions

31	Improvement of the legislation of the Republic of Tajikistan and drafting the comprehensive anti-discrimination law (118.21, 118.23)	Consider drafting the comprehensive anti-discrimination law and make improvements of other laws	2018-2019	EoP, MoJ, NHRI	Under implementation An interdepartmental working group to study the possibility to adopt a separate law to combat discrimination was established and is functioning in Tajikistan. The working group developed a Work Plan for 2018–2019, it is planned to submit the draft law on combating discrimination to ministries and departments of the Republic of Tajikistan in September 2019 and further to submit it for approval of the Government of the Republic of Tajikistan. Civil society representatives are not included in this Working Group. According to paragraph 13 of the National Action Plan for Implementing the recommendations of the UN Committee on Economic, Social and Cultural Rights for 2015-2020, the feasibility assessment for developing and adopting a separate non-discrimination law should be completed in 2018.
32	Decriminalization of defamation (118.60)	Set up a working group to make a close study of decriminalization of defamation	2017-2020	SP, SC, MoJ, NLC	Not implemented at the time of the assessment Corresponding amendments and additions to the Criminal Code of RT were not introduced
33	Consideration of the accession to the following international instruments: 1) the International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance; 2) the Optional Protocol to the Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman and Degrading Treatment and Punishment; 3) the Agreement on Privileges and Immunities of the International	Study the issue of accession to these documents and establishment of a national preventive mechanism	2017-2020	EoP, MFA, SC, SP, MoJm MLMSP, SCNS, NHRI	Being reviewed Draft National Action Plan on Implementation of the recommendations provided by the UN Committee against Torture for 2018–2022 includes a paragraph on the ratification of the Optional Protocol to the Convention against Torture and introduction of a national preventive mechanism. A working group was established under NHRI to promote the ratification of the Optional Protocol to CAT along with the group for monitoring of detention facilities. The NHRI strategy for 2016–2020 includes the priority area dedicated to ensured “freedom from torture” and the goal “1.2 is to achieve ratification of the Optional Protocol to the Convention against Torture”

Criminal Court; 4) the Third Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child; 5) ILO Convention No. 189; 6) the Optional Protocol to the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (117.1-117.14, 118.3- 118.9)				
--	--	--	--	--